

Varman vuosikertomus

2012

VARMA

Sisällys

Lyhyesti	06
Varma lyhyesti	06
Vuosi 2012 lyhyesti	07
Avainluvut 2012	10
Eläkkeiden turvaaminen	11
Varman perustehtävä	11
Suomessa tehtävän työn eläkevakuuttaja	13
Huolehdimme työeläketurvasta	14
Eläkepalvelut ja työhyvinvointi	15
Sijoitamme eläkevarat tuottavasti ja turvaavasti	16
Toimitusjohtajan katsaus	17
Toimintaympäristö	18
Vakavaraisuus	20
Yritysten ja yrittäjien palvelut	22
Työkykyjohtaminen ja kuntoutus	24
Eläkepalvelut	26
Henkilöstö	28
Sijoitukset	30
Sijoitustoiminta	30
Varman sijoittamisen periaatteet	32
Sijoitusvuosi 2012	34
Sijoitukset riskin mukaan	36
Korkosijoitukset	37
Osakesijoitukset	39
Kiinteistösijoitukset	41
Muut sijoitukset	42

Vastuullinen sijoittaminen	43
Kiinteistöt ja kestävä kehitys	44
Hallinto	46
Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä	47
Yhtiökokous	50
Hallintoneuvosto	51
Jäsenet	52
Vaalivaliokunta	55
Hallitus	56
Jäsenet	57
Hallituksen valiokunnat	62
Toimitusjohtaja	63
Johtoryhmä	64
Lääkäritoiminto ja asiantuntijalääkärit	69
Neuvottelukunnat	70
Eläkeasiain neuvottelukunta	71
Eläkkeensaajien neuvottelukunta	72
Vakuutettujen neuvottelukunta	73
Työnantajien neuvottelukunta	74
Yrittäjien neuvottelukunta	75
Palkka- ja palkkioselvitys	76
Päätöksentekojärjestys ja palkitsemisperiaatteet	77
Hallintoneuvoston palkkiot	80
Hallituksen palkkiot	81
Toimitusjohtajan ja johtoryhmän palkitseminen	82
Tilinpäätös	84
Toimintakertomus vuodelta 2012	84
Taloudellinen toimintaympäristö	85
Työeläkejärjestelmä	86
Varman taloudellinen kehitys	88

Vastuuvelka	92
Sijoitustoiminta	93
Liikekulut	95
Henkilöstö	96
Konserni- ja osakkuusyhtiöt	97
Yhtiön hallinto	98
Oma pääoma	99
Riskienhallinta	100
Tulevaisuuden näkymät	101
Tuloslaskelma	102
Tase	103
Rahoituslaskelma	105
Liitetiedot	106
Laatimisperiaatteet	106
Konserniyhtiöt 31.12.2012	111
Tuloslaskelman liitetiedot	116
1. Vakuutusmaksutulo	116
2. Maksetut korvaukset	117
3. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely	118
4. Tuloslaskelman erä "Liikekulut"	119
5. Kokonaisliikekulut toiminnoittain	120
6. Henkilöstökulut	121
7. Johdon palkat ja palkkiot	122
8. Tilintarkastajien palkkiot	123
9. Tuloverot	124
Taseen liitetiedot	125
10. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, emoyhtiö	125
11. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, konserni	126
12. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja osakkuusyrityksissä, emoyhtiö	127
13. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja osakkuusyrityksissä, konserni	128
14. Kiinteistösijoitusten muutokset	129

15. Omassa käytössä olevat kiinteistösijoitukset	130
16. Emoyhtiön muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet	131
17. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset, emoyhtiö	145
18. Muiden lainasaamisten erittely vakuuden mukaan	146
19. Eläkelainasaamisten yhteismäärä tase-erittäin	147
20. Lähipiirilainat	148
21. Johdannaiset	149
22. Velat saman konsernin yrityksille	150
23. Vakuutustekninen vastuuelka	151
24. Toimintapääoma, emoyhtiö	152
25. Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö	153
26. Oma pääoma	154
27. Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen	155
28. Voitonjakokelpoiset varat	156
29. Takuupääoma	157
30. Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö	158
31. Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö	160
Varman tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin	161
Sijoitukset riskin mukaan ryhmiteltynä	162
Tunnusluvut ja analyysit	163
Tiivistelmä	163
Tulosanalyysi	164
Vakavaraisuus	165
Sijoitusjakauma käyvin arvoin	166
Sijoitustoiminnan tuottoerittely ja tulos	167
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	168
Hoitokustannustulos ja työkyvyn ylläpitotoiminta	169
Riskienhallinta	170
Hallituksen esitys tilikauden voiton käsittelystä	182
Tilintarkastuskertomus	183

Varma lyhyesti

Varma on Suomessa tehtävän työn eläkevakuuttaja. Varma on keskinäinen yhtiö, ja sen omistavat Varman yritys- ja yrittäjäasiakkaat, vakuutetut työntekijät sekä takuupääoman omistajat. Huolehdimme yksityisten yritysten työntekijöiden ja yrittäjien lakisääteisestä työeläketurvasta tehokkaasti ja kilpailukykyisesti. Asiakkaanamme on noin 70 000 yrittäjä- ja työnantaja-asiakasta, ja vastaamme yli 870 000 henkilön työeläketurvasta.

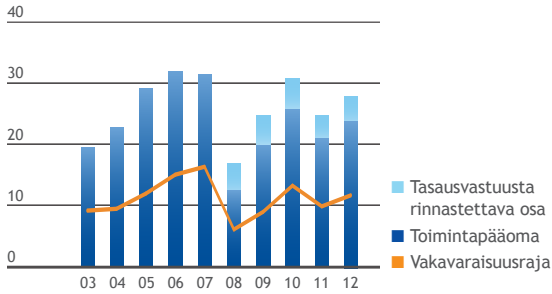
Eläkemaksuina kerätyt varat sijoitamme tuottavasti ja turvaavasti nykyisiä ja tulevia eläkkeitä varten. 34,4 miljardin sijoituksillaan Varma on Suomen suurin yksityinen sijoittaja.

Varman toimitilat sijaitsevat Helsingin Salmisaarella, ja yhteyspäällikköverkostomme kattaa lähes koko maan.

Vuosi 2012 lyhyesti

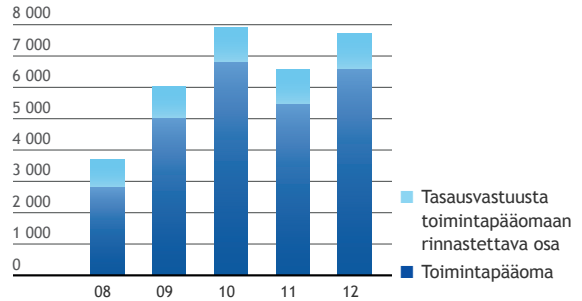
Vakavaraisuus 2003-2012

% vastuuvälästä

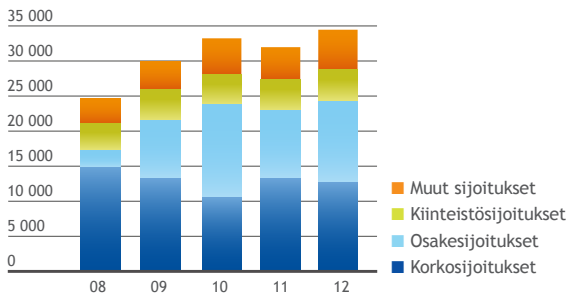
Toimintapääoma

Milj. €

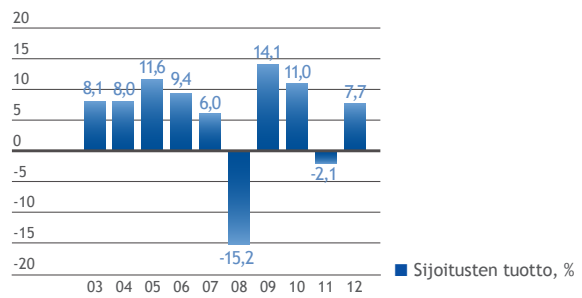
Sijoitukset

Milj. €

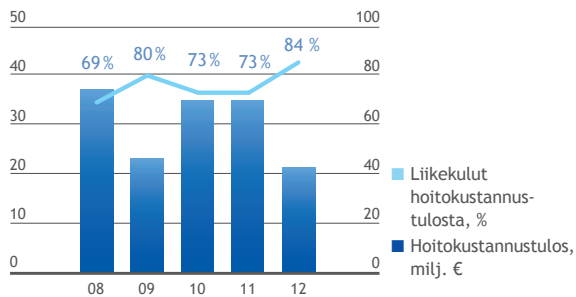
Sijoitusten tuotto

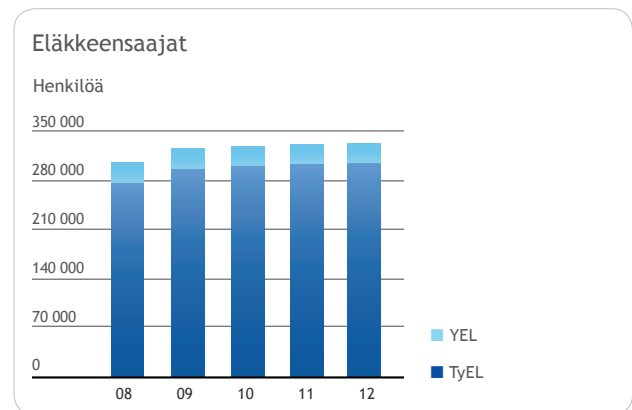
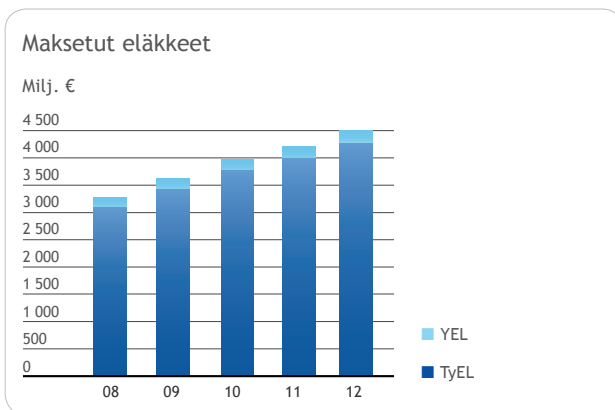
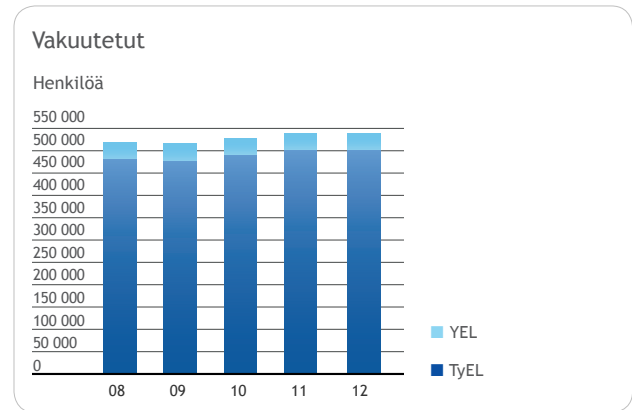
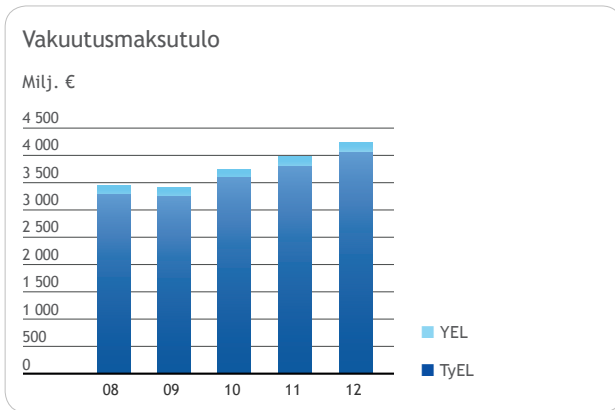
%

Hoitokustannustulos

Milj. €

Varman vakavaraisuus vahvistui vuoden aikana selvästi ja on työeläkealan vahvin. Sijoitusten kokonaistuotto oli hyvä, ja erityisen hyvin tuottivat kotimaiset osakkeet.

Vuosi 2012 kulki talouskriisin akuutista tilasta suvantovaiheeseen. Keskuspankkien toimenpiteet lisäsivät sijoittajien luottamusta markkinoihin, ja osakekurssit vahvistuivat. Korkotaso oli ennätyksellisen alhainen.

Keskityimme vakavaraisuuden vaalimiseen

Varman päätavoite oli sijoitustoiminnan onnistuminen vaativassa markkinatilanteessa, ja aktiivinen riskienhallinta ja sijoitusten turvaavuus korostuivat. Vakavaraisuutemme vahvistui tasaisesti ja oli 7 716 (6 520) miljoonaa euroa eli 28,0 (24,8) prosenttia vastuuvälästä. Vakavaraisuusrajaan verrattuna toimintapääoma oli 2,4-kertainen (2,5) eli vahvalla tasolla.

Varman sijoitusten arvo oli 34,4 (31,9) miljardia euroa. Kaikki omaisuusluokat antoivat positiivisen tuoton, yhteensä 7,7 (-2,1) prosenttia. Sijoitussalkussa korkosijoitusten osuus pieneni ja osakkeiden ja muiden sijoitusten osuus kasvoi. Parhaiten tuottivat kotimaiset osakkeet. Varma on merkittävä kotimainen sijoittaja, ja sijoituksistamme 12,8 miljardia euroa on sijoitettu eri muodoissa Suomeen.

Toiminnan tehokkuus korostuu

Varman liikekulutehokkuus oli hyvällä tasolla. Liikekuluja kasvattivat merkittävät panostukset eläkehakemusten käsittelyjärjestelmän uudistamiseen. Varma panostaa toiminnan tehokkuuteen, mikä koituu asiakkaittemme hyväksi asiakashyvityksinä. Asiakashyvityksiin varasimme 78 (73) miljoonaa euroa eli noin 0,4 (0,4) prosenttia vakuutettujen palkkasummasta.

Yhtiön vakuutusmaksutulo oli 4 230 (3 977) miljoonaa euroa. Vuoden päättyessä Varmassa oli vakuutettuna noin 539 700 (540 300) henkilöä. Maksoimme eläkkeitä 4 500 (4 194) miljoonaa euroa. Eläkkeensaajien määrä kasvoi, ja vuoden lopussa Varma maksoi eläkkeitä 331 400 (330 000) henkilölle.

Työeläkekuntoutus on vaihtoehto työkyvyttömyyseläkkeelle, ja kuntoutusten määrä kasvoi edelleen. Kuntoutustoimintamme on osoittautunut tulokselliseksi, sillä lähes kolme neljäsosaa Varman kautta kuntoutuneista jatkoi työelämässä kuntoutuksen jälkeen.

Avainluvut 2012

Varma hoitaa eläketurvan toimeenpanotehtäväänsä tehokkaasti. Toiminnan tehokkuus koituu asiakkaittemme hyväksi asiakashyvityksinä. Vuonna 2012 asiakashyvityksiä varten siirrettiin 78 (73) miljoonaa euroa ositettuun lisävakuutusvastuuseen. Hyvityssiirto on noin 0,4 (0,4) prosenttia vakuutettujen arvioidusta palkkasummasta.

Varman sijoitusten arvo nousi vuoden aikana, ja niiden tuotto oli 2,5 (-0,7) miljardia euroa. Sijoitusten kokonaistuotto oli 7,7 (-2,1) prosenttia. Varman vakuutusmaksutulo ja maksetut eläkkeet nousivat.

Tunnuslukuja emoyhtiöstä

	2012	2011
Vakuutusmaksutulo, milj. €	4 230,7	3 976,6
Eläkkeensaajille maksetut eläkkeet, milj. € ¹⁾	4 500,5	4 194,0
TyEL-vakuutetut 31.12.	498 500	498 400
YEL-vakuutukset	41 280	41 940
Eläkkeensaajat	331 400	330 000
Sijoitukset, milj. €	34 406,0	31 852,1
Sijoitustuotot, milj. €	2 492,3	-711,0
Sitoutuneen pääoman tuotto, %	7,7	-2,1
Kokonaistulos, milj. €	1201,4	-1 377,7
Hoitokustannustulos, milj. €	21,2	35,3
Liikekulut hoitokustannustulosta, %	84	73,0
Siirto asiakashyvityksiin, milj. €	78,0	73,0
% TyEL-palkkasummasta	0,4	0,4
Vastuuvelka, milj. €	29 766,6	28 965,5
Toimintapääoma, milj. €	7 716,3	6 520,4
Toimintapääoma/vastuuvelka, % ²⁾	28,0	24,8
Toimintapääoma/vakavaraisuusraja	2,4	2,5
Emoyhtiön henkilöstö 31.12.	567	580

¹⁾ Ennen saatujen vastuunjakokorvausten vähentämistä

²⁾ Suhdeluku laskettu %:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuvelasta

Varman perustehtävä

Varman perustehtävä on eläkkeiden turvaaminen. Toimintamme perustuu Suomessa tehtävään työhön ja työeläkejärjestelmän kestävyys turvaamiseen. Huolehdimme yksityisten yritysten työntekijöiden ja yrittäjien lakisääteisestä työeläketurvasta. Eläkemaksuina kerätyt varat sijoitamme tuottavasti ja turvaavasti nykyisiä ja tulevia eläkkeitä varten. Varma on haluttu ja asiantunteva työkykyjohtamisen kumppani. Tavoittemme on, että asiakasyritystemme työntekijät jaksavat työssään paremmin ja pidempään.

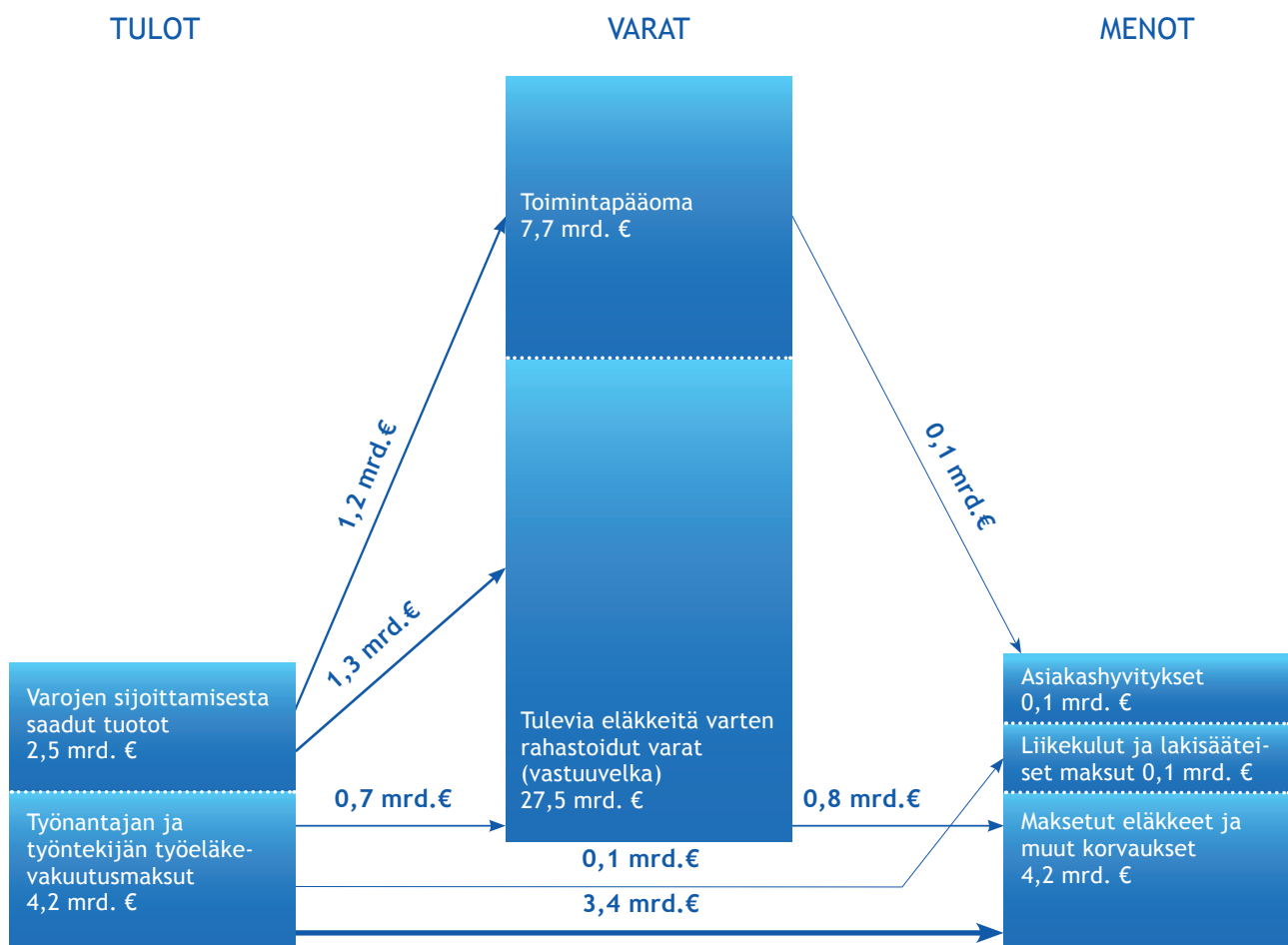

Työeläkemaksuilla maksetaan eläkkeet ja osa rahastoidaan tulevia eläkkeitä varten

Suomalainen etuusperusteinen työeläkejärjestelmä on osittain rahastoitu. Työnantajilta ja työntekijöiltä kerätyistä työeläkevakuutusmaksuista valtaosa kuluu samana vuonna maksettaviin eläkkeisiin. Osa maksuista rahastoidaan tulevien eläkkeiden maksua varten. Noin neljännes maksussa olevista eläkkeistä rahoitetaan aiemmin kerätyillä eläkevaroilla ja niille saaduilla tuotoilla. Pieni osa maksuista kuluu työeläkejärjestelmän eli työeläkeyhtiöiden ja Eläketurvakeskuksen toimintakuluihin sekä lakisääteisiin maksuihin.

Työeläkevarat on lain mukaan sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti. Osa sijoitustuotoista ohjataan vahvistamaan eläkevastuita ja osalla ylläpidetään työeläkevakuutusyhtiön vakavaraisuutta eli toimintapääomaa. Työeläkeyhtiön vakavaraisuustilanteen ja toiminnan tehokkuuden perusteella yhtiö voi jakaa asiakashyvityksiä.

Yrittäjien eläketurvan osalta YEL-maksu kuluu kokonaisuudessaan saman vuoden eläkkeisiin, eli varoja ei rahastoida.

Varma on Suomessa tehtävän työn eläkevakuuttaja

Varman toiminta perustuu Suomessa tehtävään työhön ja työeläkejärjestelmän kestävyyydestä huolehtimiseen. Perustehtävämme on eläkkeiden turvaaminen.

Kaikesta työstä ja yrittämisestä kertyy työeläkettä. Työeläke määräytyy ansio- tai yrittäjätulon perusteella, ja sen on tarkoitus taata, että elintaso säilyy kohtuullisena eläkkeelle siirtymisen jälkeen. Yksityisten alojen työeläke on keskeinen osa suomalaista lakisääteistä sosiaaliturvaa.

Työeläkkeet rahoitetaan työnantajien ja palkansaajien maksamilla vakuutusmaksuilla sekä sijoitustoiminnan tuotoilla. Onnistuneella sijoitustoiminnalla voidaankin pienentää muun muassa väestön ikääntymisestä johtuvia eläkemaksun nousupaineita.

Tarjoamme asiakkaillemme lakisääteisen työeläketurvan vakuuttamis- ja eläkepalveluita sekä kartutamme eläkevaroja nykyisten ja tulevien eläkkeiden maksamista varten. Noin 70 000 yritystä ja yrittäjää on uskonut työeläketurvansa hoidon Varmalle. Pidämme sitä tunnustuksena vahvasta osaamisestamme vakuutusasioiden hoidossa.

Yhteistyötä pidemmän työuran puolesta

Suomi tarvitsee kotimaista työtä, menestyviä ja kilpailukykyisiä yrityksiä sekä pidempiä työuria – niiden avulla turvataan myös tulevien työeläkkeiden rahoitus.

Pidempien työurien hyväksi Varma tekee vuosittain yhteistyötä satojen yritysten kanssa. Työkykyjohtamisen ja kuntoutuksen palvelumme tukevat työkykyä ja auttavat Varman vakuutettuja jaksamaan pidempään työelämässä.

Vahva eläkejärjestelmä tuo turvaa

Epävarmassa taloustilanteessa etuusperusteinen työeläkejärjestelmä tuo turvaa ja vakautta. Työeläkkeet ja niitä varten rahastoidut varat on hyvin turvattu talouden myllerryksessäkin.

Väestön ikääntyminen ja työurien pidentäminen ovat haasteita, jotka koskevat niin yrityksiä kuin yksilöitä. Työurien pidentämisessä keskeisiä tekijöitä ovat eläkeiän lisäksi työllisyyskehitys, tuottavuuden kasvattaminen ja työkyvyttömyyden ennaltaehkäisy.

Huolehdimme asiakkaidemme työeläketurvasta

Varma huolehtii yksityisten yritysten työntekijöiden ja yrittäjien eläketurvasta tehokkaasti ja kilpailukykyisesti.

Varman liikekulutehokkuus ja vakavaraisuus ovat olleet alan parhaat jo usean vuoden ajan. Hyvä kustannustehokkuutemme ja vahva toimintapääomamme alentavat asiakkailtamme perittävää työeläkemaksua. Asiakasyrityksemme ovatkin jo vuosia saaneet alan parhaita asiakashyvityksiä.

Teemme tiivistä yhteistyötä asiakasyritystemme kanssa ja seuraamme palveluidemme laatua ja vaikuttavuutta. Kehitämme toimintaamme jatkuvasti asiakkaidemme tarpeita ja odotuksia vastaaviksi sekä tuemme asiakasyrityksiä eläkekustannusten hallinnassa kehittämällä työkykyjohtamista. Hyvä yhteistyö poikii kustannussäästöjä.

Käsitlemme eläkkeet oikein ja ajallaan ja edistämme työhyvinvointia

Eläkepäätos on saajalleen merkittävä tulevaisuuteen vaikuttava ratkaisu. Työeläke on lakisääteinen sosiaaliturvaetus, ja siksi seuraamme tarkkaan tekemiemme päätösten virheettömyyttä ja palvelun nopeutta. Maksamme uudet eläkkeet mahdollisimman nopeasti, ettei asiakkaan toimeentulo katkeaisi. Vuonna 2012 onnistuimme 98-prosenttisesti tavoitteessamme maksaa uudet eläkkeet asiakkaalle neljän päivän kuluessa päätöksen antamisesta.

Annamme luotettavaa ja käytännöllistä tietoa eläketurvasta. Eläkeasioiden hoito Varmassa on vaivatonta; eläkkeenhakijat antoivat palvelullemme vuonna 2012 arvosanaksi kiitettävän 9,2.

Tähtäimessä hyvä työkyky

Menestyksellinen työkykyjohtaminen auttaa Varman asiakasyrityksiä pitämään yhä paremmin huolta henkilöstöstään ja säästämään eläkekustannuksissa. Korkea tuottavuus vaatii hyvää työkykyä.

Työkykyjohtamis- ja kuntoutuspalvelumme auttavat työntekijöitä jatkamaan pidempään työelämässä ja samalla kartuttamaan eläketurvaansa. Hyvästä työkyvystä, siis työkyvyttömyyden vastakohtasta, on hyötyä työntekijöille, yrityksille ja koko kansantaloudelle.

Polku työkyvyttömyyteen voidaan katkaista

Lakisääteinen työeläkekuntoutus antaa työntekijälle ja yrittäjälle mahdollisuuden jatkaa työelämässä silloin, kun työkyky on uhattuna.

Vuonna 2012 Varman asiakasyrityksissä noin 1 100 ihmistä jatkoi työelämässä kuntoutuksen jälkeen. Kuntoutuksen vaikuttavuuden varmistamme saumattomalla yhteisellä työntekijän, hänen työpaikkansa ja työterveyshuoltonsa kanssa. Varman työhyvinvointi- ja kuntoutusammattilaiset tekevät tiivistä yhteistyötä tavoitteenaan mahdollisimman sujuva palveluketju asiakkaan parhaaksi.

Sijoitamme eläkevarat tuottavasti ja turvaavasti

Varma on 34,4 (31,9) miljardin euron sijoituksillaan Suomen suurin yksityinen sijoittaja. Vastuu eläkkeistä on pitkäaikainen. Pyrimme saamaan parhaan mahdollisen tuoton sijoituksillemme hallitulla riskiprofiililla turvataksemme eläkkeiden maksamisen. Vaalimalla vakavaraisuuttamme varmistamme, että eläkevastuut on katettu kaikissa tilanteissa.

Vahva vakavaraisuus turvaa markkinoiden heilahteluilta

Talouden epävarmuus leimasi markkinaympäristöä vuonna 2012. Haastavassa markkinatilanteessa Varma panosti edelleen sijoitusten laajaan hajauttamiseen ja huolelliseen riskienhallintaan.

Epävarmoina aikoina Varman tavoite – vahva vakavaraisuus ja sen turvaaminen kaikissa olosuhteissa – korostui entisestään. Onnistuimme tässä keskeisessä tavoitteessamme hyvin: vakavaraisuus vahvistui selvästi ja on vahvalla tasolla. Vakavaraisuutta kuvaava toimintapääoma oli vuoden 2012 lopussa 7 716 (6 520) miljoonaa euroa eli 28,0 (24,8) prosenttia vastuuvelasta.

Edistämme kotimaassa tehtävää työtä

Omistajaohjauspolitiikkamme mukaisesti tuemme Suomessa tehtävää työtä toimimalla ankkurisijoittajana. Olemme aktiivinen ja kasvollinen sijoittaja suomalaisissa yrityksissä. Rahoitamme Suomessa toimivia yrityksiä monella eri tavalla ja olemme merkittävä kotimainen kiinteistösijoittaja.

Toimitusjohtajan katsaus

Varman keskeisimpänä tavoitteena vuonna 2012 oli yhtiön vakavaraisuuden säilyttäminen haastavissa markkinaoloissa. Tässä tavoitteessa onnistuimme, ja vakavaraisuutemme vahvistui selvästi.

Sijoitustoiminnassa huolellinen riskienhallinta sekä sijoitusten laaja hajauttaminen ja turvaavuus korostuivat. Varman sijoitukset tuottivat hyvin, ja saavutimme kaikissa sijoituslajeissa positiivisen tuoton.

Toiminnallisesti yhtiön vakuutuspalveluiden ja eläkkeiden hoito kehittyivät myönteisesti. Varman vakuutusmaksutulo nousi, ja yrittäjäläkkeiden osuus vakuutusmaksutulosta on kasvanut.

Vakuutettujen ja eläkkeensaajien määrät kasvoivat toimintavuoden aikana. Historiallisesti olemme väestön ikääntymisen ja suurten ikäluokkien vanhuuseläkkeelle siirtymisen johdosta tilanteessa, jossa Varmankin asiakaskunnassa maksettavat eläkkeet ja työeläkemaksuina saadut tulot vastaavat suuruudeltaan toisiaan. Tämän vuoksi sijoitustoiminnan kehittämiseen onkin kiinnitettävä erityistä huomiota.

Suomen talous on muuta Euroopan unionia riippuvaisempi Euroopan ulkopuolisesta kysynnästä. Näin ollen vientiteollisuutemme joutuu sopeutumaan paitsi Euroopan haastavaan tilanteeseen, myös kasvaviin haasteisiin Euroopan ulkopuolella.

Varma voi tukea suomalaisia yrityksiä hoitamalla omaa perustehtäväänsä – eläketurvan hoitoa ja eläkejärjestelmän täytäntöönpanoa – mahdollisimman tehokkaasti. Varma voi tukea asiakasyrityksiään ja niiden henkilöstöä menestymään työkykyjohtamisen ja kuntoutuksen edistämiseksi tehtävässä työssä sekä pidempien työurien edellytysten vahvistamisessa. Tavoitteenamme on, että asiakkailamme on alan alhaisimmat työeläkekustannukset.

Esitän parhaan kiitokseni yhtiön asiakkaille, vakuutuksenottajille ja vakuutetuille sekä Varman henkilökunnalle hyvästä työstä vuoden 2012 aikana.

Matti Vuoria
Toimitusjohtaja

Vahva työeläkejärjestelmä luo vakautta

Työeläkkeet ja niitä varten rahastoidut varat on hyvin turvattu suomalaisessa etuusperusteisessa järjestelmässä. Vahva työeläkejärjestelmä lujittaa luottamusta talouden kriisissä.

Talousvuosi 2012 päättyi epävarmoissa tunnelmissa. Vaikka euroaluetta riepotellettu kriisi oli vuoden lopussa suvantovaiheessa, ongelmia ei kuitenkaan ole vielä ratkaistu. Vuoden aikana kriisimaita autettiin useilla tukiratkaisuilla ja talouden rakenteita säänteleviä instituutioita pyrittiin uudistamaan.

Tilanne rahoitusmarkkinoilla rauhoittui Euroopan keskuspankin ja muiden keskuspankkien mittavien rahapolitiittisten toimenpiteiden ansiosta. Sijoitusmarkkinoilla vuosi oli kohtuullisen hyvä epävarmuudesta huolimatta. Keskuspankkien toimilla on ostettu aikaa rakenteellisille toimille jäsenmaissa. Rahoitusmarkkinat saattavat edelleen reagoida voimakkaasti myös yksittäisten taloudellisten riskien toteutuessa. Pankkisektorin rakenteellisten ongelmien torjumiseksi ja ratkaisemiseksi Euroopassa sovittiin toimista, joiden on määrä johtaa pankkiunioniin.

Maailmantalouden kasvun hidastumisesta kärsivät myös vientiriippuvaiset kehittyvät taloudet. Ne ovat maailmantalouden tärkein kasvumoottori. Kiinassa odotetaan vuoden lopussa vaihtuneen johdon ryhtyvän uusiin toimiin maan talouden elvyttämiseksi. Yhdysvalloissa käytyjen presidentinvaalien jälkeen päästiin pieni askel eteenpäin julkisen talouden ongelmista sopimisessa, vaikka varsinaiseen ratkaisuun ei päästyäkään. Talouden elpyminen jatkui hieman vaivalloisesti Yhdysvalloissa, ja tulevista näkymistä kertovat indikaattorit eivät vuoden aikana löytäneet yhteistä suuntaa.

Ongelmamaiden luotonsaanti helpottui loppuvuotta kohti. Saksassa teollisuuden odotukset kirkastuivat vuoden lopussa jonkin verran. Sijoittajien rahavirrat kulkevat kuitenkin edelleen turvasatamiin. Elvytysvara on useimmissa maissa käytetty ja julkisia talouksia joudutaan kiristämään myös euroalueen vahvoissa maissa. Vuoden loppua kohti alkoi näyttää selvältä, että euroalueen kriisimaissa joudutaan uusiin velkajärjestelyihin. Uudet velkajärjestelyt hermostuttavat markkinoita etenkin, jos myös suurempien velkamaiden luottoja jouduttaisiin järjestelemään uudelleen.

Varma painottaa vahvaa vakavaraisuutta

Sijoitusmarkkinoilla vuosi oli kohtuullisen hyvä epävarmuudesta huolimatta, sillä kriisin syveneminen saatiin hallintaan. Epävarmuuden odotetaan jatkuvan. Varman päähuomio oli sijoitustoiminnan onnistumisessa vaativassa markkinatilanteessa. Varma painottaa vahvaa vakavaraisuutta ja sijoitustoiminnan riskien aktiivista hallintaa sekä yhtiön toiminnan jatkuvaa tehostamista.

Suomessa rahoitusjärjestelmä on edelleen vahvalla pohjalla. Sääntelyn kiristyminen aiheuttaa kannattavuuteen liittyviä haasteita pankkisektorilla, mikä saattaa kiristää luotonantoa ja kasvattaa sen hintaa.

Suomen talous vaatii rakenteellisia toimia

Suomen talouden kasvu pysähtyi vuoden 2012 aikana. Maailmantalouden kasvun hidastuminen heijastui voimakkaasti vientikysyntään. Kuluttajien luottamus heikkeni, mutta kotimainen kysyntä pysyi kohtuullisena. Työttömyys ei pahentunut aivan samassa suhteessa kuin kasvu heikkeni, mikä johtuu väestön ikärakenteen muutoksesta ja siitä, että potentiaalisen työvoiman kasvu hidastui.

Suomen talouden mahdollisuudet ja uhat liittyvät siihen, että taloutemme on riippuvainen viennistä. Viennin vahva kilpailukyky on ratkaisevaa pienen ja avoimen kansantalouden kasvulle ja mahdollisuudelle rahoittaa koko kansakunnan hyvinvointia. Elinkeinorakenteen muuttuessa Suomi tarvitsee uusia kilpailuetuja. Kasvun dynamiikan vahvistaminen vaatii nyt erityistä huomiota, sillä Suomen viennin kilpailukyky on heikentynyt.

Suomen talouden rakenteellisena haasteena on väestön ikääntymisestä johtuva voimakas julkisten menojen kasvu ja työvoiman tarjonnan heikkeneminen sekä erityisesti teollisen toiminnan hiipuminen maassamme. Vallitseva talouskriisi nopeuttaa talouden rakennemuutosta vaikeasti hallittavalla tavalla. Kasvun mahdollisuuksia heikentävät vientikysynnän kasvun hidastuminen ja investointien hiipuminen samaan aikaan, kun työvoiman tarjonta heikkenee.

Tuottavuuden lisääminen palveluvaltaistuvassa taloudessa, erityisesti julkisten palveluiden tuottamisessa, on merkittävästi vaikeampaa kuin teollisessa toiminnassa. Kun elinkeinorakenne muuttuu ja uusien korkean tuottavuuden toimialojen kehittyminen on hidasta, ollaan tilanteessa, jossa hyvinvointivaltion etujen ja palveluiden rahoittaminen on entistä vaativampaa.

Eurokriisin hoidon ohella tulee panostaa kotimaiseen kasvupolitiikkaan. Talouden pitkän aikavälin tasapainotus vaatii rakenteellisia muutoksia. Väestön ikärakenteen muutos voimistuu ja huoltosuhde heikkenee. Julkisen talouden kestävyysvajeen paikkaamisessa työeläkejärjestelmän merkitys on suuri, sillä työeläkevarat lasketaan osaksi kansantalouden tilinpitoa, ja eläkkeitä koskevat säädökset heijastuvat työvoiman tarjontaan.

Eläketurvan rahoitus kestää seuraaville sukupolville

Suomen yksityisen sektorin työeläkejärjestelmä on kestävällä pohjalla. Eläkejärjestelmien kestävyyttä voidaan arvioida monella mittarilla. Keskeisimmin kyse on sosiaalisesta ja taloudellisesta kestävyydestä eli siitä, miten hyvin eläke täyttää tehtävänsä elintason turvaajana ja miten vahvalla pohjalla annettujen eläkelupausten rahoitus on. Kolmas ulottuvuus on eläkejärjestelmän hallinnollinen tehokkuus. Vahva työeläkejärjestelmä luo vakautta talouteen ja yhteiskuntaan.

Vastuu eläkkeistä on pitkäaikainen. Kestävän eläkejärjestelmän perustana ovat pidemmät työurat, yleinen luottamus eläkejärjestelmään, sukupolvien välinen oikeudenmukaisuus sekä nykyistä parempi työelämässä jaksaminen. Pidemmät työurat ja eläkkeiden rahastointi auttavat taloutta kestävään ikärakenteen muutoksen.

Talouden epävarmuus jatkuu

Eurokriisi elää suvantovaihetta, ja varsinaiset rakenteelliset ongelmat odottavat ratkaisemista. Ennakoimme epävarmuuden jatkuvan finanssimarkkinoilla myös vuonna 2013.

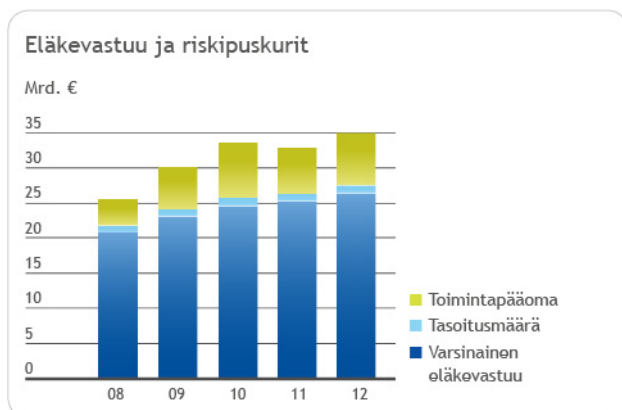
Suomen talouden näkymät ovat edelleen vaisut ja talouden ongelmat näkyvät myös Varman asiakasyrityksissä. Työurien pidentämistavoitteet ja yritysten taloudelliset reunaehdot eivät aina kohtaa. Väestön ikääntyessä työvoiman tarjonta samalla heikkenee. Sijoitustuottojen ohella työllisyys ja työvoiman tarjonta ovat eläkkeiden rahoituksen kannalta ratkaisevia.

Varma on vahva osaja työeläkeasioiden hoitajana ja haluttu asiantuntija yritysten työkykyjohtamisen kumppanina. Vaikeina aikoina kyky ymmärtää asiakkaan tarpeita korostuu. Varman tehokkaat eläkevakuuttamisen palvelut ovat taloudellisesti vaikuttavia.

Vakavaraisuus vahvistui selvästi

Varman vakavaraisuus kehittyi vuoden aikana selvästi, ja se on vahvalla tasolla. Vuoden 2013 alussa voimaan astunut lakimuutos ei muuttanut vakavaraisuusasemaamme olennaisesti.

Hyvät sijoitusvuodet kerryttävät vahvaa toimintapääomaa, joka suojaa pääomamarkkinoiden heilahteluilta. Vuoden 2012 aikana Varman vakavaraisuus ja sijoitustuotot kehittyivät vakaasti maailmantalouden epävarmuudesta huolimatta. Varman vakavaraisuutta kuvaava toimintapääoma oli vuoden 2012 lopussa 7 716 (6 520) miljoonaa euroa eli 28,0 (24,8) prosenttia vastuuvelasta.

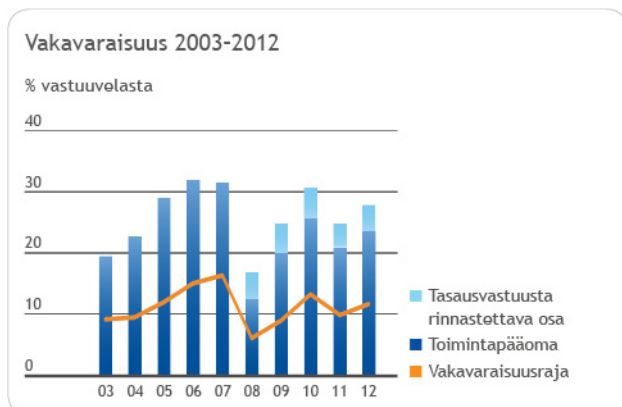

Sijoitussalkun monipuolinen hajauttaminen ja huolellinen riskienhallinta suojelivat vakavaraisuutta markkinoiden ailahteluilta. Vakavaraisuus vahvistui pääasiassa sijoitusmarkkinoiden tasaisen kehityksen myötä.

Vakavaraisuutta kuvaava toimintapääoma toimii sijoitustoiminnan riskipuskurina etenkin epävarmassa talustilanteessa. Hyvät sijoitustuotot edellyttävät aina riskinottoa, ja mitä parempaa tuottoa työeläkesijoituksille saadaan, sitä vähemmän eläkemaksua joudutaan nostamaan tulevaisuudessa. Pitkällä aikavälillä yksi prosenttiyksikkö enemmän sijoitustuottoa alentaa työeläkemaksun tasoa noin kaksi prosenttiyksikköä.

Vahva vakavaraisuus suojaa markkinaheilahteluilta

Hyvinä sijoitusvuosina tuotot kartuttavat toimintapääomaa, kun taas taloudellisesti huonoina aikoina toimintapääoma heikkenee. Vahva vakavaraisuus antaa mahdollisuuden tavoitella parempaa tuottoa riskipitoisempien ja tuotto-odotuksiltaan parempien sijoitusten avulla. Mitä riskipitoisempia sijoitukset ovat, sitä suurempaa toimintapääomaa vaaditaan.

Toimintapääomalle laissa määritellyt vaatimukset on mitoitettu siten, että toimintapääoma riittää myös taloudellisesti huonoina aikoina. Keskeisin vaatimuksista on vakavaraisuusraja, joka määräytyy sijoitusten riskipitoisuuksien mukaan. Vuoden 2012 lopussa Varman vakavaraisuusraja oli 11,8 (9,9) prosenttia vastuuvälästä ja toimintapääoman suhde vakavaraisuusrajaan oli 2,4 (2,5).

Vakavaraisuus vaikuttaa myös asiakashyvitysten suuruuteen: parempi vakavaraisuus näkyy asiakkaille pienempinä vakuutusmaksuina. Varma onkin maksanut alansa kilpailukykyisimpiä asiakashyvityksiä vahvan toimintapääomansa ansiosta jo usean vuoden ajan.

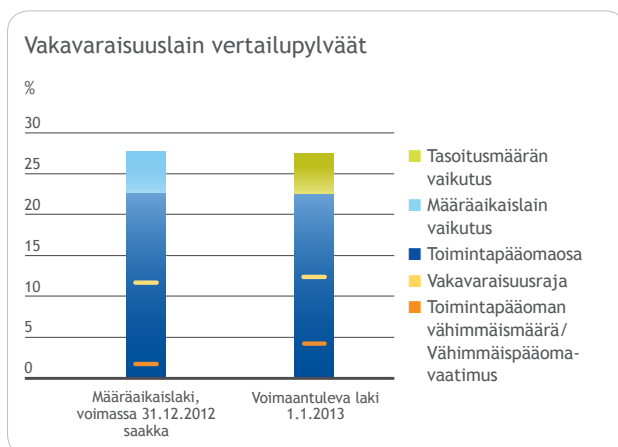
Lakimuutos tehostaa sijoitus- ja vakuutusriskien hallintaa

Finanssikriisin puhjettua syksyllä 2008 eduskunta muutti vakavaraisuussäännöksiä, jotta työeläkeyhtiöt eivät joutuneet jäykkien säännösten vuoksi myymään osakeomistuksiaan suomalaisissa pörssiyrityksissä epäedullisessa markkinatilanteessa.

Muutoksen seurauksena toimintapääomat kasvoivat ja vakavaraisuusvaatimukset alenivat. Lakia jatkettiin vuoden 2012 loppuun, mikä on turvannut työeläkeyhtiöiden toimintaa sijoitusmarkkinoiden heilahteluissa finanssikriisin jälkeenkin.

Työeläkeyhtiöiden vakavaraisuusmekanismia koskeva lainsäädäntö uudistui vuoden 2013 alusta alkaen, ja sen on tarkoitus muun muassa tehostaa riskipuskurien käyttöä. Uuden lain myötä vakavaraisuuspääomaksi yhdistetään nykyinen toimintapääoma ja tasoitusmäärä. Samalla vakavaraisuusrajan laskentaa muutetaan niin, että se huomioi sijoitusriskien lisäksi vakuutusriskin. Koska työeläkevakuutusyrityksissä vakuutus- ja sijoitusriskejä on aikaisemmin tarkasteltu toisistaan riippumattomina, on niihin myös tähän saakka varauduttu erillisillä vähimmäisvaatimuksilla. Uusien sääntöjen myötä ne muodostavat yhdessä tehokkaamman riskipuskurin.

Uusi lainsäädäntö ei muuta Varman vakavaraisuusasemaa olennaisesti.

Sosiaali- ja terveysministeriön keväällä 2011 asettamat työryhmät jatkavat työskentelyään tavoitteenaan kate- ja vakavaraisuussäännösten kokonaisuudistus. Käytännössä uudistus voi tulla voimaan aikaisintaan vuoden 2016 alussa.

Asiantuntevaa ja joustavaa palvelua

Varma panostaa asiakaspalvelun kehittämiseen ja henkilöstönsä palveluosaamiseen jatkuvasti. Teemme tiivistä yhteistyötä asiakkaidemme kanssa työkykyjohtamisen puolesta, jotta asiakkaidemme työntekijät voivat hyvin työssään. Tavoitteenamme on, että asiakkaillamme on alan edullisimmat työeläkekustannukset.

Vuoden 2012 aikana kilpailu työeläkealalla kiristyi; Varma säilytti vahvan markkina-asemansa yhä kilpaillummassa markkinakentässä.

Yksityisalojen palkkasummat nousivat Suomessa noin 4 prosenttia 59 miljardiin euroon vuonna 2012. Poikkeuksellisen runsaat yt-neuvottelut ja irtisanomiset jatkuivat tänäkin vuonna, ja ne kohdistuivat erityisesti globaalisti toimiviin teollisuuden työpaikkoihin.

Varman asiakaskunta on perinteisesti polveutunut suomalaisesta perusteollisuudesta, ja irtisanomiset heijastuivat asiakaskantaamme. Teollisuuden rakennemuutoksesta huolimatta yhtiön TyEL-palkkasumma nousi 17,7 (17,3) miljardiin euroon.

Yhä useampi kilpailuttaa työeläkevakuutukset

Kilpailu työeläkealalla on kiristynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana. Kilpailun lisääntyminen on sekä työeläkejärjestelmän että asiakkaiden etu. Varman siirtoliikenteen tulos oli kokonaisuudessaan hyvä; erityisesti yritysraenteiden muutosten yhteydessä onnistuimme saamaan uusia asiakkuuksia.

Kokonaisuudessaan Varman vakuutusmaksutulo nousi ja oli 4 230 (3 977) miljoonaa euroa. Vakuutusmaksutulosta TyEL-vakuutusten osuus oli 4 041 (3 802) miljoonaa euroa ja YEL-vakuutusten 190 (175) miljoonaa euroa. Vuoden 2012 päättyessä Varmassa oli vakuutettuna 539 700 (540 300) henkilöä.

Kilpailukykyiset asiakashyvitykset

Varma varasi vuodelta 2012 maksettaviin asiakashyvityksiin 78 (73) miljoonaa euroa eli 0,4 (0,4) prosenttia työnantajan TyEL-maksuista. Asiakashyvityssiirto nousi euromääräisesti edellisvuosiin verrattuna, mikä johtuu toimintapäätöksen vahvistumisesta.

Varma on antanut asiakkailleen useana vuonna alan parhaat asiakashyvitykset, ja vuonna 2012 ne olivat edelleen kilpailukykyisellä tasolla. Asiakashyvitykset alentavat työnantajan lopullista vakuutusmaksua. Hyvitysten suuruuteen vaikuttavat työeläkeyhtiön vakavaraisuutta kuvaava toimintapääoma sekä toiminnan tehokkuudesta kertova hoitokustannustulos.

Eläkekustannusten hallinta tuo säästöjä

Tarjoamme asiakasyrityksillemme vaikuttavat ja tehokkaat työeläkevakuuttamisen ja työkykyjohtamisen palvelut, jotka tukevat asiakkaitamme eläkekustannusten hallinnassa. Tavoitteenamme on, että asiakkailtamme on alan alhaisimmat työeläkekustannukset.

Kehitämme asiakaspalveluamme kuuntelemalla asiakkaitamme ja kartoittamalla heidän tarpeitaan. Vuonna 2012 Varma panosti erityisesti asiakaspalvelussa työskentelevien osaamisen syventämiseen sekä asiakastiedon jalostamiseen, minkä avulla voimme yhdessä asiakkaan kanssa muun muassa tunnistaa henkilöstön työkykyä uhkaavia trendejä.

Varman verkkopalvelujen suosio on kasvanut merkittävästi viime vuosina. Nykyään sähköinen asiointi on suositumpaa kuin yhteydenotto puhelimitse.

Yrittäjiä ja pienyrityksiä palvelevat Varmassa yrittäjien ja pienyritysten vakuutus- ja eläketurva-asioihin erikoistuneet asiakaspalvelijat. Yrittäjä- ja pienyrityisasiakkaille Varma tarjoaa kattavan palveluverkoston yhteistyökumppaneittemme Ifin, Trygin ja Nordea Pankin kautta. Loppuvuodesta 2012 If Vahinkovakuutusyhtiö osti Tryg Forsikring A/S:n Suomen liiketoiminnan, mikä vahvistaa Varman hyvin toimivaa yhteistyötä Nordean ja Ifin kanssa.

Suuret työnantajat saavat entiseen tapaan palvelua yrityskohtaiselta palveluryhmältä, joka kanavoi koko Varmassa olevan asiantuntemuksensa asiakkaan hyväksi.

Pääkaupunkiseudun ulkopuolella asiakkaitamme palvelevat alueelliset yhteyspäälliköt.

Vakuutettujen ja vakuutusten määrä

	31.12.12	31.12.11	Muutos
Vakuutettujen määrä			
TyEL ¹⁾	498 460	498 400	60
YEL	41 280	41 940	-660
Yhteensä	539 740	540 340	-600
¹⁾ joista rekisteröidyn TEL-lisäeläkevakuutuksen piirissä	5 545	6 310	-765
Vakuutusten määrä			
TyEL	27 620	28 080	-460

Työkykyjohtaminen tuo tuloksia

Työkykyjohtamisen ja kuntoutuksen palvelumme auttavat Varman asiakasyrityksiä pitämään yhä paremmin huolta henkilöstöstään ja säästämään eläke- ja sairauspoissaolokustannuksista. Tavoitteenamme on, että asiakkaillamme on alan alhaisimmat työeläkekustannukset.

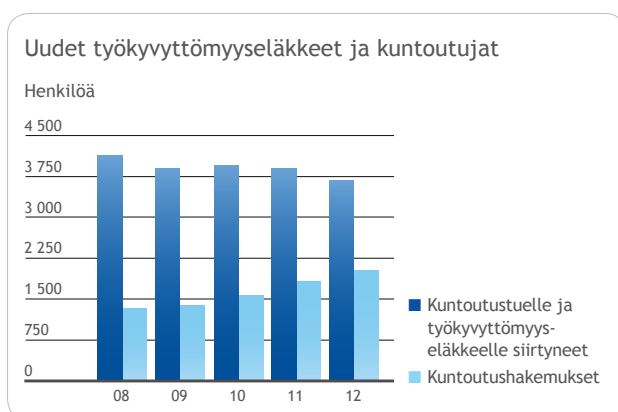
Työkykyjohtamisen kehittäminen nojaa yrityksen omaan tietoon työkykyä uhkaavista riskeistä ja toiminnan vahvuuksista. Työkykyjohtamisen käytäntöjen kehittäminen selkeyttää esimiestyötä sekä parantaa työn sujuvuutta, työkuntoa ja terveysongelmien ratkaisemista. Vuonna 2012 teimme yhteistyötä noin 650 yrityksen kanssa työkykyjohtamisen hyväksi.

Kuluneena vuonna uudistimme työkykyjohtamisen valmennuskokonaisuutemme. *Työkykyjohtamisen opintopolku* -kokonaisuus antoi asiakkaillemme valmiuksia arvioida työkykyjohtamisensa tilaa, laatia sille tavoitteita ja soveltaa työkykyä edistäviä menetelmiä käytännössä. Vuonna 2012 valmennukseen osallistui noin 200 erikokoisen asiakasyrityksemme edustajaa, ja se sai osallistujilta erittäin hyvää palautetta.

Kartoitimme palveluidemme vaikuttavuutta niiltä asiakasyrityksiltä, joissa on meneillään Varman tukema työhyvinvointihanke. Asiakkaamme olivat pääosin tyytyväisiä saamaansa työhyvinvointipalveluun ja siihen, että yhteistyön avulla työkykyjohtamisesta tulee osa yritysten toimintaa. Hankkeiden vaikuttavuus on ollut myönteistä, sillä niiden avulla muun muassa esimiestyön käytännöt ovat selkiytyneet, varhaisen tuen malli on saatu toimimaan ja työkykyjohtamisella on saatu aikaan mitattavia muutoksia: työtyytyväisyys on kohentunut ja eläkemaksuluokka on alentunut.

Kuntoutusohjelmat lisääntyivät taantumasta huolimatta

Varmaan saapuneiden kuntoutushakemusten määrä jatkoi kasvuaan vuonna 2012, yhteensä 13,1 prosenttia. Taloudellisesta taantumasta huolimatta työpaikalla toteutettavat ammatilliset kuntoutusohjelmat eli työkokeilut, työhönvalmennukset ja oppisopimukset lisääntyivät 25 prosenttia verrattuna vuoteen 2011. Kuntoutuksen jälkeinen työelämässä jatkaminen oli edelleen hyvällä tasolla: lähes 72 prosenttia Varman kuntoutujista jatkoi työelämässä kuntoutuksen jälkeen.

Vuonna 2012 3 662 henkilöä siirtyi kuntoutustuelle tai siirtyi työkyvyttömyyseläkkeelle (uudet eläkkeet, Varma päälaitoksena).

Katsausvuonna selvitimme, mikä on vuonna 2008 kuntoutuksensa päättäneiden henkilöiden tilanne. Vuonna 2008 heistä oli työelämässä 65 prosenttia, ja vuonna 2011 53 prosenttia heistä jatkoi edelleen työelämässä. Kuntoutujat ovat pysyneet työelämässä hyvin kolme vuotta kuntoutuksen päättymisestä.

Olemme selvittäneet asiakasyritystemme kanssa työkyvyttömyyseläkkeisiin johtaneita syitä ja prosesseja, jotta voimme edelleen kehittää asiakkaidemme työkykyprosesseja ja jotta yritykset voisivat puuttua työntekijänsä työkykyä uhkaaviin tekijöihin jo ennalta. Käynnistimme myös yrittäjien työkykyä koskevan selvityksen, joka valmistuu vuonna 2013. Tulosten avulla kehitämme yrittäjille suunnattuja palvelujamme.

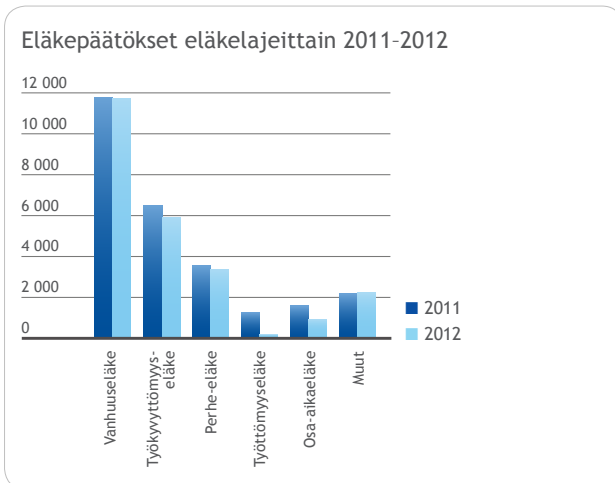
Lisäksi tehostimme yhteistyötä alueellisten palveluntuottajien kanssa, jotta kuntoutusasiakkaamme saisivat entistä toimivampia ja tuloksellisempia kuntoutussuunnitelmia.

Kuntoutuja-asiakkaamme ovat aktiivisia verkkopalvelujen käyttäjiä. Jo noin 40 prosenttia kuntoutushakemuksista saapuu Varmaan sähköisesti. Vuonna 2012 laajensimme sähköisiä palveluita, jotka sujuvoittavat kuntoutusasioiden käsittelyä.

Asiantuntevaa työeläketurvan palvelua

Eläkepäästösten kasvu taittui vuonna 2012, ja Varman myöntämien eläkepäästösten määrä kääntyi laskuun. Vuoden aikana tehtiin 24 180 uutta eläkepäästöä, mikä on 9,3 prosenttia edellisvuotta vähemmän. Eläkkeitä maksettiin 4,5 miljardia euroa 331 400 eläkkeensaajalle.

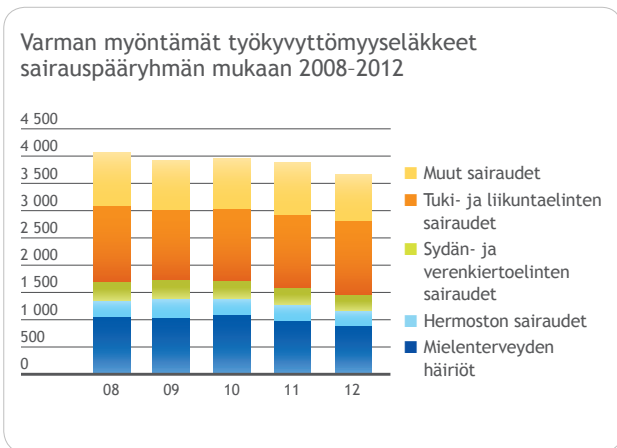
Vanhuuseläkkeitä myönnettiin hieman vähemmän kuin edellisenä vuonna. Nykyinen taso johtuu siitä, että vanhuuseläkkeen 63 vuoden ikärajan saavuttaneiden työntekijöiden ja yrittäjien määrä on pysynyt Varman asiakkaiden keskuudessa suunnilleen samalla tasolla.

Vanhuuseläkepäästöistä 8 prosenttia annettiin eläkkeen rinnalla tehdyn työn perusteella. Tämä kertoo siitä, että työskentely eläkkeellä on lisääntynyt. Varmassa vakuutetut jäivät vanhuuseläkkeelle keskimäärin 63,5-vuotiaana.

Työkyvyttömyyseläkepäästösten määrä kääntyi edellisvuoden lievän kasvun jälkeen taas selvään 8,9 prosentin laskuun. Uusien työkyvyttömyyseläkehakemusten hylkäysosuus on työeläkeyhtiöissä viime vuosina kasvanut. Eläketurvakeskuksen selvityksissä kasvuun ei ole todettu yhtä yksittäistä syytä. Varman työkyvyttömyyseläkepäästöissä hylkäysosuuden muutos mukailee alan kehitystä. Vuonna 2012 uusista työkyvyttömyyseläkehakemuksista hylättiin Varmassa 29,6 prosenttia.

Osatyökyvyttömyyseläkkeiden määrä kaikista työkyvyttömyyseläkkeistä on jatkanut kasvuaan. Vuonna 2012 osaeläkehakemuksia tuli 1,5 prosenttia edellisvuotta enemmän. Osatyökyvyttömyyseläke tukee työssä jatkamista: vuoden 2011 tietojen mukaan 80,4 prosenttia Varman osatyökyvyttömyyseläkkeensaajista (TyEL-vakuutus) työskenteli eläkkeen rinnalla.

Eläkkeitä maksettiin vuonna 2012 yhteensä 4,5 miljardia, joka on 7 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin. Syynä on eläkkeensaajien määrän jatkuva kasvu, joka on seurausta väestön ikärakenteen muutoksesta ja eliniän pitenemisestä. Myös eläkkeiden euromäärät kasvoivat.

Työeläkeasiat hoituvat joustavasti verkossa

Kehitämme kattavia verkkopalveluitamme asiakastarpeiden pohjalta. Tarjoamme palveluja niin työelämässä oleville, eläkkeenhakijoille kuin eläkkeensaajillekin. Vuonna 2012 toimimme asiakkaidemme käyttöön ensimmäisenä työeläkeyhtiönä eläke- ja kuntoutushakemuksen seurannan verkkopalvelussa.

Asiakkaamme käyttävät verkkopalveluitamme aktiivisesti ja kasvavassa määrin. Vuonna 2012 henkilöasiakkaan verkkopalveluiden käyttö kasvoi 77 prosenttia. Erityisen suosittua on hakemuksen seuranta, jota käytti viime vuonna 18 540 eläkkeenhakijaa. Vuonna 2012 sähköisiä eläkehakemuksia tuli Varmaan 4 910 kappaletta, joka on 22,1 prosenttia kaikista ensikertaisista hakemuksista. Eläkearvioita laskettiin verkossa 100 590 kappaletta, joka on jo 87 prosenttia kaikista arvioista. Kehittyvät verkkopalvelumme nopeuttavat ja helpottavat asiakkaan asiointia.

Uuden tekstiviestipalvelun avulla ilmoitamme eläkehakemuksen saapumisesta asiakkaallemme. Muistutamme asiakkaitamme tekstiviestein myös työeläkeotteen tarkistamisesta.

Vuonna 2012 lähetimme asiakkaillemme ensimmäisen kerran kokonaiseläketurvan sisältävän työeläkeotteen. Jatkossa postitamme otteen joka kolmas vuosi. Kasvava joukko asiakkaistamme on valinnut käyttöönsä sähköisen työeläkeotteen, jonka voi tarkistaa vuosittain haluamanaan ajankohtana.

Varmassa tehdään hyvää työtä

Varman menestys perustuu asiakkaidemme työeläketurvasta tehokkaasti huolehtivaan ja ammattitaitoiseen henkilöstöön. Työntekijöidemme osaaminen kehittyy jatkuvasti, ja ennakoimme myös tulevaisuudessa tarvittavia taitoja. Vuonna 2012 päivitetty strategia antoi selkeät suuntaviivat strategisen osaamisen määrittelylle.

Teemme vaativaa asiantuntijatyötä

Varmalaiset tekevät vaativaa asiantuntijatyötä, mikä edellyttää jatkuvaa kehittymistä ja uudistumista sekä myös työeläkealan lainsäädännön tuntemusta. Mentoroinnin avulla jaamme arvokasta kokemustietoa sekä vanhemmilta nuoremmille että kokeneilta uusille työntekijöille.

Vuoden 2012 kuluessa kehitimme erityisesti asiantuntijoidemme konsultointitaitoja sekä puhelin- ja verkkopalvelun parissa työskentelevien osaamista, jotta asiakkaamme saisivat entistäkin laadukkaampaa palvelua. Tehostaaksemme omaa toimintaamme hyödynnämme monipuolisesti verkkokoulutusta sekä käytämme itsearviointia toimintamme ja prosessiemme kehittämiseen.

Hyvä johtaminen tähtää työhyvinvointiin

Työkykyjohtamisen asiantuntijana huolehdimme oman henkilöstömme työhyvinvoinnista. Meillä on selkeät ja innostavat tavoitteet, joiden saavuttaminen varmistetaan hyvällä johtamisella ja esimiestyöllä. Panostamme jatkuvaan esimies- ja johtamistaitojen kehittämiseen ja arviointiin. Toimiva organisaatio, ajanmukaiset työvälineet ja hyvä työkyky luovat työhyvinvointia.

Mittaamme henkilöstön työtyytyväisyyttä säännöllisin henkilöstökyselyin, joiden perusteella kehitämme aktiivisesti toimintaamme. Tulosten mukaan työntekijämme ovat aidosti innostuneita asiakastyöstä ja kokevat tekevänsä merkityksellistä ja laadukasta työtä. Haasteelliseksi koetun sisäisen tiedonkulun kehittämiseksi olemme luoneet muun muassa uusia keskustelufoorumeja.

Tasapaino työn ja muun elämän välillä edistää työhyvinvointia. Tarjoamme henkilöstöllemme työajan joustoja ja huomioimme ihmisten eri elämäntilanteet.

Järjestelmällinen henkilöstösuunnittelu, osaamisesta huolehtiminen, sähköisten palvelujen lisääntyminen sekä työn ja työmenetelmien kehittyminen ovat mahdollistaneet toiminnan tehostamisen. Tämän kehityksen myötä henkilöstömäärämme on vähentynyt vuodesta 2006 lähtien eläköitymisten avulla.

Varmalaiset tekevät yhteiskunnallisesti merkittävää työtä, jolla on vaikutusta monen suomalaisen elämään. Työntekijämme viihtyvät työssään. Siitä kertovat pitkät työsuhteet ja vähäinen vaihtuvuus.

Varman arvot:

- Tuloksia asiakaskeskeisellä yhteistyöllä.
- Jokainen varmalainen vastaa oman työnsä tuloksista ja vaikuttaa Varman menestykseen. Tuloksellinen toiminta edistää työeläkejärjestelmän tehokkuutta ja toimivuutta.
- Asiakaskeskeisyys tarkoittaa Varmassa asiakkaidemme tarpeiden ja asiakashyötyjen tunnistamista ja toimimista niiden pohjalta.
- Yhteistyö perustuu avoimuuteen ja joustavuuteen. Kannustamme avoimeen keskusteluun sekä kunnioitamme ja arvostamme toisen työtä.

Henkilöstötietoja

	2012	2011
Henkilöstö vuoden lopussa	567	580
josta naisia/miehiä	74 % / 26 %	74 % / 26 %
Keski-ikä	48 v 1 kk	48 v
Keskimääräinen vanhuuseläkkeelle jäämisikä	63 v 5 kk	64 v 2 kk
Palvelusaika keskimäärin	15 v 5 kk	15 v 1 kk
Henkilöstön tulovaihtuvuus	2 %	2 %
Henkilöstön lähtövaihtuvuus	6 %	5 %
Sairauspoissaolot	4 %	4 %
Koulutuspäivät/henkilö	4	3,8

	2012	2011	2010	2009	2008
Henkilöstö keskimäärin					
Konserni	572	588	601	615	629
Emoyhtiö	572	588	601	615	629
Palkat ja palkkiot, milj. euroa ¹⁾					
Konserni	37,0	39,5	36,9	34,3	34,6
Emoyhtiö	37,0	39,5	36,9	34,3	34,6

1) Ei sisällä Tieto Esy Oy:n palkkoja, koska luvut yhdistetään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen.

Varma on vastuullinen ja pitkäjänteinen sijoittaja

Varman taloudellinen vastuu liittyy eläkevarojen hoitamiseen - yhtiön on hankittava sen haltuun uskottuille eläkevaroille hyvä tuotto pitkällä tähtäyksellä.

Varma on 34,4 miljardin euron sijoituksillaan Suomen suurin yksityinen sijoittaja. Sijoitettavat varat käytämme nykyisten ja tulevien eläkkeiden turvaamiseen.

Varmalla on eläkevaroihin liittyvä pitkäaikainen vastuu. Vastaamme osaltamme eläkevarojen riittävydestä ja eläkejärjestelmän rahoituksen turvaamisesta huolehtimalla sijoitustoiminnan tuottavuudesta, hyvästä vakavaraisuudesta ja liikekulujen alhaisesta tasosta.

Sijoitamme suomalaisiin ja kansainvälisiin osakkeisiin, joukkovelkakirjalainoihin ja muihin korkoinstrumentteihin, hedge-rahastoihin, pääomarahastoihin ja ei-listattuihin osakkeisiin, kiinteistöihin sekä hyödykkeisiin.

Huolellisella riskienhallinnalla varmistamme, etteivät yksittäiset riskit toteutuessaan aiheuta olennaisia taloudellisia tappioita.

Edistämme kotimaista työtä

Varman sijoituksista noin 37 prosenttia eli 12,8 miljardia on sijoitettu eri muodoissa suomalaiseen yhteiskuntaan. Olemme merkittävä sijoittaja suomalaisissa yrityksissä ja sitä kautta mukana suomalaisen elinkeinoelämän pitkän aikavälin kehityksessä. Varma voi olla osakesijoittaja suomalaisessa yrityksessä, rahoittaja eri lainainstrumenteilla ja kiinteistöjen omistaja.

Tunnumme kotimaiset yhtiöt hyvin. Varma on aktiivinen omistaja kotimaisissa yhtiöissä, joihin olemme sijoittaneet varoja. Osallistumme suomalaisten yritysten yhtiökokouksiin, pörssi-yhtiöiden nimitysvaliokuntiin ja eräissä tapauksissa myös hallitustyöskentelyyn. Tapaamme yritysjohtoa säännöllisesti sijoittajatapaamisissa yhtiökokousten välillä.

Merkittävä suomalainen kiinteistösijoittaja

Varman kiinteistösijoituksiin kuuluu suorien kiinteistösijoitusten lisäksi kotimaisia ja kansainvälisiä kiinteistörahastoja. Lisäksi meillä on tärkeää hyvien ja kohtuuhintaisten vuokra-asuntojen tarjoaminen etenkin kasvukeskusten alueella.

Varma on omalla pääomalla toimivana kiinteistösijoittajana tehnyt merkittäviä kiinteistöinvestointeja ja tukenut useiden kiinteistöhankeiden edistymistä. Näillä toimilla olemme keskeisesti mukana tukemassa kotimaista elinkeinoelämää ja Suomessa tehtävää työtä.

Salkunhoitomme on tehokasta

Varma hoitaa sijoitukset lähtökohtaisesti itse. Käytämme rahastoja muun muassa pääoma- ja hedge-sijoituksissa sekä kehittyvillä markkinoilla. Hyödynnämme monipuolisesti suursijoittajan asemaamme, minkä ansiosta kaupankäyntikustannukset pysyvät alhaisina ja saamme parasta palvelua.

Sijoitustoimintamme on tehokkaasti järjestetty: vuonna 2012 sen suorat liikekulut olivat 0,063 (0,069 vuonna 2011) prosenttia sijoitusten arvosta. Kustannustehokkuus on sijoitustoiminnassamme merkittävä kilpailuetu pitkällä aikavälillä.

Sijoitamme tuottavasti ja turvaavasti

Varman sijoittamista ohjaava periaate on, että eläkevarat on sijoitettava tuottavasti ja turvaavasti. Pyrimme saamaan parhaan mahdollisen tuoton sijoituksillemme turvataksemme eläkkeiden maksamisen.

Varman hallituksen vuosittain vahvistama sijoitussuunnitelma ohjaa keskeisesti yhtiön sijoitustoimintaa. Sijoitussuunnitelmassa määritellään muun muassa sijoittamisen yleiset periaatteet, sijoitusten perusallokaatio, tuotto-, hajautus- ja likviditeettitavoitteet, päätösvaltuudet, ohjausjärjestelmät ja raportointi. Jokaiselle omaisuuslajille on määritelty markkinaindeksi, johon tulosta verrataan. Hallitus seuraa säännöllisesti sijoitussuunnitelman toteutumista. Sijoitussuunnitelma kattaa myös omistajapolitiikan, yhteiskuntavastuullisuuden sekä omistajaohjauksen periaatteet.

Hajautamme monipuolisesti omaisuusluokkiin

Tavoitteenamme on pitää sijoitussalkku mahdollisimman tuottavana ja samalla kokonaisriskitaso alhaisena löytämällä monipuolisia tuoton lähteitä. Hajauttaminen eri omaisuusluokkiin on tärkeää, koska ne käyttäytyvät eri tavoin eri markkinatilanteissa. Laaja hajautus takaa myös sen, ettei yksittäisen omaisuusluokan tai sijoituskohteen riski nouse merkittäväksi. Eri omaisuusluokkien kesken tehdyn hajauttamisen ansiosta allokaatiota voidaan myös joustavasti muunnella markkinaympäristön muuttuessa.

Hajautus eri omaisuusluokkien sisällä

Hajauttaminen on johtava teema myös eri omaisuusluokkien sisällä. Yksittäiset sijoituskohteet puolestaan valitaan salkunhoitajan analyysin perusteella.

Korkosijoitukset ovat turvaavin omaisuusluokka, jossa luottokelpoisuus ja likviditeetti nousevat tärkeimmiksi tekijöiksi. Korkosijoituksia hajautetaan laajasti eri lainojen liikkeellelaskijoihin ja maturiteetteihin.

Osakesijoitukset hajautetaan maantieteellisesti, toimialoittain ja yrityskoon mukaan. Noteeratut osakkeet ovat Varman salkussa tuottohakuisin ja samalla arvoltaan heilahtelevin omaisuuslaji. Varma on pyrkinyt hakemaan osakkeiden rinnalle sellaisia sijoituksia, jotka tuottavat osakkeiden tapaan mutta joiden heilunta on vähäisempää. Tällaisia ovat muun muassa pääomasijoitukset ja hedge-rahastot.

Ulkoistetuissa sijoituksissa, joita ovat muun muassa pääomasijoitukset ja hedge-rahastot, hajautus toteutetaan rahastotyyppittäin ja eri hallinnointiyhtiöiden kesken. Valittujen rahastojen pitää täyttää tiukimmatkin institutionaaliset vaatimukset. Tunneimme tarkasti kumppanimme, ja toiminta perustuu hyvin pitkäaikaisiin liikesuhteisiin.

Hyödykesijoituksia Varma tekee indeksityyppisesti johdannaisten avulla.

Varman suorat kiinteistösijoitukset sijaitsevat Suomessa. Omaisuus on hajautettu sekä tilatyyppittäin että maantieteellisesti. Noin 56 % kiinteistösijoituksista sijaitsee pääkaupunkiseudulla. Salkku sisältää vuokra-asuntojen lisäksi kaikkia toimitilatyyppejä. Suurin paino on toimisto- ja liiketiloilla.

Tuotto-riskisuhde

Sijoituksissa tähdätään mahdollisimman hyvään tuotto-riskisuhteeseen. Eläkesijoittajalle mieluisissa sijoituskohteissa on pitkällä aikavälillä tasainen tuotto, jonka vuotuinen vaihtelu on vähäistä.

Pyrimme aktiivisesti etsimään erityyppisiä tuottolähteitä. Sijoitus aloitetaan usein pitkän pohjatyön perusteella ja pienellä määrällä, minkä jälkeen sijoituksen osuutta salkussa saatetaan kasvattaa. Tällaisia uudehkoja omaisuusluokkia Varman salkussa ovat hyödyke- ja inflaatio-sijoitukset.

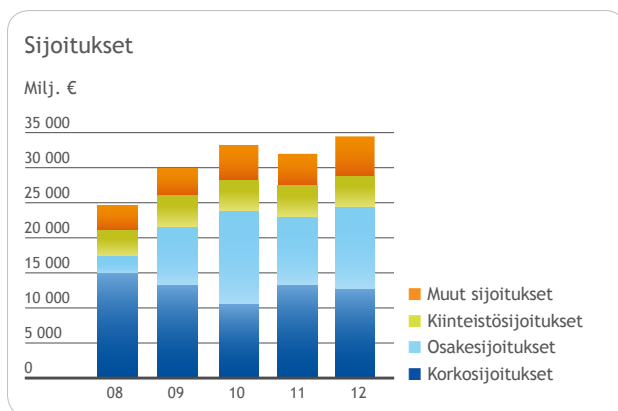
Likviditeetti

Mahdollisimman iso osa sijoituksista pidetään likvidissä muodossa. Siitä on ollut hyötyä muun muassa silloin, kun TyEL-lainojen kysyntä on kasvanut. Likviditeetin merkitys korostuu vaikeassa markkinatilanteessa, kun muun muassa osakepainoa pitää voida nopeasti muuttaa markkinatilanteen mukaiseksi.

Vahva sijoitusvuosi epävarmassa taloustilanteessa

Sijoitusvuotta 2012 leimasivat osakekurssien nousu ja korkotason lasku jo ennestään poikkeuksellisen alhaiselta tasoltaan sekä Euroopan ja Yhdysvaltain keskuspankkien toimenpiteet markkinoiden vakauttamiseksi. Keskuspankkien toimet rauhoittivat markkinoita ja sijoituksellisesti vuosi oli hyvä, vaikka yleiseen taloustilanteeseen liittyy merkittävä epävarmuutta ja valtioiden velkaantumisen kasvua.

Varman sijoitusten arvo oli vuoden 2012 päättyessä 34,4 (31,9) miljardia euroa ja niiden tuotto 7,7 (-2,1) prosenttia. Sijoitustulos paransi Varman ennestään vahvaa vakavaraisuutta, joka muodostaa hyvän puskurin epävarmassa taloustilanteessa.

Sijoitusympäristö oli koko vuoden ajan haastava, ja sitä leimasi erityisesti euroalueeseen liittyvä epävarmuus. Alkuvuodesta osakekurssit vahvistuivat mutta laskivat jyrkästi kesään mennessä, kun Euroopan velkariisi kärjistyi ja huoli maailmantalouden kasvusta lisääntyi.

Euroopan keskuspankki laski heinäkuussa ohjaukorkonsa historiallisen alas 0,75 prosenttiin ja julkisti elokuussa ohjelman, jonka mukaisesti se voi ostaa rajatta kriisimaiden velkakirjoja tiettyjen ehtojen täyttyessä. Yhdysvaltain keskuspankki puolestaan ilmoitti asuntoluottosidonnaisten velkakirjojen osto-ohjelmasta työllisyyden parantamiseksi ja tavoitteestaan pitää korot nollassa vielä pitkään.

Keskuspankkien toimenpiteet lisäsivät sijoittajien riskinottohalukkuutta, ja vuoden toisella puoliskolla osakekurssit nousivat voimakkaasti. Korkotason lasku ja yrityslainojen riskimarginaalien kaventuminen puolestaan paransivat korkosijoitusten tuottoja.

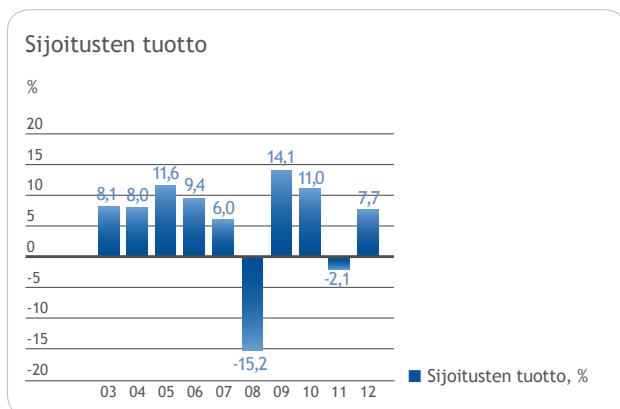
Sijoitusmarkkinoiden positiivinen kehitys erosi selvästi reaalitalouden tapahtumista. Suomessa ja Euroopassa ajaututtiin taantumaan bruttokansantuotteen laskiessa kahtena vuosineljänneksenä peräkkäin. Myös vuoden 2013 kasvuennusteita reivattiin alaspäin. Kotimaiset yritykset ilmoittivat vuoden aikana merkittävistä irtisanomisista ja lomautuksista. Lisäksi investointien määrä oli vähäinen. Euroopan ja Yhdysvaltain velkaongelmiin ei vuoden aikana löydetty kestävästä rakenteellista ratkaisua.

Vuonna 2012 Varman sijoitustoiminnan painopiste oli edelleen aktiivisessa riskienhallinnassa, ja sijoitusten turvaavuus korostui. Keskeisenä tavoitteena oli vahvan vakavaraisuusasetaman säilyttäminen epävarmassa markkinatilanteessa. Vuoden aikana Varma pienensi korkosijoitustensa osuutta; osakkeiden ja muiden sijoitusten osuutta vastaavasti kasvatettiin.

Tuottokehityksen ansiosta vakavaraisuus vahvistui 28,0 (24,8) prosenttiin. Varma jatkoi finanssikriisin alkamisesta lähtien noudattamaansa tasaisen tuottokertymän ja laajan hajautuksen strategiaa. Tämän vuoksi yrityslainamarkkinoiden poikkeuksellisen vahva kehitys ei heijastunut täysimääräisesti Varman sijoitustulokseen.

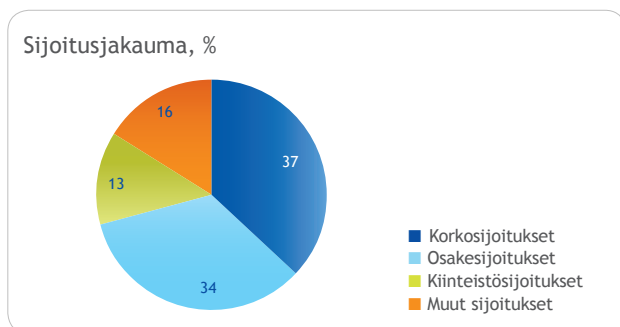
Positiivinen tuloskehitys kaikissa omaisuusluokissa

Varman sijoitusten kokonaistuotto oli 7,7 (-2,1) prosenttia. Parhaiten tuottivat osakesijoitukset, yhtiöt jakoivat hyviä osinkoja, ja kurssitaso vahvistui. Myös korkosijoitusten, kiinteistöjen ja muiden sijoitusten tuotto oli selkeästi positiivinen.

Varman sijoitusten viiden vuoden keskituotto oli 2,5 prosenttia ja kymmenen vuoden 5,5 prosenttia.

Varman 7,7 prosentin sijoitustuloksessa korkosijoitusten vaikutus oli 1,8, osakkeiden 4,5, kiinteistöjen 0,6 sekä muiden sijoitusten 0,8 prosenttiyksikköä.

Sijoitustoiminnassa korostuivat vahvan vakavaraisuusaseman turvaaminen, sijoitusten monipuolinen hajauttaminen ja vahva panostus riskienhallintaan. Sijoitusten riskienhallinnassa käytetään myös johdannaisia, erityisesti suojaustarkoituksessa ja salkun riskitason säätelyssä.

Varmalla on dollarimääräisiä sijoituksia erityisesti hedge-rahastoissa, osakkeissa ja pääomarahastoissa. Varman toimintapolitiikkana on lähtökohtaisesti suojata pääosa valuuttakurssiriskistä. Eurokriisin myötä valuuttapositiona pidettiin vuoden aikana normaalia enemmän avoimena. Valuuttatulos sisältyy eri omaisuusluokkien sijoitustuottoon.

Sijoitukset riskin mukaan ryhmiteltynä

Varman sijoitusten arvo oli 34,4 miljardia euroa. Kaikki omaisuusluokat antoivat positiivisen tuoton, yhteensä 7,7 prosenttia. Korkosijoitusten osuus sijoitussalkussa pieneni ja osakkeiden ja muiden sijoitusten osuus kasvoi.

Sijoitukset riskin mukaan ryhmiteltynä 2012

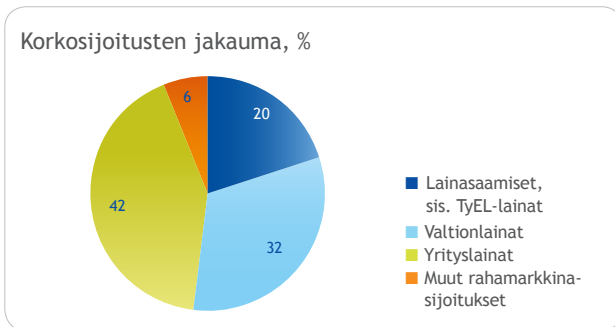
milj. €, käyvin arvoin	Riski- jakauma		Riski- jakauma		Tuotto-%		24 kk Volati- liteetti	Modi- fioitu duraatio
	31.12.12	%	31.12.11	%	31.12.12	31.12.11		
Korkosijoitukset	12 575,8	36,6	13 151,4	41,3	4,4	4,2		
Lainasaamiset	2 441,0	7,1	2 947,8	9,3	3,2	3,9		
OECD/ETA- julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat	4 052,2	11,8	5 593,1	17,6	3,6	5,1	2,8 ¹⁾	4,3 ²⁾
Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainat	5 347,4	15,5	3 030,9	9,5	8,1	4,9		
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset	735,2	2,1	1 579,5	5,0	0,7	1,0		
Osakesijoitukset	11 726,9	34,1	9 728,0	30,5	14,5	-13,0		
Noteeratut osakkeet	8 566,6	24,9	6 883,4	21,6	14,9	-18,9	17,1	
Pääomasijoitukset	2 394,3	7,0	2 099,1	6,6	13,0	9,6		
Noteeraamattomat osakkeet	766,1	2,2	745,6	2,3	15,5	20,7		
Kiinteistöinvestoinnit	4 463,5	13,0	4 447,2	14,0	4,5	6,4		
Suorat kiinteistöinvestoinnit	3 960,6	11,5	3 975,0	12,5	4,6	5,9		
Kiinteistöinvestointirahastot ja yhteissijoitukset	502,9	1,5	472,3	1,5	3,1	11,2		
Muut sijoitukset	5 640,0	16,4	4 525,5	14,2	6,0	4,5		
Hedge- rahastosijoitukset	3 779,4	11,0	3 571,5	11,2	6,8	3,5	2,6	
Hyödykesijoitukset	289,4	0,8	112,9	0,4				
Muut sijoitukset	1 571,1	4,6	841,1	2,6	6,0	10,9		
	34 406,1	100,0	31 852,1	100,0	7,7	-2,1		4,2

¹⁾ Volatiliteetti on laskettu kaikista (ei pelkästään julkisyhteisöjen) joukkovelkakirjalainoista

²⁾ Kaikkien joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio

Korkotaso jatkoi laskuaan ja yrityslainojen tuotot nousivat

Korkosijoitusten osuus Varman sijoitussalkusta oli vuoden lopussa 37 (41) prosenttia, markkina-arvoltaan 12,6 miljardia euroa. Sijoitukset koostuivat valtionlainoista, yritysten liikkeelle laskemista joukkovelkakirjalainoista, rahamarkkinasijoituksista ja lainasaamisista, joista pääosan muodostavat TyEL-lainat.

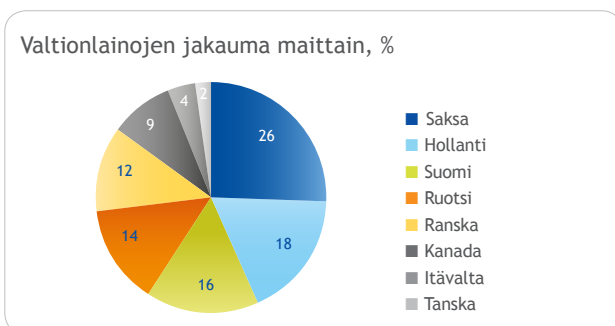
Keskuspankkien toimenpiteet vuonna 2012 laskivat korkotason historiallisen alhaiseksi, mikä paransi korkotuottoja. Lisäksi yrityslainoihin kohdistui voimakas kysyntä ja niiden riskimarginaalit kaventuivat, jolloin yrityslainojen tuotot nousivat korkeiksi.

Euroalueen kriisi kärjistyi vuoden puolivälissä, mutta Euroopan keskuspankin lupaus rajattomista velkakirjaostoista rauhoitti tilannetta. Italian ja Espanjan korot laskivat, mutta niiden taso jäi yleiseen korkotasoon nähden korkeaksi. Pankkien sääntelyä yleisesti kasvatettiin muun muassa vakavaraisuusvaatimusten ja veroratkaisujen kautta, mikä luo paineita taseiden pienentämiselle ja yrityksiltä perittävien lainamarginaalien kasvattamiselle.

Inflaatio on pysytellyt vallitsevaa korkotasoa korkeampana, jolloin positiivisen reaali tuoton saavuttaminen korkosijoituksissa on jatkossa yhä hankalampaa. Korkotuotto myös kääntyy helposti negatiiviseksi, mikäli korkotaso nousee.

Varman korkosijoitusten tuotto oli 4,4 (4,2) prosenttia. Salkun duraatiota pidettiin varovaisuussyistä melko lyhyenä, mikä hieman alensi korkosijoitusten kokonaistuottoa.

Varma jatkoi valtionlainoissa varovaista riskipolitiikkaa keskittäen sijoitukset Saksan, Hollannin ja Suomen lainoihin. Valtionlainojen osuutta sijoituksista vähennettiin, ja niiden osuus oli 12 prosenttia ja tuotto 3,6 prosenttia.

Yritysten joukkovelkakirjalainat tuottivat korkosijoituksista parhaiten, 8,1 prosenttia. Yrityslainojen osuutta kasvatettiin vuoden aikana, ja niiden osuus oli 16 prosenttia.

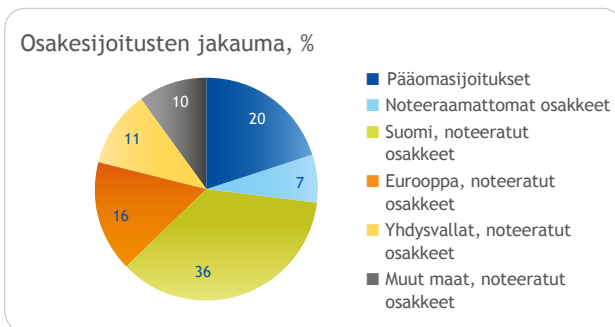
TyEL-lainojen määrä pieneni

Lainasaamiset koostuvat valtaosaltaan asiakkaille myönnettävistä TyEL-lainoista. Niiden osuus sijoituksista pieneni vuoden 2012 aikana 9 prosentista 7 prosenttiin, kun uusien lainojen kysyntä laski ja vanhoja lainoja lyhennettiin. Tuotto oli 3,2 prosenttia.

TyEL-lainojen korko on sidottu Euroopan alueen valtioiden korkotasoon, ja ne on katettu vakuuksilla, pääasiassa pankkitakauksilla.

Osakesijoitukset olivat vahvin omaisuusluokka

Osakesijoitukset tuottivat omaisuusluokista parhaiten. Niiden osuus Varman sijoitusomaisuudesta oli 34 (31) prosenttia, ja niiden tuotto oli 14,5 (-13,0) prosenttia. Osakesijoitukset koostuvat noteeratuista osakkeista (25 prosenttia), pääomasijoituksista (7 prosenttia) ja noteeraamattomista osakkeista (2 prosenttia).

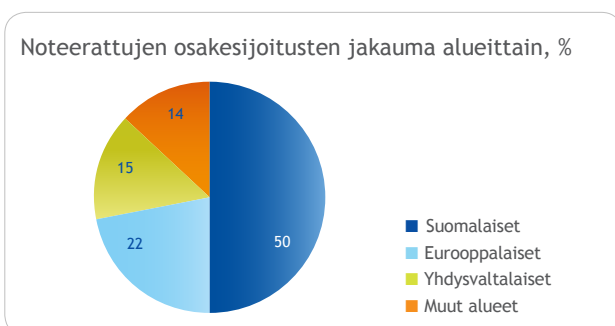
Noteerattujen osakkeiden tuottokehitys oli erittäin hyvä. Pörssiyhtiöt jakoivat korkeita osinkoja, ja kurssitaso nousi vuoden aikana. Noteerattujen osakkeiden tuotto nousi 14,9 (-18,9) prosenttiin.

Osakekurssit nousivat selvästi kaikilla päämarkkinoilla. Parhaiten salkussa tuottivat suomalaiset osakkeet, 21,3 (-22,2) prosenttia. Erityisen vahvaa oli Varman merkittävimmän omistuksen Sampo Oyj:n kehitys vuosituoton ollessa 35 prosenttia.

Osakekurssit heiluivat voimakkaasti vuoden aikana. Suomessa ja Euroopassa kurssit laskivat kesään mennessä alkuvuoden tasoa matalammiksi mutta nousivat jyrkästi loppuvuodesta Euroopan ja Yhdysvaltain keskuspankkien voimakkaiden elvytystoimien myötä. Kurssikehitys oli Yhdysvalloissa samantyyppinen, joskin alkuvuoden pudotus oli maltillisempaa.

Taloussympäristön näkökulmasta osakemarkkinoiden näkymät ovat haastavat. Matala, lähes nollan korkotaso kuitenkin parantaa osakkeiden tuottopotentiaalia. Vakavaraisten pörssiyhtiöiden osinkotuotto on korkotasoon nähden houkutteleva.

Varman noteeratuista osakesijoituksista kotimaisten osakkeiden osuus oli vuoden päättyessä 50 prosenttia. Eurooppalaisten osuus oli 22 prosenttia, yhdysvaltalaisien 15 ja muiden alueiden 13 prosenttia. Kotimaisten osakkeiden korkean osuuden vastapainona Varma on hajauttanut sijoituksiaan laajasti Suomen ulkopuolelle paitsi kansainvälisiin osakkeisiin myös pääomasijoituksiin, hedge-rahastoihin ja yrityslainoihin.

Hyvä tuotto pääomasijoituksista ja noteeraamattomista osakkeista

Myös pääomasijoitukset ja noteeraamattomat osakkeet tuottivat hyvin. Pääomasijoitukset (private equity) tuottivat 13,0 (9,6) ja noteeraamattomat osakkeet 15,5 (20,7) prosenttia.

Pääomasijoituksista lähes puolet on sijoitettu Yhdysvaltoihin ja muu osa pääosin Eurooppaan ja Pohjoismaihin. Arvokehitys oli vahvaa kaikilla alueilla. Pörssikurssien nousu ja pääomarahastojen salkkuyhtiöiden positiivinen tuloskehitys heijastuivat hyvinä tuottoina. Yhdysvalloissa aktiviteetti rahoitus- ja yrityskauppamarkkinoilla oli vilkasta, ja sieltä saatiin paljon pääomanpalautuksia.

Noteeraamattomiin osakkeisiin sisältyvät Varman omistukset asuntokiinteistöjä omistavissa SATO Oyj:ssä ja VVO-yhtymä Oyj:ssä, joiden kehitys oli osingonjaon ja arvonnousun ansiosta vakaata.

Noteeraamattomiin osakkeisiin lukeutuu myös pääomarahastojen kanssa tehtyjä rinnakkaissijoituksia, jotka tuottivat erittäin hyvin, kuten Ziggo N.V., joka listautui Hollannin pörssiin, ja United Coffee, joka myytiin yrityskaupalla.

Pääomasijoitukset ja noteeraamattomat osakkeet muodostavat pitkäjänteisen omaisuusluokan, ja niiden pitkäaikainen tuotto on ollut erittäin hyvä.

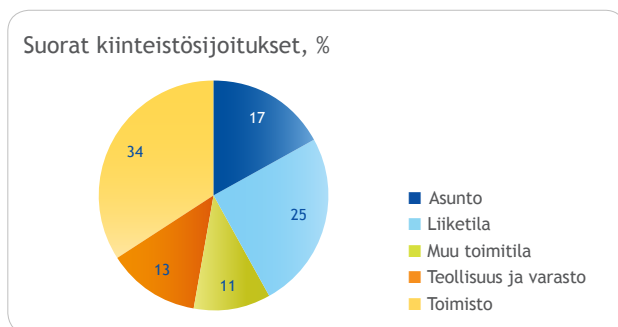
15 suurinta osakesijoitusta, omistus

	milj. €
Sampo Oyj	1 161
Wärtsilä Oyj Abp	335
SATO Oyj	278
Nokian Renkaat Oyj	270
Nordea Bank AB	220
Nokia Oyj	214
Elisa Oyj	154
YIT Oyj	148
Kemira Oyj	136
Fortum Oyj	108
Sponda Oyj	105
KONE Oyj	97
Outotec Oyj	93
Metso Oyj	93
Amer Sports Oyj	93

Vakaa tuotto parhaista kiinteistökohteista

Taloustilanteen epävarmuus näkyi vuoden 2012 aikana kaikilla kiinteistömarkkinoiden osa-alueilla. Lukuun ottamatta muutamia merkittäviä vuoden aikana toteutuneita transaktioita markkinat pysyivät melko hiljaisena. Suomen kiinteistökaupan kokonaisvolyyymi oli noin 2,1 miljardia euroa. Varma teki uusia kiinteistösijoituksia 125 miljoonan euron arvosta.

Varman kiinteistösijoitusten kokonaistuotto oli yhteensä 4,5 (6,4) prosenttia.

Markkinoilla toimineiden sijoittajien mielenkiinto kohdistui vähäriskisiin, vakaan vuokratassavirran kohteisiin, jotka ovat myytävissä myös huonossa markkinasyklissä. Rahoitusta oli saatavissa vain kaikkein riskittöimpiin kohteisiin. Hyvien ja heikompien alueiden väliset erot korostuivat entisestään, ja Helsingin keskustassa sijaitsevien kohteiden arvostus kasvoi edelleen.

Vuoden 2012 aikana Varmalla oli rakenteilla yhteensä 450 uutta vuokra-asuntoa pääkaupunkiseudulle. Toimitilojen osalta painopiste siirtyi uudisrakentamisesta toimitilakohteiden kehittämiseen sekä ylläpito- ja peruskorjausrakentamiseen.

Varma myi vuoden 2012 aikana yhteensä 14 kiinteistökohdetta. Mydyt kohteet sijaitsivat pääasiassa pääkaupunkiseudun ulkopuolella.

Vuonna 2012 tehtyjen, suoraan omistetun kiinteistöomaisuuden käypien arvojen muutosten vaikutus oli yhteensä -33 miljoonaa euroa. Varman suoraan omistetun kiinteistökannan markkina-arvo oli vuoden lopussa noin 4,0 miljardia euroa. Suorien kiinteistösijoitusten sitoutuneen pääoman tuotto oli 4,6 (5,9) prosenttia. Salkun arvoon ja kokonaistuottoon vaikuttivat tehdyt käypien arvojen muutokset sekä kohteiden myynnit.

Varma teki uusia sijoitussitoumuksia kolmeen kotimaiseen kiinteistöpääomarahastoon yhteensä 100 miljoonan euron arvosta. Rahastomuotoisten kiinteistösijoitusten arvo oli vuoden lopussa 503 miljoonaa euroa ja tuotto 3,1 (11,2) prosenttia.

Tasainen tuotto muista sijoituksista

Muiden sijoitusten osuus Varman sijoituksista oli 16 (14) prosenttia. Ne koostuvat hedge-rahastoista, 11 prosenttia, inflaatiosijoituksista, 5 prosenttia, sekä pienehköstä hyödykepositiosta. Sijoitukset tuottivat 6,0 (4,5) prosenttia.

Hedge-rahastosijoitusten tuotto oli 6,8 (3,5) prosenttia ja selkeästi hedge-indeksejä parempi. Tuottoa kertyi tasaisesti, ja sen heilunta oli vähäistä. Sijoitukset hedge-rahastoihin ovat lähes kokonaisuudessaan dollarimääräisiä. Euron kurssimuutokset hieman pienensivät tuottoa; valuuttamuutoksista puhdistettuna hedge-rahastojen tuotto oli 8,1 prosenttia.

Inflaatiosijoitukset sisältävät hyvän luottokelpoisuuden saaneiden valtioiden liikkeelle laskemia, inflaatioon sidottuja joukkovelkakirjalainoja. Niiden tuotto oli 6,0 (10,9) prosenttia. Tuottoon vaikuttivat reaalikorkojen lasku ja inflaation pysyminen vallinnutta korkotasoa korkeamana.

Muiden sijoitusten omaisuusluokka tarjosi kokonaisuudessaan vuoden 2012 aikana tuotto- ja hajautushyötyjä riskitason säilyessä matalana.

Sijoitamme vastuullisesti

Varman omistajapolitiikka tukee yhteiskuntavastuullisten arvojen edistämistä yhtiöiden toiminnassa. Tavoitteenamme on sijoittaa yrityksiin, jotka toimivat ihmisarvoa kunnioittavalla tavalla, tuntevat yhteiskunnallisen ja työolosuhteisiin liittyvän vastuunsa toiminnassaan sekä ottavat huomioon ympäristönsuojeluun liittyvät näkökohdat.

Periaatteet kattavat koko sijoitusomaisuuden, ja soveltamisessa huomioidaan kunkin omaisuusluokan ominaispiirteet. Esimerkiksi suorissa osakesijoituksissa voimme keskittyä yritysten toiminnan analysointiin vastuullisuusnäkökulmasta, kun taas rahastosijoituksissa etusijalla on se, miten rahaston sijoituspolitiikassa ja -prosesseissa huomioidaan vastuullisuusperiaatteet.

Ulkopuolinen palveluntarjoaja, ruotsalainen GES Investment Services tarkastaa Varman noteeratut osakesijoitukset ja yrityslainat säännöllisesti. Tarkastus selvittää, noudattavatko yhtiöt toiminnassaan paikallisen lainsäädännön lisäksi kansainvälisiä normeja ja sopimuksia. Kansainvälisiin normeihin kuuluvat muun muassa YK:n yritysvastuualoite Global Compact, ILO:n työelämän perusoikeudet sekä OECD:n toimintaohjeet monikansallisille yrityksille. Mikäli sijoituskohde ei täytä Varman kriteerejä, selvitämme tilannetta tarkemmin. Pyrimme joko vaikuttamaan yrityksen toimintaan tai realisoimme sijoituksen. Tällöin sijoitamme varat saman toimialan yritykseen, joka hoitaa yhteiskuntavastuunsa hyvin.

Varma on pitkään tehnyt työtä sijoitustoimintansa vastuullisuuden kehittämiseksi. Olemme allekirjoittaneet YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet ja olemme myös FINSIF ry:n jäsen. FINSIF on suomalaisten sijoittajien ja sijoituspalveluyritysten perustama yhdistys, jonka tavoitteena on edistää vastuullista sijoittamista Suomessa.

Vastuu ympäristöstä korostuu kiinteistösijoituksissa

Varman kestävän kehityksen periaatteet näkyvät erityisesti kiinteistösijoittamisessa. Kiinteistöt ovat keskeisessä roolissa, kun luomme tulevaisuuden kestävää yhteiskuntaa. Merkittävänä yhteiskunnallisena toimijana edellytämme yhteistyökumppaneiltamme ja itseltämme vastuullisuutta ja haitallisten ympäristövaikutusten vähentämistä.

Kiinteistösijoittamisessa pyrimme noudattamaan kestävän kehityksen periaatteita taloudellisesta, ympäristöllisestä ja sosiaalisesta näkökulmasta. Määrittelemme toiminnalle tavoitteet ja niitä tukevat toteutusmenetelmät, jotka huomioivat kaikki vastuullisuuden näkökulmat: taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristövastuun.

Elinkaariajattelu osana taloudellista vastuuta

Kiinteistösijoittaminen on pitkäjänteistä toimintaa, jossa onnistuminen vaatii elinkaariajattelun tuomista päätöksentekoon. Elinkaariajattelua hyödyntäen voimme asettaa realistiset ja mitattavat taloudelliset tavoitteet kiinteistöjen tuotoille pidemmälläkin aikavälillä sekä varmistaa ekologisesti kestävä rakentamisen lisäksi sijoitukselle hyvän tuoton muun muassa ylläpitokulujen hallinnalla, kiinteistöjen muunneltavuudella ja oikean sijainnin valinnalla.

Uudisrakennus- ja peruskorjaushankkeissamme pyrimme huomioimaan ympäristönäkökulmat koko rakennuksen elinkaaren ajalle – suunnittelun, rakentamisen, käytön ja mahdollisen purkamisen osalta. Näin pystymme toteuttamaan vastuullista sijoittamista pitkäjänteisesti ja samalla pienentämään haitallisia ympäristövaikutuksia.

Elinkaariajattelun keskeisenä ajatuksena on pyrkiä suunnittelemaan ja rakentamaan kiinteistöt energiatehokkaiksi sekä joustavasti muunneltaviksi, jotta niitä on mahdollista muuttaa myöhemmin vastaamaan uusien asiakkaiden tarpeita. Kohteen muunneltavuuden kannalta myös sijainti on tärkeä. Näin voimme vastata nykyisten ja tulevien sukupolvien tarpeisiin.

Kehitämme energiatehokkuutta edelleen

Vuonna 2011 Varma liittyi kansallisen energiatehokkuussopimusjärjestelmän toimitilojen toimenpideohjelmaan, jossa yhtiö sitoutuu vähentämään kohteidensa energiankulutusta kuudella prosentilla vuoteen 2016 mennessä. Ohjelmassa pyritään kiinteistönomistajan oman energiankäytön lisäksi vaikuttamaan myös vuokralaisten energiankäyttöön. Vuoden 2012 loppuun mennessä energiankulutusta on saatu pienennettyä toimenpideohjelmassa olevien kiinteistöjen osalta noin kolme prosenttia.

Varma käynnisti vuonna 2012 yhdessä yhteistyökumppaninsa kanssa hankkeen, jossa luodaan eko- ja energiatehokkuusstrategia kiinteistösijoittamisen eri toiminnolle. Lisäksi kehitetään malli hallita kiinteistöjen käytöstä aiheutuvaa hiilijalanjälkeä. Samanaikaisesti kehitämme sisäisesti ympäristöriskien ja vastuiden kartoitusta – tätä prosessia tukevat Varman allekirjoittamat YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet, joiden mukaisesti teemme toimenpiteitä järjestelmällisesti.

Laadukkaita ja kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja

Varma on merkittävä asuntosijoittaja ja omistaa suoraan runsaat 4 000 vuokra-asuntoa. Tavoitteenamme on vastata kasvavaan kysyntään tarjoamalla laadukasta ja kohtuuhintaista asumista. Vuoden 2012 lopussa Varmalla on rakenteilla 265 asuntoa pääkaupunkiseudulla, ja vuoden alussa valmistui 180 uutta vuokra-asuntoa Espooseen ja Järvenpään.

Asuntojen uudisrakentamisessa kiinnitämme erityisesti huomiota ympäristökuormituksen vähentämiseen elinkaariajattelua hyödyntäen. Vanhoja asuinrakennuksia kunnostamme energiatehokkaiksi ja viihtyisiksi tavalla, joka kunnioittaa niiden historiaa ja ympäristöä.

Hallinto

Varman keskeiset toimielimet ovat yhtiökokous, hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja.

Varman hallinnon perustan muodostaa työeläkevakuutusyhtiöistä annettu laki. Varma noudattaa Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia työeläkeyhtiöiden toimintaan soveltuvin osin. Listayhtiöiden hallinnointikoodi on saatavissa Arvopaperimarkkinayhdistyksen verkkosivuilta.

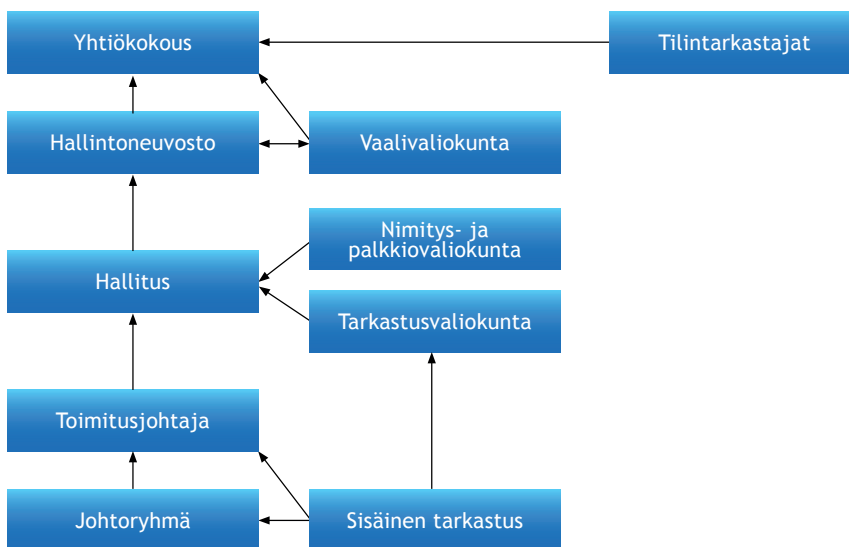
Varman hallintoperiaatteiden lähtökohtana on yhtiön perustehtävä, eläkkeiden turvaaminen. Lakisäätäinen työeläkejärjestelmä syntyi valtiovallan ja työmarkkinajärjestöjen sopimuksella, ja kolmikannalla on edelleen tärkeä rooli järjestelmän kehittämisessä. Työmarkkinajärjestöt osallistuvat myös työeläkeyhtiöiden hallintoon.

Keskeinen tavoite on varmistaa tehokkaalla tavalla yhtiön toiminnan ja hallinnon läpinäkyvyys, mikä osaltaan edistää myös yleistä luottamusta työeläkejärjestelmää kohtaan.

Lisää tietoa Varman hallinnosta ja johtamisesta sekä yhtiöstä löytyy verkkosivuiltamme.

Listayhtiöiden hallinnointi Arvopaperimarkkinayhdistyksen verkkosivuilla.

Kuvaus hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Tutustu tarkemmin hallinto- ja ohjausjärjestelmään.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Selvitys perustuu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin, jota Varma noudattaa työeläkevakuutusyhtiöiden toimintaan soveltuvin osin; poikkeamat selostetaan jäljempänä kohdassa "Selonteko hallinnointikoodia koskevista poikkeuksista". Tämä selvitys kuvaa tilannetta 31.12.2012. Ajantasainen selvitys on nähtävissä osoitteessa www.varma.fi.

Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä

Varman taloudellista raportointia sääntelevät kirjanpito-, osakeyhtiö-, vakuutusyhtiö- ja työeläkevakuutusyhtiölain sekä vakavaraisuusrajan laskemista ja vastuuelan kattamisesta koskevan lain lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön asetus vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä, kirjanpitoasetus, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamat laskuperusteet sekä Finanssivalvonnan antamat määräykset.

Varman hallitus päättää sisäisen valvonnan sisällöstä ja organisoinnista, sisäisen valvonnan osa-alueiden ja periaatteiden toteuttamisesta sekä vahvistaa yhteiset suuntaviivat Varma-konsernin sisäiselle valvonnalle ja vahvistaa riskienhallintasuunnitelman. Hallitus arvioi vuosittain, onko sisäinen valvonta asianmukaisesti järjestetty. Hallitukselle toimitettavan taloudellisen raportoinnin sisältö on määritelty sekä hallituksen työjärjestyksessä että sijoitussuunnitelmassa.

Taloudellinen raportointi hallitukselle, johdolle sekä viranomaisille toteutetaan raportoitavasta toiminnosta riippumattomasti taloushallinnossa. Yhtiön tulos ja vakavaraisuusasema lasketaan päivittäin.

Hallitukselle raportoidaan säännöllisesti muun muassa kokonaistulos, tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin, vakavaraisuusasema, sijoitukset tuottoineen riskin mukaan luokiteltuina, johdannais- ja valuuttapositiot, riskikeskittymät sekä kate. Lisäksi taloushallinto raportoi sijoitussuunnitelman mukaisten riskirajojen seurannasta ja päätösvaltuuksien käytöstä sekä suorittaa sijoitusten arvostukseen kohdistuvia kontroleja. Edellisen lisäksi sijoitustoiminto raportoi toiminnastaan erikseen hallitukselle. Päätösvaltuuksien ja allokation noudattamista sekä sijoitustoimeksiantoja seurataan päivittäin. Aktuaaritoimi huolehtii siitä, että vakuutusmaksut ja vastuuelka lasketaan laskuperusteiden sekä sosiaali- ja terveysministeriön että Finanssivalvonnan määräysten mukaisesti.

Säännösten edellyttämän informaation lisäksi Varma tekee osavuosisraportin vuosineljänneksittäin. Varma julkaisee läpinäkyvyyden lisäämiseksi muun muassa taseen ja tuloslaskelman käyvin arvoin sekä sijoitukset ja niiden tuotot riskin mukaisesti ryhmiteltyinä.

Varman taloudellisen raportoinnin kannalta merkittävimmät elementit ovat sijoitusten arvostus ja sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin, vastuuelalle hyvitetävä korko sekä yhtiön vakavaraisuus (toimintapääoma) suhteessa vakavaraisuusrajaan, joka puolestaan määräytyy sijoitusten riskialttiudesta (vakavaraisuusluokittelusta).

Vakavaraisuustunnuslukujen pohjalta määräytyy sijoitustoiminnan riskinkantokyky. Vastuuelan katteena olevan omaisuuden riittävyys tulee olla jatkuvasti tiedossa.

Vastuuvelka lasketaan tilinpäätöshetkellä ja tilivuoden aikana parhaiden vakuutusteknisten arvioiden mukaisesti. Tarkka vuosilaskenta valmistuu loppukeväällä. Työeläkelaitosten vastuunjako tehdään Eläketurvakeskuksen kautta vuosittain.

Riskiä ottavasta toiminnosta riippumattoman aktuaaritoimessa sijaitsevan sijoitusriskienhallinnan tehtävänä on muun muassa sijoitusten sisältämien riskien tunnistaminen, riskitason mittaaminen ja raportointi.

Hallitus päättää johdannaissopimusten käyttämistä koskevat perusteet ja sijoitusten vakavaraisuusluokittelun perusteet. Sijoitustoiminto tekee esitykset ja toimitusjohtaja päätökset sijoitusten riskiluokittelusta hallituksen luokitteluperusteita noudattaen, ja riippumaton riskienhallintatoiminto antaa lausunnon esityksistä. Sijoitusten vakavaraisuusluokittelu tarkastetaan säännöllisesti. Hallitukselle laaditaan riippumaton seurantaraportti johdannaissopimusten käytöstä sekä niiden vaikutuksesta vakavaraisuusrajaan.

Taloudellisesta raportoinnista on yhtiössä laadittu yksityiskohtaisia toiminnan kuvauksia ja työohjeita. Taloudellisen raportoinnin luotettavuutta tukee periaate, jonka mukaan yhtiön liikekirjanpito on aina jaksotettuna ajan tasalla käyvin arvioin ja että sen tiedot täsmäävät sekä reskontrina toimivien eri sijoituslajireskontrajärjestelmien että raportoinnissa käytettävän tietovaraston kanssa.

Tarkka vastuuvelka lasketaan vuosittain. Vuoden aikana vastuuvelan laskennassa käytetään eläkevakuutustoiminnan rekisteritietojen ohella vakuutusteknisiä analyysejä. Vakuutusriskejä analysoidaan muun muassa riskiperusteanalyysillä (kuolevuus, työkyvyttömyysintensiiviteetti), tilinpäätös- ja liiketulosanalyysillä (vakuutustekniikka, vastuunjako) sekä muun muassa maksutappioita ja työkyvyttömyyseläkemenoa tilastoitaessa.

Tilinpäätöstä laadittaessa vakuutettujen palkkasumma on arvio. Tämä heijastuu yhtiön maksutuloon ja vastuuvelan suuruuteen, mutta ei vaikuta juuri yhtiön tulokseen.

Varman taloudelliseen raportointiin liittyvät operatiiviset riskit kartoitetaan säännöllisesti. Tunnistettujen riskien vaikutusten merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä arvioidaan riskikohtaisesti.

Tilintarkastus

Varman yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokous valitsee yhtiölle kaksi tilintarkastajaa ja kaksi varatilintarkastajaa. Tilintarkastajien ja varatilintarkastajien tulee olla Keskuskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia. Tilintarkastajaksi ja varatilintarkastajaksi voidaan valita myös tilintarkastusyhteisö.

Tilintarkastajien toimikausi kestää valintaa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka.

Voimassaolevan tilintarkastusta koskevan lainsäädännön mukaan tilintarkastajien tehtävänä on tarkastaa Varman kirjanpito, toimintakertomus, tilinpäätös ja konsernitilinpäätös sekä hallinto. Tilintarkastus tulee tehdä hyvän tilintarkastustavan mukaisesti.

Tilintarkastajat raportoivat työstään, havainnoistaan ja johtopäätöksistään yhtiökokoukselle osoitettavassa tilintarkastuskertomuksessa. Tämän lisäksi tarkastajat raportoivat sisäistä valvontaa, taloudellista raportointia sekä muita tarkastustoimenpiteitä koskevista havainnoistaan hallituksen tarkastusvaliokunnalle, hallitukselle, hallintoneuvostolle, toimivalle johdolle sekä valvovalle viranomaiselle.

Tilintarkastajat toimittavat vuosittain yhtiön hallitukselle voimassa olevan lainsäädännön mukaisen kirjallisen vahvistuksen riippumattomuudestaan. Yhtiön hallitus arvioi tilintarkastajien riippumattomuutta vuosittain.

Yhtiökokouksen 22.3.2012 päätöksen mukaisesti Varman varsinaisena tilintarkastajana tilikaudella 2012 toimivat KHT Raija-Leena Hankonen (Varman tilintarkastaja vuodesta 2007) ja KHT Petri Kettunen (Varman tilintarkastaja vuodesta 2012). Varatilintarkastajina toimivat KHT Paula Pasanen ja KHT-yhteisö KPMG Oy Ab.

Tilintarkastajien palkkio vuoden 2012 lakisääteisestä tilintarkastuksesta oli 234 697 euroa. KPMG Oy Ab:n palkkio muista kuin tilintarkastukseen liittyvistä asiantuntijapalveluista oli vuonna 2012 yhteensä 143 070 euroa.

Sisäinen tarkastus

Varman sisäinen tarkastus toimii sisäisen tarkastuksen ammattistandardeissa määriteltyjen periaatteiden mukaisesti. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- ja konsultointitoimintaa, jonka tarkoitus on tukea organisaation tavoitteiden saavuttamista tuottamalla riskienhallinnan ja muun sisäisen valvonnan tilaa koskevia arvioita ja kehitysehdotuksia.

Sisäisen tarkastuksen organisaatioasema, tehtäväalueet, vastuu ja toimivalta on määritelty hallituksen hyväksymässä toimintaohjeessa. Tarkastuskohteet määritellään vuosittain laadittavassa tarkastussuunnitelmassa, joka johtoryhmän ja tarkastusvaliokunnan käsittelyn jälkeen hyväksytään hallituksessa.

Tarkastushavainnot raportoidaan yhtiön johdolle, tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle.

Sisäinen tarkastus on organisoitu toimitusjohtajan alaisuuteen.

Selonteko hallinnointikoodia koskevista poikkeuksista

Seuraavassa esitetään yhteenveto listayhtiöiden hallinnointikoodin suosituksia koskevista poikkeuksista Varmassa.

- Suositus nro 12 – hallitusjäsenien erityinen asettamisjärjestys: Varma poikkeaa suosituksesta, sillä työeläkevakuutusyhtiöistä annettu laki edellyttää, että kaikki jäsenet työeläkevakuutusyhtiön hallitukseen asetetaan hallintoneuvoston toimesta. Suosituksen mukainen järjestys, jossa enemmän kuin puolet jäsenistä nimittää yhtiökokous, ei siten ole lain sallima.
- Suositus nro 14 – riippumattomien hallitusjäsenien määrä: Varman hallituksen varsinaisista jäsenistä seitsemän ja varajäsenistä kaksi ovat sellaisia, jotka kuuluvat toimivaan johtoon Varman asiakasyrityksessä. Tällöin suositus riippumattomien hallitusjäsenien enemmistöstä ei täyty; nämä tiedot on esitetty Hallituksen jäsenet -osiossa. Poikkeus liittyy Varman yhtiömuodon keskinäisyyteen. Keskinäisessä yhtiössä asiakkuus tuottaa osakkuuden yhtiössä ja poikkeus suosituksesta kompensoi näin sitä, että työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain myötä yhtiökokous ei aseta hallituksen enemmistöä suosituksen nro 12 tarkoittamalla tavalla. Lisäksi asiakkuusedustus hallituksessa varmentaa osaltaan sitä, että Varma toimii tehokkaasti lakisääteisen työeläketurvan toimeenpanossa.
- Suositukset nro 25, 26, 29 ja 32 – riippumattomien valiokuntajäsenten määrä: Hallituksen nimitys- ja palkkiovaliokunta -osiossa esitellyn nimitys- ja palkkiovaliokunnan kolmesta jäsenestä yksi ja tarkastusvaliokunnan (Hallituksen tarkastusvaliokunta -osiossa) neljästä jäsenestä kolme kuuluu toimivaan johtoon Varman asiakasyrityksessä. Poikkeuksen perustelu on sama kuin mitä edellä esitetään suosituksen nro 14 osalta Varman toiminnan tehokkuuden varmentamisesta.

Yhtiökokous

Varman ylintä päätösvaltaa käyttävät yhtiökokouksessa osakkaat, joita ovat:

- vakuutuksenottajat, joilla on Varmassa voimassa oleva työntekijöiden eläkkeitä koskevan lainsäädännön mukainen vakuutus sopimus;
- yrittäjät, joilla on Varmassa voimassa oleva yrittäjien eläkkeitä koskevan lainsäädännön mukainen vakuutus sopimus;
- ne vakuutetut vakuutuskohtaisesti yhdessä, jotka kuuluvat Varmassa voimassa olevan työntekijöiden eläkkeitä koskevan lainsäädännön mukaisen perusvakuutuksen piiriin; ja
- takuusuuden omistajat.

Osakkaalla yhtiökokouksessa käytettävissä olevien äänten määräytyminen on kuvattu tarkemmin yhtiöjärjestyksessä.

Varsinainen yhtiökokous pidetään vuosittain ennen toukokuun loppua. Ylimääräinen yhtiökokous pidetään, milloin hallitus tai hallintoneuvosto katsoo siihen olevan aihetta taikka milloin se vakuutusyhtiölain mukaan on pidettävä.

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiökokouksessa vahvistetaan yhtiön toimintakertomus ja konsernitilinpäätös, päätetään tilikauden tuloksen käsittelystä, päätetään vastuuvapauden myöntämisestä vastuuhenkilöille sekä päätetään hallintoneuvoston jäsenten ja tilintarkastajien palkkioista. Yhtiökokous valitsee hallintoneuvoston jäsenet ja tilintarkastajat sekä heidän varamiehensä.

Hallintoneuvosto

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaisesti Varmalla on hallintoneuvosto, joka valvoo hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa hallintoa. Tämän valvontatehtävän ohella hallintoneuvosto:

- valitsee vaalivaliokunnan ehdotuksen perusteella hallituksen jäsenet ja varajäsenet,
- vahvistaa vaalivaliokunnan ehdotuksen perusteella hallituksen palkkiot,
- nimittää vaalivaliokunnan jäsenistään tai hallituksen jäsenistä,
- antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen ja toimintakertomuksen sekä tilintarkastuskertomuksen johdosta.

Hallintoneuvostoon kuuluu 28 jäsentä, jotka valitsee varsinainen yhtiökokous. Valintamenettely on yhtiöjärjestyksen mukaan seuraava:

- seitsemän valitaan henkilöistä, joita ovat ehdottaneet keskeisiä työnantajakeskusjärjestöjä vaalivaliokunnassa edustavat jäsenet,
- seitsemän valitaan henkilöistä, joita ovat ehdottaneet keskeisiä palkansaajakeskusjärjestöjä vaalivaliokunnassa edustavat jäsenet,
- neljätoista valitaan vaalivaliokunnan yhteisen ehdotuksen perusteella.

Jäsenen toimikausi on kolmivuotinen siten, että vuosittain on erovuorossa enintään kymmenen jäsentä.

Hallintoneuvosto valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat vuosittain.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annettu laki edellyttää, että yksi näistä valitaan vaalivaliokunnassa vakuutettuja edustavien jäsenten ehdotuksesta. Hallintoneuvoston kokoonpano on esitetty vuosikertomuksen Hallintoneuvoston jäsenet -osiossa ja tiedot hallintoneuvostolle maksetuista palkkioista Palkka- ja palkkioselvitys -osiossa.

Hallintoneuvoston jäsenet

Puheenjohtajisto

Tapio Kuula

- Puheenjohtaja
- s. 1957
- Toimitusjohtaja, Fortum Oyj
- erovuorossa 2015

Kari Jordan

- Varapuheenjohtaja
- s. 1956
- Vuorineuvos
- Pääjohtaja, Metsä Group
- Erovuorossa 2015*

Martti Alakoski

- Varapuheenjohtaja
- s. 1953
- Puheenjohtaja, Sähköalojen ammattiliitto ry
- Erovuorossa 2013

Jäsenet

Juri Aaltonen

- s. 1969
- Puheenjohtaja, Erityisalojen Toimihenkilöliitto ERTO ry
- Erovuorossa 2015

Erkki Etola

- s. 1945
- Toimitusjohtaja, Etola Oy, Etra Oy ja Tiiviste-Group Oy
- Erovuorossa 2014

Ilkka Hallavo

- s. 1956
- Hallituksen jäsen, Danske Bank Oyj
- Erovuorossa 2013

Tapio Korpeinen

- s. 1963
- Talous- ja rahoitusjohtaja, UPM-Kymmene Oyj
- Erovuorossa 2014

Berndt Brunow

- s. 1950
- Hallituksen puheenjohtaja, Oy Karl Fazer Ab
- Erovuorossa 2013

Stig Gustavson

- s. 1945
- Vuorineuvos
- Hallituksen puheenjohtaja, Konecranes Oyj
- Erovuorossa 2013

Tauno Heinola

- s. 1953
- Toimitusjohtaja, ABB Oy
- Erovuorossa 2014

Päivi Kärkkäinen

- s. 1955
- Pääjohtaja, Suomen Kansallisoopperan säätiö
- Erovuorossa 2015

Riitta Laitasalo

- s. 1955
- Henkilöstöjohtaja, Kesko Oyj
- Erovuorossa 2015

Ilkka Nokelainen

- s. 1957
- Pääluottamusmies, Stora Enso Oyj
- Erovuorossa 2015

Hannu Penttilä

- s. 1953
- Toimitusjohtaja, Stockmann Oyj Abp
- Erovuorossa 2014

Markus Rauramo

- s. 1968
- Talousjohtaja, Fortum Oyj
- Erovuorossa 2013

Kari Sairo

- s. 1955
- Talouspäällikkö, Metallityöväen Liitto ry
- Erovuorossa 2014

Saana Siekkinen

- s. 1972
- Kehittämisohtaja, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- Erovuorossa 2015

Jorma J. Takanen

- s. 1946
- Toimitusjohtaja, Sievi Capital Oyj
- Hallituksen puheenjohtaja, Scanfil Oyj
- Erovuorossa 2015

Olli Luukkainen

- s. 1957
- Puheenjohtaja, Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry
- Erovuorossa 2013

Jari Paasikivi

- s. 1954
- Toimitusjohtaja, Oras Invest Oy
- Erovuorossa 2015

Antti Piippo

- s. 1947
- Tekniikan tohtori h.c.
- Erovuorossa 2013

Pertti Saarela

- s. 1957
- Divisioonajohtaja, VR-Yhtymä Oy
- Erovuorossa 2013

Mika Seitovirta

- s. 1962
- Toimitusjohtaja, Outokumpu Oyj
- Erovuorossa 2014

Antti Sippola

- s. 1955
- Liiketoimintajohtaja, Suomen Osuuskauppojen Keskuskunta SOK
- Erovuorossa 2015

Kari Virta

- s. 1970
- Toimitusjohtaja, ISS Palvelut Oy
- Erovuorossa 2014

Anssi Vuorio

- s. 1965
- Ict- ja viestintäsektorin johtaja, Ammattiliitto Pro
- Erovuorossa 2014

Göran Åberg

- s. 1956
- Toimitusjohtaja, Oy Schenker East Ab
- Erovuorossa 2013

Pekka Soini on eronnut hallintoneuvostosta 1.9.2012.

* Jäsenyys päättyi 31.12.2012; Kari Jordan on valittu Varman hallituksen jäseneksi 1.1.2013 alkaen.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 22.3.2012 päättyneet jäsenyydet

Matti Huutola

- s. 1959

Seppo Koskinen

- s. 1946

Leena Saarinen

- s. 1960

Pekka Tefke

- s. 1950
-

Vaalivaliokunta

Hallintoneuvosto nimittää vaalivaliokunnan jäsenistään tai hallituksen jäsenistä.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annettu laki edellyttää, että joko puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja valitaan vakuutettuja edustavien hallintoneuvostojäsenten ehdotuksesta.

Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan lisäksi Varman vaalivaliokunnassa on neljä muuta jäsentä, joista

- kaksi valitaan vakuutuksenottajia edustavien hallintoneuvostojäsenten ehdotuksesta
- kaksi valitaan vakuutettuja edustavien hallintoneuvostojäsenten ehdotuksesta.

Vaalivaliokunnan puheenjohtajana toimii hallintoneuvoston puheenjohtaja Tapio Kuula. Valiokunnan varapuheenjohtaja Martti Alakoski (hallintoneuvoston varapuheenjohtaja), Mikko Mäenpää (hallituksen varapuheenjohtaja) ja Veli-Matti Töyrylä (hallituksen jäsen) edustavat vakuutettuja sekä puheenjohtaja Tapio Kuula, Ole Johansson (hallituksen varapuheenjohtaja) ja Kari Jordan (hallintoneuvoston varapuheenjohtaja) vakuutuksenottajia.

Vaalivaliokunta tekee yhtiökokoukselle ehdotuksen hallintoneuvoston jäsenten valinnasta erovuoroisten sijaan ja jäsenten palkkioista sekä vastaavanlaisen ehdotuksen hallintoneuvostolle hallituksen jäsenten osalta. Valiokunnalla ei ole muita tehtäviä.

Hallitus

Hallituksen tehtävänä on huolehtia Varman hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Työeläkevakuutusyhtiöistä annettu laki edellyttää lisäksi, että hallitus laatii sijoitussuunnitelman yhtiön varojen sijoittamisesta.

Hallitus nimittää ja erottaa toimitusjohtajan. Lisäksi yhtiöllä voi olla toimitusjohtajan sijainen, jonka hallitus nimittää. Hallitus voi nimittää myös muita johtajia.

Hallitus nimittää yhtiön vakuutusmatemaatikon ja yhtiön ylilääkärin.

Hallituksen valinta kuuluu hallintoneuvostolle työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain nojalla. Hallitukseen kuuluu 12 jäsentä ja kolme varajäsentä. Valintamenettely on yhtiöjärjestyksen mukaan seuraava:

- kolme jäsentä ja yksi varajäsen valitaan henkilöistä, joita ovat ehdottaneet keskeisiä työnantajakeskusjärjestöjä vaalivaliokunnassa edustavat jäsenet,
- kolme jäsentä ja yksi varajäsen valitaan henkilöistä, joita ovat ehdottaneet keskeisiä palkansaajakeskusjärjestöjä vaalivaliokunnassa edustavat jäsenet,
- kuusi jäsentä ja yksi varajäsenen valitaan vaalivaliokunnan yhteisen ehdotuksen perusteella.

Hallituksesta on vuosittain erovuorossa neljä varsinaista jäsentä.

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajat. Työeläkevakuutusyhtiöistä annettu laki edellyttää, että näistä yksi valitaan vaalivaliokunnassa vakuutettuja edustavien jäsenten ehdotuksesta.

Hallituksen kokoonpano vuonna 2012 on esitetty vuosikertomuksen Hallituksen jäsenet -osiossa ja tiedot hallitukselle maksetuista palkkioista Palkka- ja palkkioselvitys -osiossa.

Hallituksen jäsenenä ei ole Varman toimivaan johtoon kuuluvia henkilöitä. Kukaan hallitusjäsenistä ei ole ollut työ- tai toimisuhteessa Varmaan vuonna 2012 tai kahtena sitä edeltävänä vuonna, eikä kukaan heistä saa Varmalta konsultointi- tai muita korvauksia hallitustehtäviin liittymättömistä palveluista tai muusta neuvonnasta.

Varman toimitusjohtaja Matti Vuoria on hallituksen varapuheenjohtajana Sampo Oyj:ssä, jonka toimivaa johtoa on mukana Varman hallituksessa; tämä yhteys perustaa hallinnointikoodin (suositus nro 15) tarkoittaman suhteen.

Hallituksen jäsenet

Sakari Tamminen

Puheenjohtaja

s. 1953, vuorineuvos, kauppatieteiden maisteri

Rautaruukki Oyj:n toimitusjohtaja, Varman hallituksen jäsen vuodesta 2008, erovuorossa 2013

Metallinjalostajat ry:n puheenjohtaja, Sanoma Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja, Teknologiateollisuus ry:n, Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA:n, Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA:n, Suomalais-Venäläinen kauppakamariyhdistys - SVKK ry:n ja World Steel Association hallitusten jäsen sekä European Steel Associationin (EUROFER) varapuheenjohtaja.*

Ole Johansson

Varapuheenjohtaja

s. 1951, vuorineuvos, diplomiekonomi

Varman hallituksen jäsen vuodesta 2005

Outokumpu Oyj:n ja Eq Oyj:n hallitusten puheenjohtaja sekä Svenska Handelsbanken AB:n ja Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA:n hallitusten jäsen. Jäsenyys päättyi 31.12.2012.

Mikko Mäenpää

Varapuheenjohtaja

s. 1954, oikeustieteen kandidaatti

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:n puheenjohtaja, Varman hallituksen jäsen vuodesta 2000, erovuorossa 2015

Eläketurvakeskuksen edustajiston ja Talousneuvoston jäsen sekä Pohjolan Ammatillisen Yhteisjärjestön, Euroopan Ammatillisen Yhteisjärjestön hallitusten jäsen ja Trade Union Advisory Committee to the OECD hallintokomitean jäsen.

Riku Aalto

s. 1965, hallintotieteiden maisteri

Metallityöväen Liitto ry:n puheenjohtaja, Varman hallituksen jäsen vuodesta 2012, erovuorossa 2014

VVO-yhtymä Oyj:n hallituksen puheenjohtaja, Teollisuuden Palkansaajien neuvottelukunnan varapuheenjohtaja, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n, Työväen Opintorahaston ja VR-Yhtymä Oy:n hallitusten jäsen sekä Työttömyysvakuutusrahaston hallintoneuvoston jäsen.

Mikael Aro

s. 1965, eMBA

VR-Yhtymä Oy:n toimitusjohtaja, Varman hallituksen jäsen vuodesta 2010, erovuorossa 2015

VR Track Oy:n, Avecra Oy:n, Corenet Oy:n ja Finnkino Oy:n hallitusten puheenjohtaja sekä Altia Oyj:n ja Palvelualojen PALTA ry:n hallitusten jäsen.*

Johanna Ikäheimo

s. 1968, hallintotieteiden maisteri

Lappset Group Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Varman hallituksen jäsen vuodesta 2009, erovuorossa 2013

FEPI -Federation of European Play Industry:n hallituksen puheenjohtaja.*

Ari Kaperi

s.1960, kauppatieteiden maisteri

Nordea Bank AB (publ):n varatoimitusjohtaja, Varman hallituksen jäsen vuodesta 2010, erovuorossa 2015

Finanssialan Keskusliitto FK:n hallituksen varapuheenjohtaja, Luottokunnan hallintoneuvoston jäsen sekä Keskukskauppakamarin, Turun Yliopistosäätiön, Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA:n ja Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA:n valtuuskuntien jäsen.*

Lasse Laatonen

s. 1950, oikeustieteen kandidaatti

Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n työmarkkinajohtaja, Varman hallituksen jäsen vuodesta 1998, erovuorossa 2015

Eläketurvakeskuksen, Tapaturmavakuutuslaitosten liiton (TVL) ja Kansaneläkelaitoksen hallitusten jäsen.

Karsten Slotte

s. 1953, diplomiekonomi

Oy Karl Fazer Ab:n konsernijohtaja, Varman hallituksen jäsen vuodesta 2009, erovuorossa 2014

Onninen Oy:n, Fiskars Oyj:n, Elintarviketeollisuusliitto ry:n, Suomalais-ruotsalaisen kauppakamarin, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n, TT-säätiön ja Suomalais-Venäläinen kauppakamariyhdistys - SVVK ry:n hallitusten jäsen.*

Kari Stadigh

s. 1955, diplomi-insinööri, diplomiekonomi

Sampo Oyj:n konsernijohtaja, Varman hallituksen jäsen vuodesta 2008, erovuorossa 2014

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan, Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön, If Skadeförsäkring Holding AB:n (publ) ja Finanssialan Keskusliitto FK:n hallitusten puheenjohtaja, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n hallituksen varapuheenjohtaja sekä Nokia Oyj:n ja Nordea Bank AB:n hallitusten jäsen.*

Kai Telanne

s. 1964, kauppatieteiden maisteri

Alma Media Oyj:n toimitusjohtaja, Varman hallituksen jäsen vuodesta 2009, erovuorossa 2014

Talentum Oyj:n hallituksen puheenjohtaja ja Teleste Oyj:n hallituksen jäsen.*

Veli-Matti Töyrylä

s. 1953, ekonomi

Asiakasvastuullinen johtaja, Nordea Pankki Suomi Oyj, Nordea Järjestöpankki, Varman hallituksen jäsen vuodesta 2011, erovuorossa 2013

Kaupallisten- ja teknisten tieteiden tukisäätiö Kauten hallituksen puheenjohtaja sekä AKAVA ry:n eläketyöryhmän jäsen.

Varajäsenet

Mikko Ketonen

s. 1945, ekonomi

TS-Yhtymä Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja, Varman hallituksen varajäsen vuodesta 1998, ervovuorossa 2013

Priimus Group Oy:n, Hansaprint Oy:n, Salon Seudun Sanomat Oy:n ja Polytypos Oy:n hallitusten puheenjohtaja.*

Arto Kuusiola

s. 1952, kauppatieteiden maisteri

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n talousjohtaja ja johtoryhmän jäsen, Varman hallituksen varajäsen vuodesta 2012, ervovuorossa 2013

Asuntosäätiön hallituksen puheenjohtaja sekä International Trade Union Confederation (ITUC):n Internal Auditor ja International Solidarity Management Boardin jäsen.

Liisa Leino

s. 1960, kasvatustieteen maisteri

Leinovalu Oy:n hallituksen puheenjohtaja ja toimitusjohtaja, Varman hallituksen varajäsen vuodesta 2011, ervovuorossa 2013

Metsä Board Oyj:n, Rautaruukki Oyj:n, Elomatic Oy:n, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n ja Teknologiateollisuus ry:n hallitusten jäsen sekä Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA:n ja Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA:n valtuuskuntien jäsen.*

Hallituksen uusi jäsen 1.1.2013 alkaen (hallintoneuvoston päätös 4.12.2012):

Kari Jordan, s. 1956, vuorineuvos, ekonomi

Metsä Groupin pääjohtaja, Metsäliitto Osuuskunnan toimitusjohtaja, ervovuorossa 2013.

Hallitusjäsenistä luettelossa *-merkityt kuuluvat Varman merkittävien asiakasyritysten toimivaan johtoon; muut jäsenet ovat hallinnointikoodin (suositus nro 15) tarkoittamalla tavalla riippumattomia.

Hallituksen valiokunnat

Varman hallitus on yhtiöjärjestyksen mukaisesti valinnut keskuudestaan nimitys- ja palkkiovaliokunnan sekä tarkastusvaliokunnan. Lisäksi hallituksen puheenjohtajisto ja toimitusjohtaja kokoontuvat tarvittaessa valmistelemaan hallituksessa käsiteltäviä asioita; puheenjohtajiston muodostavat hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunnan keskeisiä tehtäviä ovat Varman sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan sekä taloudellisen ja muun raportoinnin valvonta sekä tilintarkastajien ja sisäisen tarkastuksen työn etenemisen ja havaintojen seuranta. Valiokunnalla ei ole itsenäistä päätösvaltaa. Valiokunta raportoi toimistaan ja havainnoistaan hallitukselle.

Vuonna 2012 tarkastusvaliokuntaan kuuluivat Sakari Tamminen (puheenjohtaja) sekä Mikko Mäenpää, Karsten Slotte ja Kai Telanne.

Vuonna 2012 tarkastusvaliokunta kokoontui kaksi kertaa. Jäsenten osallistumisaste kokouksiin oli 100 prosenttia.

Valiokuntajäsenistä Sakari Tamminen, Karsten Slotte ja Kai Telanne kuuluvat Varman asiakasyritysten toimivaan johtoon hallinnointikoodin (suositus nro 15) tarkoittamalla tavalla.

Nimitys- ja palkkiovaliokunta

Nimitys- ja palkkiovaliokunta valmistelee Varman palkitsemis- ja kannustinjärjestelmät sekä johdon toimi- ja työsopimusten ehdot. Valiokunnan esitykset tuodaan hallituksen päätettäväksi.

Vuonna 2012 nimitys- ja palkkiovaliokuntaan kuuluivat Sakari Tamminen (puheenjohtaja) sekä Ole Johansson ja Mikko Mäenpää. Vuonna 2012 valiokunta kokoontui 7 kertaa (osallistumisaste 85,7 prosenttia).

Valiokuntajäsenistä Sakari Tamminen kuuluu Varman asiakasyrityksen toimivaan johtoon hallinnointikoodin (suositus nro 15) tarkoittamalla tavalla.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtaja hoitaa Varman hallintoa hallituksen määräysten ja ohjeiden mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Toimitusjohtajan tehtävänä on edistää yhtiön etua. Toimitusjohtaja johtaa yhtiötä terveiden liikeperiaatteiden sekä hyvää hallinnointia ja riskienhallintaa koskevien periaatteiden mukaisesti. Toimitusjohtaja edustaa Varmaa asiassa, joka lain mukaan kuuluu hänen tehtäviinsä.

Varman toimitusjohtaja on Matti Vuoria, s. 1951 (varatuomari, humanististen tieteiden kandidaatti; Varman toimitusjohtaja vuodesta 2004; Sampo Oyj:n ja Wärtsilä Oyj Abp:n hallitusten varapuheenjohtaja, Työeläkevakuuttajat TELA ry:n 1. varapuheenjohtaja, Stora Enso Oyj:n ja Finanssialan Keskusliiton hallitusten jäsen sekä Arvopaperimarkkinayhdistyksen hallituksen puheenjohtaja).

Toimitusjohtajan sijaisena toimi 31.12.2012 asti Varman asiakasyhteisistä 31.8.2012 saakka vastannut johtaja Hannu Tarvonen.

Toimitusjohtajaa tukee Varman johtoryhmä, johon kuuluu toimitusjohtajan lisäksi yhdeksän johdon ja kaksi henkilöstön edustajaa. Johtoryhmän tehtävä on ohjata ja kehittää Varman toimintaa siten, että yhtiön hallituksen hyväksymät strategiset tavoitteet saavutetaan.

Sijoitustoimikunta käsittelee keskeiset, toimitusjohtajan päätettäväksi tulevat sijoitusasiat. Toimikuntaan kuuluvat toimitusjohtaja ja sijoitustoiminnasta vastaavat johtajat. Toimikunta valmistelee sijoitusesitykset hallitukselle ja tekee päätökset asioissa, joissa sillä on vuosittain hallituksen vahvistaman sijoitussuunnitelman nojalla päätösvalta ja joita ei ole delegoitu organisaatiossa alemmalle tasolle. Lisäksi toimikunta seuraa sijoitusriskejä.

Toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja hallituksen nimittämien muiden johtajien palkoista ja palkkaeduista päättää hallitus. Näitä koskevat tiedot on esitetty vuosikertomuksen Palkka- ja palkkioselvitys -osiossa.

Johtoryhmä

Matti Vuoria

Toimitusjohtaja

s. 1951, varatuomari, humanististen tieteiden kandidaatti

Keskeinen työkokemus:

Hallituksen päätoiminen puheenjohtaja, Fortum

Oyj 1998–2003; Kansliapäällikkö, kauppa- ja teollisuusministeriö 1992–1998

Sampo Oyj:n ja Wärtsilä Oyj Abp:n hallitusten varapuheenjohtaja,

Työeläkevakuuttajat TELA ry:n hallituksen I varapuheenjohtaja,

Stora Enso Oyj:n ja Finanssialan Keskusliiton hallitusten jäsen sekä

Arvopaperimarkkinayhdistyksen hallituksen puheenjohtaja

Toimitusjohtaja vuodesta 2004

Hannu Tarvonen

Toimitusjohtajan sijainen

s. 1952, diplomi-insinööri

Keskeinen työkokemus:

Markkinointijohtaja, Eläke-Sampo 1996–1998

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan, Suomen Urheiluopiston

Kannatusosakeyhtiön ja Vierumäki Country Club Oy:n hallitusten jäsen

Johtoryhmän jäsen vuodesta 1998. Hannu Tarvonen jäi eläkkeelle 31.12.2012.

Risto Murto

Varatoimitusjohtaja, Sijoitukset

s. 1963, kauppatieteiden tohtori

Keskeinen työkokemus:

Toimitusjohtaja, Opstock Oy 2000–2005; Johtaja, Opstock Oy 1997–2000

VVO-yhtymä Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja, Keskinäisen Vakuutusyhtiön

Kalevan ja Nokian Renkaat Oyj:n hallitusten jäsen, NV Kiinteistösijoitus Oy:n ja

VVT Kiinteistösijoitus Oy:n hallitusten puheenjohtaja

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2006

Eija Kaipainen-Perttula

Johtaja, Vakuutuspalvelut ja kehitystoiminto

s. 1958, filosofian maisteri

Keskeinen työkokemus:

Vakuutus- ja suurasiakasyhteyksien johtaja,
Varma 2006–2007; Vakuutusjohtaja, Varma 2002–2006

Eläketurvakeskuksen, Vakuutustiedon Kehittämissäätiön ja Finanssi- ja vakuutuskustannus Oy FINVA:n hallitusten jäsen

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2007

Timo Kaisanlahti

Johtaja, Hallinto

s. 1962, oikeustieteen tohtori, kauppatieteiden maisteri

Keskeinen työkokemus:

Neuvotteleva virkamies, Valtiovarainministeriö 2004–2005; Neuvotteleva virkamies, Liikenneministeriö 2003–2004; Lakimies, KLegal Oy 2003; Lakimies, Varma-Sampo 2001–2002; Neuvotteleva virkamies, Kauppa- ja teollisuusministeriö 1996–2000

Kirjanpitolautakunnan puheenjohtaja, Keskuskauppakamarin lunastuslautakunnan jäsen

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2007

Tiina Kurki

Johtaja, Tietohallinto

s. 1961, Master of Business Administration

Keskeinen työkokemus:

BCIO, Nordea Pankki Suomi Oyj 2011–2012; Group IT -tietohallinnon johtotehtävät, Nordea Pankki Suomi Oyj 2008–2011; Vice President, TietoEnator Oyj 2002–2008; Osastopäällikkö- ja asiantuntijatehtävät, TietoEnator Oyj 1986–2002

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2012

Ville-Veikko Laukkanen

Johtaja, Asiakkuudet

s. 1970, oikeustieteen kandidaatti

Keskeinen työkokemus:

Johtaja, johtoryhmän jäsen, Nordea Pankki Suomi Oyj 2010–2012; Maajohtaja, Tryg Suomi/Nordea Vahinkovakuutus 2003–2010; Johtaja, Tryg Suomi/Nordea Vahinkovakuutus 2001–2003; Johtaja, AIG Europe S.A. Suomi 1999–2001; Lakimies, Vakuutusosakeyhtiö Sampo 1996–1999; Finanssialan keskusliitto, Vahinkovakuutuksen johtokunnan jäsen 2006–2010; Nordea Rahastoyhtiö Suomi Oy, hallituksen jäsen 2010–2011

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2012

Pasi Mustonen

Johtaja, Aktuaaritoiminto

s. 1964, filosofian maisteri, SHV

Keskeinen työkokemus:

Aktuaari, Varma-Sampo 1998–2001; Aktuaari, Eläke-Sampo 1996–1998

Eläketurvakeskuksen edustajiston jäsen

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2004

Jouko Oksanen

Johtaja, Taloushallinto

s. 1951, kauppatieteiden maisteri

Keskeinen työkokemus:

Talousjohtaja, Eläke-Varma 1990–1998

Ahlström Capital Oy:n, HYKSin kliiniset palvelut Oy:n ja If Skadeförsäkring AB:n (publ) hallitusten jäsen

Johtoryhmän jäsen vuodesta 1998. Jouko Oksanen jäi eläkkeelle 1.9.2012.

Irmeli Otava-Keskinen

Johtaja, Tietohallinto

s. 1950, filosofian kandidaatti

Keskeinen työkokemus:

Tietohallintojohtaja, Eläke-Varma 1996–1998

Tieto Esy Oy:n hallituksen puheenjohtaja

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2007. Irmeli Otava-Keskinen jäi eläkkeelle 31.12.2012.

Pekka Pajamo

Johtaja, Taloushallinto

s. 1962, kauppatieteiden maisteri

Keskeinen työkokemus:

KPMG Oy Ab:n palveluksessa 1988–2012: KHT-tilintarkastaja 1993–2012, osakas 1998–2012

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2012

Satu Perälampi

Johtaja, Viestintä

s. 1970, kauppatieteiden maisteri

Keskeinen työkokemus:

Viestintä- ja sijoittajasuhdejohtaja, Pöyry Oyj 2007–2009;
Sijoittajasuhdepäällikkö, Pöyry Oyj 2000–2007

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2009

Jyrki Rasi

Johtaja, Eläkepalvelut

s. 1966, varatuomari

Keskeinen työkokemus:

Osastopäällikkö, Varma 1999–2006; Lakimies, Eläke-Sampo 1996–1998

Tieto Esy Oy:n hallituksen jäsen

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2007

Mari Laine

Henkilöstön edustaja

s. 1974, tradenomi

Keskeinen työkokemus:

TyEL-maksuasiantuntija, Varma 2005–

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2010

Tuomas Virtanen

Henkilöstön edustaja

s. 1974, tradenomi

Keskeinen työkokemus:

Pääsuunnittelija, Eläkepalvelut, Varma 2009–; Sovellusvastuuhenkilö, projektipäällikkö, TietoEnator Esy 1998–2009

Johtoryhmän jäsen vuodesta 2012

Varman ylimatemaatikko on Pasi Mustonen. Yhtiön ylilääkärinä toimii Jukka Kivekäs.

Lääkäritoiminto ja asiantuntijalääkärit

Lääkäritoiminto:

Jukka Kivekäs

Ylilääkäri

s. 1954, vakuutuslääketieteen dosentti, LKT

Asiantuntijalääkärit:

- Tuula Kiesepä
 - Heikki Nikkilä
 - Mikael Ojala
 - Pekka Palin
 - Ritva-Liisa Peltomäki
 - Henrik Riska
 - Tanja Rokkanen
 - Sakari Tola
-

Neuvottelukunnat

Varma haluaa edistää avointa yhteiskunnallista vuorovaikutusta, kehittää toimintaansa asiakaslähtöisesti ja kuunnella asiakkaitaan. Näitä tavoitteita tukevat Varman viisi neuvottelukuntaa, joiden tehtävä on etupäässä neuvoa-antava. Neuvottelukuntien toimikausi on kolme vuotta, ja niiden jäsenet nimittää Varman hallitus.

Eläkeasiain neuvottelukunta

Neuvottelukunta koostuu Varman ja työmarkkinajärjestöjen edustajista. Neuvottelukunta antaa työkyvyttömyyseläkkeitä koskevia suosituksia.

- Puheenjohtaja Jyrki Rasi, Varman eläkepalveluista vastaava johtaja
- Varapuheenjohtaja Jukka Kivekäs, Varman ylilääkäri
- Lasse Laatonen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n työmarkkinajohtaja
- Saana Siekkinen, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n kehittämisjohtaja
- Juhani Siira, Paperiliitto ry:n liittosihteeri
- Riitta Työläjäarvi, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:n sosiaali- ja terveystieteellinen asiantuntija
- Anja Uljas, Suomen Ekonomiliitto - Finlands Ekonomförbund - SEFE ry:n kehitysjohtaja
- Riitta Wärn, Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n asiantuntija

Neuvottelukunnan kokouksiin osallistuvat Varmasta myös eläkepalvelujohtaja Arto Hartikainen ja ratkaisupäällikkö Kari Ahtiainen.

Eläkkeensaajien neuvottelukunta

Varman ja eläkkeensaajien yhteistyötä kehitetään eläkkeensaajien neuvottelukunnassa, joka koostuu eri puolilla Suomea asuvista eläkkeensaajista sekä asiantuntijajäsenistä. Varman hallitus nimittää jäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

- Puheenjohtaja Venho Takkinen
 - Varapuheenjohtaja Antti Viinikka
 - Hemmo Auvinen
 - Kari Halme
 - Asiantuntijajäsen Aulikki Kananoja
 - Pirkko Lahti
 - Marja Leppänen
 - Pekka Luoma
 - Heikki Malin
 - Pekka Merenheimo
 - Tarja Nyman
 - Maj-Len Remahl
 - Hannu Roine
 - Risto Siivola
 - Asiantuntijajäsen Sakari Tola
 - Hilppa Vienonen
-

Vakuutettujen neuvottelukunta

Vakuutettujen neuvottelukunta on Varman ja TyEL-vakuutettujen välinen neuvoa-antava yhteistyöelin. Sen tehtävänä on edistää yhtiön ja palkansaajien välistä yhteistyötä ja tiedonvälitystä. Jäsenet edustavat keskeisiä palkansaajajärjestöjä.

Akava ry:n edustajat:

- Terttu Heinonen, Stora Enso Oyj
- Jouni Jaakkonen, Nordea Pankki Suomi Oyj
- Sirpa Jukarainen, Suomen Lähikauppa Oy
- Varapuheenjohtaja Marko Klapuri, Etteplan Design Center Oy
- Jyrki Laisi, Elisa Oyj
- Tuulia Nissinen, Elektrobit Oyj

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n edustajat:

- Eero Holsti, Abloy Oy
- Jukka Hämäläinen, Jyväskylän Liikenne Oy
- Teuvo Kalso, Ovako Imatra Oy Ab
- Kai Kolho, DS Smith Packaging Finland Oy
- Sakari Ojala, VR-Yhtymä Oy
- Terhi Raatesalmi-Salonen, Suomen Lähikauppa Oy
- Merja Saarti, Savon Sanomat Oy
- Jouni Suomalainen, Sokotel Oy
- Ville Vatka, HK Ruokatalo Oy
- Simo Virolainen, Honkarakenne Oyj
- Timo Virtanen, Metsä Tissue Oyj
- Kari Ylikauppila, Fortum Power and Heat Oy

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:n edustajat:

- Arja Fors, Wärtsilä Finland Oy
- Liisa Halme, If Vahinkovakuutusyhtiö Oy
- Timo Jaakkola, NCC Rakennus Oy
- Juha Kivistö, Elisa Oyj
- Kimmo Koskivaara, TS-Yhtymä Oy
- Irma Kronlöf, Mehiläinen Oy
- Arja Lehtonen, Instru Optiikka Oy
- Kaija Roukala, Nordea Pankki Suomi Oyj
- Puheenjohtaja Osmo Salo, STX Finland Oy
- Ismo Toivonen, Ovako Imatra Oy Ab

Työnantajien neuvottelukunta

Varman ja työnantajien vuorovaikutusta ja tiedonvaihtoa vahvistaa työnantajien neuvottelukunta. Asiakasyritysten työnantajaedustajista koostuva neuvottelukunta seuraa työntekijäin eläkelakiin (TyEL) liittyviä asioita sekä antaa lausuntoja ja suosituksia yritysten eläkevakuutuksia koskevissa asioissa ja niiden kehittämisessä.

- Puheenjohtaja Timo Salli, Katsa Oy:n toimitusjohtaja
- Varapuheenjohtaja Tuomo Aine, Harjavalta Oy:n toimitusjohtaja
- Eila Annala, PlusTerveys Oy:n toimitusjohtaja
- Matti Bergendahl, Mehiläinen Oy:n toimitusjohtaja
- Harri Broman, kauppaneuvos, Broman Group Oy:n toimitusjohtaja
- Juha Hetemäki, Skanska Oy, johtaja
- Timo Hiltunen
- Jukka Hyryläinen, KATKO Oy:n toimitusjohtaja
- Matti Hyytiäinen, PKC Group Oyj:n toimitusjohtaja
- Erkki Kaunisto, Sähkö-Kaunisto Oy:n konsernijohtaja
- Jari Kokkonen, apteekkari
- Pekka Kopra, Versowood Oy:n toimitusjohtaja
- Terhi Kotkansalo, Servisole Oy Siivouspalvelun toimitusjohtaja
- Heikki Kovanen, Kovanen Yhtiöt Oy:n toimitusjohtaja
- Eero Leskinen, Sentic Partners Oy, sijoitusjohtaja, partner
- Kalle Lähdesmäki, kauppaneuvos, Minimani Yhtiöt Oy:n toimitusjohtaja
- Olli Manner, Elomatic-yhtiöiden toimitusjohtaja
- Heikki Marva, Marva Group Oy:n toimitusjohtaja
- Ilkka Mäkelä, Saarioinen Oy:n toimitusjohtaja
- Jyrki Mäki, Atoy Oy:n toimitusjohtaja
- Hilikka Nousiainen
- Jari Ollila, Purso Oy:n hallituksen puheenjohtaja
- Virpi Paasonen, CWT Kaleva Travel Oy:n toimitusjohtaja
- Paul Paukku, Hallitusammattilaiset ry
- Matti Perkonoja
- Markku E. Rentto, Neo Industrial Plc:n toimitusjohtaja
- Seppo Saarelainen, teollisuusneuvos, Betonimestarit Oy:n toimitusjohtaja
- Risto Salo, Hollming Oy:n hallituksen puheenjohtaja
- Harri Savolainen, NCC Rakennus Oy:n toimitusjohtaja
- Jorma Siren, Abloy Oy:n toimitusjohtaja
- Pekka Sivonen, Digia Oyj:n hallituksen jäsen
- Jukka Suovanen, Odum Oy:n toimitusjohtaja
- Heikki Takamäki, kauppaneuvos, Heikki Takamäki Oy/Rauta-Otra Nekalan toimitusjohtaja
- Petteri Wallden, Nokian Renkaat Oyj:n hallituksen puheenjohtaja
- Heikki Väänänen, Tokmanni Oy:n toimitusjohtaja
- Eero Vätäinen, Oulun Diakonissalaitoksen säätiön johtaja
- Pertti Yliniemi, Lapland Hotels -konsernin hallituksen puheenjohtaja

Yrittäjien neuvottelukunta

Yrittäjien neuvottelukunta tiivistää Varman ja yrittäjien välistä yhteistyötä. Näin Varma voi kuunnella paremmin yrittäjien toiveita. Neuvottelukunta osallistuu myös yrittäjille suunnattujen palvelujen kehittämiseen.

- Puheenjohtaja Erkki Rae, Raeventus Oy
- Varapuheenjohtaja Riitta Hämäläinen-Bister, Deviation Finland Oy
- Aulis Asikainen, Insinööritoimisto Comatec Oy
- Pia Backman, Suomen Uusyrityskeskukset ry
- Michael Casagrande, Cleanside Oy
- Leena Harkimo, kansanedustaja
- Petteri Haru, Laattapiste Oy
- Jarkko Hassinen, Hyvinkään Hyvä Kunto Oy
- Kari Hiltunen, Suomen Yrittäjät ry
- Kirsti Hintikka, Siivouspalvelu Kirsti Hintikka Ky
- Pasi Holm, Pellervon taloustutkimus PTT
- Simo Jaakkola, Koneyrittäjien Liitto ry
- Jaana Jääskeläinen, Jaanan Ompelimo ja Asuste Ky
- Seija Kivimäki, Walkiakosken Apteekki
- Jorma Kortesoja, RKT Rakennuspalvelu Oy
- Merja Lintervo, Linvestia Oy
- Harry Luokkamäki, Maarakennus Luokkamäki Oy
- Isto Molarius, Ruoka-Norppa Oy
- Pentti Mäkinen, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
- Juha Mäkitalo, Asianajotoimisto Mäkitalo Rantanen & Co Oy
- Karri Nieminen, Fiscales Oy
- Pekka Niinistö, APX-metalli Oy
- Terhi Nyman, Tmi Terhi Nyman
- Heikki Palin, Palin-Granit Oy
- Paula Palmroth, Turun Kansallinen Kirjakauppa Oy
- Leena Rekola-Nieminen, Rantalainen & Rekola-Nieminen Oy
- Kari Sorjonen, Tasowheel Group Oy
- Niina Stolt, Studio Onni
- Pekka Tsupari, Yleinen Teollisuusliitto YTL

Palkka- ja palkkioselvitys

Selvitys perustuu Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodiin, jota Varma noudattaa työeläkevakuutusyhtiöiden toimintaan soveltuvin osin. Tämä selvitys kuvaa tilannetta 31.12.2012. Ajantasainen selvitys on nähtävissä Varman verkkosivuilla.

Päätöksentekojärjestys ja palkitsemisperiaatteet

Päätöksentekojärjestys

Varman hallitus päättää vuosittain tulospalkkioperusteisen palkitsemisen periaatteet, enimmäismäärät ja tulospalkitsemiseen osalliset henkilöpiirit. Hallitus päättää myös toimitusjohtajan ja "yhden yli" -periaatteen mukaisesti toimitusjohtajan esityksen perusteella johtoryhmään kuuluvien johtajien palkitsemisesta.

Nimitys- ja palkkiovaliokunnan kokoonpano ja valtuudet

Hallitukselle kuuluvat palkitsemisasiat valmistelee hallituksen asettama nimitys- ja palkkiovaliokunta. Valiokuntaan kuuluivat vuonna 2012 hallituksen puheenjohtaja Sakari Tamminen sekä varapuheenjohtajat Ole Johansson ja Mikko Mäenpää. Päätökset palkitsemisesta tekee hallitus.

Tulosperusteisten palkitsemisjärjestelmien sisältö

Varmassa on käytössä kolme tulosperusteista palkitsemisjärjestelmää (ks. tarkemmin alla):

- pitkäkestoinen kannustinjärjestelmä,
- sijoitustoiminnon erillisjärjestelmä ja
- vuosibonusjärjestelmä.

Tulosperusteisessa palkitsemisessä keskeisinä periaatteina ovat:

- Järjestelmät tukevat Varman pitkän aikavälin tavoitteita, joihin kuuluvat muun muassa vakavaraisuus, sijoitusten tuotto ja kustannustehokkuus.
- Palkitsemisen tulee olla suunniteltu epätervettä riskinottoa estävällä tavalla; siten järjestelmissä on muun muassa ennalta määrätyt palkkiomaksimit, jotka rajoittavat palkkion enimmäismäärän, ja force majeure -ehto, joka antaa hallitukselle oikeuden järjestelmien keskeyttämiseen kesken kauden, jos yhtiön taloudellinen asema on vaarantunut (lähemmin alempana kohdassa Tuloksen mittaamisen ja riskipainotuksen perusteet).
- Järjestelmiin perustuvien tulospalkkioiden maksamisesta päättää hallitus, ja päätös tehdään vuosittain kannustinkauden päätyttyä.
- Tulospalkitsemisen osuuden kokonaispalkitsemisesta tulee kasvaa silloin, kun varmalaisen vastuu ja kyky vaikuttaa muiden varmalaisien työn tuloksiin ja yhtiön menestymiseen kasvavat.
- Palkitsemisesta päätettäessä otetaan huomioon myös se, onko asianomainen varmalainen noudattanut toimintaa koskevia normeja. Tulospalkkiota ei makseta ja se peritään takaisin perusteettomana etuna, jos ilmenee, että asianomainen on menetellyt vastoin Varman sisäisiä ohjeita tai eettisiä periaatteita, lainsäädäntöä tai viranomaisten antamia määräyksiä taikka ohjeita.
- Palkkioista päätettäessä on aina noudatettava "yhden yli" -periaatetta.

Pitkäkestoinen kannustinjärjestelmä

Pitkäkestoisen kannustinjärjestelmän tarkoituksena on sitouttaa avainhenkilöt Varmaan ja sen tavoitteisiin, ja siksi tulospalkkiot määräytyvät yhteisten yhtiötasoisten ansaintakriteerien perusteella. Ansaintakriteereille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen määrää lineaarisesti sen, kuinka suuri osa kannustimen maksimimäärästä jaetaan.

Varman pitkäkestoinen kannustinjärjestelmä perustuu kolmen kalenterivuoden mittaisiin kannustinkausiin. Hallitus määrittää kunkin kannustinkauden alussa järjestelmän piiriin kuuluvat henkilöt ja heidän maksimipalkkionsa sekä palkkiokriteerit ja niiden mittarit.

Ensimmäinen kannustinkausi kattaa vuodet 2010–2012 (37 varmalaista), toinen kannustinkausi vuodet 2011–2013 (37 varmalaista) ja kolmas vuodet 2012–2014 (enintään 40 varmalaista). Pitkäkestoisen kannustinjärjestelmän palkkiomaksimit vastaavat asianomaisen varmalaisen 2, 3 tai 4 kuukauden palkkaa. Ansaintakriteerit kannustinkausilla 2010–2012, 2011–2013 ja 2012–2014 perustuvat vakavaraisuuteen, asiakastulokseen ja kulukontrolliin.

Sijoitustoiminnon avainhenkilöt eivät osallistu pitkäkestoiseen kannustinjärjestelmään.

Sijoitustoiminnon erillisjärjestelmä

Hallituksen vahvistamalla sijoitustoiminnon erillisjärjestelmällä tavoitellaan lisäarvoa, jota kertyy, jos Varman sijoitusten tuotto ja vakavaraisuus kehittyvät pidemmällä aikavälillä kilpailijoista koostuvaa vertailuryhmää paremmin. Vuoden 2012 erillisjärjestelmään kuuluu sijoitusjohtajan lisäksi enintään 54 sijoitustoiminnon avainhenkilöä.

Henkilökohtaiset palkkiomaksimit pohjautuvat edeltävän kalenterivuoden viimeisen kuukauden palkkaan ja ovat vuoden 2012 järjestelmässä enintään 3–14 kuukauden palkan suuruiset.

Palkkiosta maksetaan enintään 6 kuukauden kuukausipalkkaa vastaava osuus yhden kuukauden kuluttua siitä, kun hallitus on vahvistanut palkkion, ja 6 kuukautta ylittävä osuus kolmen vuoden kuluttua.

Vuosibonusjärjestelmä

Kaikki varmalaiset kuuluvat vuosibonusjärjestelmään lukuun ottamatta sijoitustoiminnon erillisjärjestelmän (ks. yllä) piirissä olevia henkilöitä. Vuosibonusena maksettava määrä määräytyy kehityskeskustelussa sovittujen henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamisen ja yhtiötuloksen perusteella; yhtiötuloksen osuus on sitä suurempi, mitä merkittävämmät ovat asianomaisen varmalaisen mahdollisuudet vaikuttaa yhtiötulokseen. Vuonna 2012 yhtiöbonuksen ansaintakriteerit perustuvat asiakastulokseen, sijoitustulokseen ja kulukontrolliin.

Vuosibonusjärjestelmän maksimipalkkion perusta määräytyy asianomaisen henkilön aseman ja kuukausipalkan mukaan. Toimitusjohtajan ja johtoryhmäjohtajien (lukuun ottamatta sijoitustoiminnon erillisjärjestelmään kuuluvaa sijoitusjohtajaa) vuoden 2012 bonusjärjestelmän mukaiset maksimipalkkion perustat vastaavat 2,5–8 kuukauden palkkaa. Lisäksi maksimipalkkion perustaa korottaa tai laskee kunkin osalta sijoitustoiminnon suoriutumisen perusteella määräytyvä kannustinkerroin, jonka suuruus vuonna 2012 on maksimissaan 1,25 ja minimissään 0,75 (eli + 25 % / – 25 % maksimipalkkion perustasta).

Palkitsemisen yhteys tulokseen

Tulosperusteinen palkitseminen määräytyy kaikissa järjestelmissä tulosmittareihin perustuvien ansaintakriteerien toteutumisen perusteella. Ansaintakriteereille asetettujen tavoitteiden saavuttaminen määrää lineaarisesti sen, kuinka suuri osa enimmäismäärästä tulee jaettavaksi.

Tuloksen mittaamisen ja riskipainotuksen perusteet

Tuloksen mittaaminen perustuu kaikissa Varman kannustinjärjestelmissä objektiivisiin ansaintakriteereihin, joiden toteuma on riippumattomasti todennettavissa.

Palkkiojärjestelmiin liittyvää riskiä hallitaan etukäteen asetettujen palkkiomaksimien ohella siten, että hallitus on pidättänyt itselleen oikeuden järjestelmien keskeyttämiseen kesken kauden. Keskeyttäminen voi perustua hallituksen arvioon siitä, että Varman taloudellinen asema on vakavasti vaarantunut yhtiön sisäisestä tai ulkoisesta syystä.

Liiallista riskinottoa ehkäisee osaltaan hallituksen vahvistama sijoitusten enimmäisriskitaso.

Hallintoneuvoston jäsenten palkkiot

Varman hallintoneuvosto kokoontui kolme kertaa vuonna 2012. Kokouksiin osallistui keskimäärin 75,9 prosenttia jäsenistä. Alla oleva taulukko sisältää jäsenkohtaiset tiedot vuodelta 2012.

Hallintoneuvoston palkkioista päättää yhtiökokous. Hallintoneuvoston puheenjohtajan vuosipalkkio on 5 000 euroa, varapuheenjohtajien 3 800 euroa ja muiden jäsenten 2 500 euroa. Hallintoneuvoston jäsenille maksetaan lisäksi 300 euron kokouspalkkio.

Hallintoneuvoston jäsenet ovat työntekijän eläkelain 8 §:n mukaisessa vakuutuksessa, jonka perusteella palkkiokorvauksesta maksetaan TyEL-maksu.

Varman hallintoneuvosto 2012 – osallistuminen ja palkkiot

Nimi	Hallinto- neuvoston kokoukset, osallistuminen	Vaali- valiokunta	Vuosi- palkkio, €	Kokous- ja valiokunta- palkkiot, €	Yhteensä, €
Puheenjohtaja					
Tapio Kuula	3/3	2/2	5 000	1 500	6 500
Varapuheenjohtajat					
Martti Alakoski	3/3	2/2	3 800	1 500	5 300
Kari Jordan	3/3	1/2	3 800	1 200	5 000
Jäsenet					
Juri Aaltonen	3/3		2 500	900	3 400
Berndt Brunow	0/3		2 500		2 500
Erkki Etola	2/3		2 500	600	3 100
Stig Gustavson	2/3		2 500	600	3 100
Ilkka Hallavo	1/3		2 500	300	2 800
Tauno Heinola	3/3		2 500	900	3 400
Matti Huutola	0/1		625		625
Tapio Korpeinen	3/3		2 500	900	3 400
Seppo Koskinen	0/1		625		625
Päivi Kärkkäinen	1/3		2 500	300	2 800
Riitta Laitasalo	2/2		1 875	600	2 475
Olli Luukkainen	2/3		2 500	600	3 100
Ilkka Nokelainen	2/2		1 875	600	2 475
Jari Paasikivi	2/2		1 875	600	2 475
Hannu Penttilä	2/3		2 500	600	3 100
Antti Piippo	0/3		2 500		2 500
Markus Rauramo	3/3		2 500	900	3 400
Pertti Saarela	2/3		2 500	600	3 100
Leena Saarinen	1/1		625	300	925
Kari Sairo	3/3		2 500	900	3 400
Mika Seitovirta	2/3		2 500	600	3 100
Saana Siekkinen	2/2		1 875	600	2 475
Antti Sippola	3/3		2 500	900	3 400
Pekka Soini	2/2		1 670	600	2 270
Jorma J. Takanen	3/3		2 500	900	3 400
Pekka Tefke	1/1		625	300	925
Kari Virta	2/3		2 500	600	3 100
Anssi Vuorio	3/3		2 500	900	3 400
Göran Åberg	2/3		2 500	600	3 100

Hallituksen jäsenten palkkiot

Hallitus kokoontui 9 kertaa vuonna 2012. Osallistumisaste, varajäsenet mukaan lukien, oli keskimäärin 82,2 prosenttia. Alla oleva taulukko sisältää jäsenkohtaiset tiedot vuodelta 2012.

Varman hallituksen palkkioista päättää yhtiön hallintoneuvosto. Vuonna 2012 hallituksen palkkiot olivat seuraavat:

Vuosipalkkio 2012:

- puheenjohtaja 40 000 euroa
- varapuheenjohtaja 28 000 euroa
- jäsen 16 000 euroa
- varajäsen 12 000 euroa

Kokouspalkkio puheenjohtajalle, varapuheenjohtajille, jäsenille ja varajäsenille on 500 euroa. Myös hallituksen valiokuntien, samoin kuin hallituksen puheenjohtajiston, kokouksista ja hallintoneuvoston kokouksiin osallistumisesta maksetaan mainittu kokouspalkkio.

Hallintoneuvosto päätti 4.12.2012 korottaa vuoden 2013 palkkioita seuraavasti:

- vuosipalkkiota maksetaan puheenjohtajalle 45 000 euroa, varapuheenjohtajille 32 000 euroa, jäsenille 18 000 euroa ja varajäsenille 13 000 euroa;
- kokouspalkkio on 600 euroa.

Hallituksen jäsenet ovat työntekijän eläkelain 8 §:n mukaisessa vakuutuksessa, jonka perusteella palkkiokorvauksesta maksetaan TyEL-maksut.

Varman hallitus 2012 – osallistuminen ja palkkiot

Nimi	Hallituksen kokoukset, ja osallistuminen	Nimitys- valiokunta	Tarkastus- valiokunta	Vaali- valiokunta	Hallinto- neuvosto	Vuosi- palkkio, €	Kokous- ja valiokunta- palkkiot, €	Yhteensä, €
Puheenjohtaja								
Sakari Tamminen	9/9	7/7	2/2		3/3	40 000	10 500	50 500
Varapuheenjohtajat								
Ole Johansson	6/9	4/7		2/2		28 000	5 600	33 600
Mikko Mäenpää	8/9	7/7	2/2	2/2	2/3	28 000	10 100	38 100
Jäsenet								
Riku Aalto	5/6					12 000	2 500	14 500
Mikael Aro	8/9					16 000	4 000	20 000
Johanna Ikäheimo	7/9				2/3	16 000	4 500	20 500
Ari Kaperi	7/9					16 000	3 500	19 500
Lasse Laatusen	8/9				2/3	16 000	5 000	21 000
Karsten Slotte	8/9		2/2			16 000	5 000	21 000
Kari Stadigh	8/9				2/3	16 000	5 000	21 000
Kai Telanne	8/9		2/2			16 000	5 000	21 000
Veli-Matti Töyrylä	8/9			2/2	3/3	16 000	6 100	22 100
Varajäsenet								
Mikko Ketonen	6/9					12 000	3 000	15 000
Arto Kuusiola	9/9					12 000	4 500	16 500
Liisa Leino	6/9				2/3	12 000	4 000	16 000

Toimitusjohtajan ja johtoryhmäjohtajien palkitsemisjärjestelmä

Toimitusjohtajan palkitseminen ja muut etuudet

Hallitus nimittää toimitusjohtajan sekä päättää hänen toimisuhteensa ehdoista.

Toimitusjohtaja Matti Vuorian palkka- ja luontoisedut toimitusjohtajan tehtävästä olivat vuonna 2012 yhteensä 757 517,10 euroa, josta 219 409,20 euroa on tulospalkkiota vuodelta 2011.

Toimitusjohtajan vuosibonus määräytyy hallituksen asettamien tulostavoitteiden toteumaprosenttina. Hallituksen Vuorialle määrittelemä maksimibonus vuonna 2011 oli 9 kuukauden kuukausipalkkaa vastaava määrä. Tästä maksettiin toteumaprosentin mukainen osuus vuonna 2012.

Toimitusjohtaja kuuluu edellä Päätöksentekojärjestys ja palkitsemisperiaatteet -osiossa kuvattuun pitkäkestoiseen kannustinjärjestelmään, jonka palkkiomaksimi vastaa hänen 4 kuukauden kuukausipalkkaansa sekä kannustinkaudella 2010–2012 että kaudella 2011–2013.

Vuosibonusjärjestelmässä toimitusjohtajan palkkiomaksimi vuodelta 2012 on enintään 10 kuukauden kuukausipalkan suuruinen sijoitustoiminnon tulokseen perustuva kannustinkerroin huomioon ottaen. Mahdollinen vuosibonus vuodelta 2012 tullaan maksamaan vuonna 2013 ja pitkäkestoisen kannustinjärjestelmän mahdolliset palkkiot vuosina 2013 ja 2014.

On sovittu, että toimitusjohtaja Vuoria jatkaa tehtävässään vuoden 2013 loppuun asti ja jää vanhuuseläkkeelle täyttäessään 63 vuotta maaliskuussa 2014. Toimitusjohtajalle otetun lisäeläkevakuutuksen mukainen eläke-etuus on 60 prosenttia lisäeläkkeen eläkepalkasta, jonka perustana on kaksi keskimmäistä neljän viimeisen vuoden ansioista. Lisäeläkevakuutus ei kerrytä lisäeläkettä toimitusjohtajan täytettyä 60 vuotta.

Toimitusjohtajan irtisanomisaika on kuusi kuukautta, minkä lisäksi hän on oikeutettu kuuden kuukauden palkkaa vastaavaan erokorvaukseen.

Johtoryhmään kuuluvien johtajien palkitseminen ja muut etuudet

Hallitus päättää Varman johtoryhmään kuuluvien johtajien palkitsemisesta ja toimisuhteen muista ehdoista.

Johtoryhmäjohtajat kuuluvat Varman tulospalkkiojärjestelmien piiriin Päätöksentekojärjestys ja palkitsemisperiaatteet -osiossa kuvatulla tavalla.

Johtoryhmäjohtajien, pois lukien toimitusjohtaja, palkat ja luontoisedut vuonna 2012 olivat 2 120 005,35 euroa ja tulospalkkio-osuudet 193 820,30 euroa (vuodelta 2011) eli yhteensä 2 313 825,65 euroa.

Toimitusjohtajan sijaisena toimineen varatoimitusjohtaja Hannu Tarvosen palkka- ja luontoisedut vuonna 2012 olivat 298 702,03 euroa, joka sisältää 34 279,20 euron määräisen tulospalkkio-osuuden vuodelta 2011.

Varatoimitusjohtaja Tarvosen eläkeikä on 60 vuotta ja eläkkeen määrä on 66 prosenttia laskennallisesta eläkepalkasta. Muilla johtoryhmäjohtajilla eläkeikä on 60, 62 tai 63 vuotta ja eläkkeen määrä 60 prosenttia. Tarvonen jäi vanhuuseläkkeelle 31.12.2012. Eläkeiän alennus on toteutettu henkivakuutusyhtiöstä otetulla lisäeläkevakuutuksella.

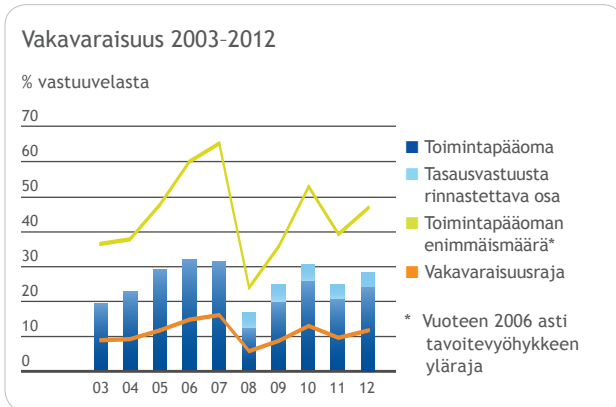
Toimitusjohtajan sijaisen irtisanomisaika on kuusi kuukautta, minkä lisäksi hän on oikeutettu kolmen kuukauden palkkaa vastaavaan erokorvaukseen.

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2012

Tilinpäätös	84	13. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja osakkuusyhteisöissä, konserni	128
Toimintakertomus vuodelta 2012	84	14. Kiinteistösijoitusten muutokset	129
Taloudellinen toimintaympäristö	85	15. Omassa käytössä olevat kiinteistösijoitukset	130
Työeläkejärjestelmä	86	16. Emoyhtiön muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet	131
Varman taloudellinen kehitys	88	17. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset, emoyhtiö	145
Vastuuvelka	92	18. Muiden lainasaamisten erittely vakuuden mukaan	146
Sijoitustoiminta	93	19. Eläkelainasaamisten yhteismäärä tase-erittäin	147
Liikekulut	95	20. Lähipiirilainat	148
Henkilöstö	96	21. Johdannaiset	149
Konserni- ja osakkuusyhtiöt	97	22. Velat saman konsernin yrityksille	150
Yhtiön hallinto	98	23. Vakuutustekninen vastuuvelka	151
Oma pääoma	99	24. Toimintapääoma, emoyhtiö	152
Riskienhallinta	100	25. Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö	153
Tulevaisuuden näkymät	101	26. Oma pääoma	154
Tuloslaskelma	102	27. Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen	155
Tase	103	28. Voitonjakokelpoiset varat	156
Rahoituslaskelma	105	29. Takuupääoma	157
Liitetiedot	106	30. Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö	158
Laatimisperiaatteet	106	31. Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö	160
Konserniyhtiöt 31.12.2012	111	Varman tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin	161
Tuloslaskelman liitetiedot	116	Sijoitukset riskin mukaan ryhmiteltynä	162
1. Vakuutusmaksutulo	116	Tunnusluvut ja analyysit	163
2. Maksetut korvaukset	117	Tiivistelmä	163
3. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely	118	Tulosanalyysi	164
4. Tuloslaskelman erä "Liikekulut"	119	Vakavaraisuus	165
5. Kokonaisliikekulut toiminnoittain	120	Sijoitusjakauma käyvin arvoin	166
6. Henkilöstökulut	121	Sijoitustoiminnan tuottoerittely ja tulos	167
7. Johdon palkat ja palkkiot	122	Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	168
8. Tilintarkastajien palkkiot	123	Hoitokustannustulos ja työkyvyn ylläpitotoiminta	169
9. Tuloverot	124	Riskienhallinta	170
Taseen liitetiedot	125	Hallituksen esitys tilikauden voiton käsittelystä	182
10. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, emoyhtiö	125	Tilintarkastuskertomus	183
11. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, konserni	126		
12. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja osakkuusyhteisöissä, emoyhtiö	127		

Toimintakertomus vuodelta 2012

- Kokonaistulos oli 1 201 (-1 378) miljoonaa euroa ja taseen loppusumma käyvin arvoin 35,7 (33,1) miljardia euroa.
- Vakavaraisuus säilyi alan vahvimpana ja oli 7 716 (6 520) miljoonaa euroa eli 28,0 (24,8) prosenttia vastuvelasta.
- Sijoitusten tuotto oli 7,7 (-2,1) prosenttia, sijoitusten markkina-arvo 34,4 (31,9) miljardia euroa.
- Yhtiön hoitokustannustulos oli 21,2 (35,3) miljoonaa euroa.

Taloudellinen toimintaympäristö

Euroaluetta ja rahoitusmarkkinoita koetellut kriisi asetui vuonna 2012 suvantovaiheeseen. Tilanne rauhoittui Euroopan Keskuspankin ja muiden keskuspankkien mittavien rahapoliittisten toimien ansiosta. Vuoden loppua kohti eräiden ongelmamaiden luotonsaanti helpottui. Euroalueen rahoitusjärjestelmä on edelleen hauras ja pankkisektorin tulevia rakenteellisia ongelmia torjumaan on aloitettu pankkiunioniin johtava työskentely.

Euroalueen sisällä on kuitenkin edelleen syvä kuilu heikkojen ja vahvojen jäsenmaiden välillä. Keskuspankkien toimilla on ostettu aikaa rakenteellisille uudistuksille jäsenmaissa. Elvytysvara on useimmissa maissa käytetty ja julkisia talouksia joudutaan kiristämään myös euroalueen vahvoissa maissa. Jotta talouden kasvu saataisiin kestäväälle pohjalle ja ongelmamaiden velkataakat hoidettua talouskasvun avulla, on rahoitusjärjestelmän oltava kunnossa. Maailman talouden tärkein kasvun moottori ovat edelleen kehittyvät taloudet. Myös ne ovat kärsineet kasvun hidastumisesta vientiriippuvuutensa vuoksi. Maailman talouden positiiviset riskit liittyvät Yhdysvaltain ja Kiinan talouksien kasvun piristymiseen.

Sijoitusmarkkinoiden kehitys erosi reaalitalouden tilanteesta merkittävästi. Keskuspankkien toimenpiteet lisäsivät sijoittajien riskinottohalukkuutta. Osakekurssit vahvistuivat vuoden loppua kohti. Korkotason lasku ja yrityslainojen riskimarginaalien kaventuminen puolestaan paransivat korkosijoitusten tuottoja. Sääntelyn kiristyminen aiheuttaa kannattavuuteen liittyviä haasteita pankkisektorilla, mikä saattaa kiristää luotonantoa ja kasvattaa sen hintaa.

Varman päähuomio oli sijoitustoiminnan onnistumisessa vaativassa markkinatilanteessa. Varma painottaa vahvaa vakavaraisuutta ja sijoitustoiminnan riskien aktiivista hallintaa sekä yhtiön toiminnan jatkuvaa tehostamista.

Reaalitalous taantui Suomessa ja euroalueella. Maailmantalouden kysynnän kasvun hidastuminen heijastui voimakkaasti vientikysyntään. Suomeen suuntautuvat ja kotimaiset investoinnit yritysten tuotantokapasiteettiin olivat vaatimattomia. Kuluttajien luottamus heikkeni, mutta kotimainen kysyntä pysyi edelleen kohtuullisena. Kotimaiset yritykset ilmoittivat vuoden aikana merkittävistä määristä irtisanomisia ja lomautuksia. Työttömyys ei pahentunut kuitenkaan aivan samassa suhteessa kuin talouden kasvu heikkeni. Tämä johtuu väestön ikärakenteen muutoksesta ja potentiaalisen työvoiman kasvun hidastumisesta.

Suomen talouden mahdollisuudet ja uhat liittyvät talouden vientiriippuvuuteen. Vahva viennin kilpailukyky on ratkaisevaa pienen ja avoimen kansantalouden kasvulle ja mahdollisuudelle rahoittaa koko kansakunnan hyvinvointia. Elinkeinorakenteen muuttuessa Suomen on saatava uusia kilpailuetuja. Suomen viennin hintakilpailukyky on heikentynyt. Merkittävää on sen heikentyminen suhteessa tärkeimpiin kilpailijamaihin Saksaan ja Ruotsiin. Suomi on myös menettänyt osuuttaan vientimarkkinoilla.

Suomen talouden rakenteellisena haasteena on väestön ikääntymisestä johtuva voimakas julkisten menojen kasvu ja työvoiman tarjonnan heikkeneminen sekä erityisesti teollisen toiminnan hiipuminen maassamme. Talouden rakennemuutosta vallitseva talouskriisi nopeuttaa vaikeasti hallittavalla tavalla. Vientikysynnän hidastuva kasvu ja investointien hiipuminen yhdessä työvoiman tarjonnan heikkenemisen kanssa syövät talouskasvun potentiaalia. Suomen kilpailukyky ja talouden kasvu edellyttävät nykyistä parempaa tuottavuuskehitystä, erityisesti julkisten palveluiden osalta.

Työeläkejärjestelmä

Luotettava eläkejärjestelmä rakentuu riittäville eläke-eduille ja kestäväille rahoitukselle. Työeläkejärjestelmän merkitys korostuu, kun arvioidaan julkisen talouden pitkän aikavälin kestävyysvajeen kattamista. Työeläkerahastot ja niille saatavat tuotot sekä työurien pituus ovat ratkaisevan tärkeitä, kun vastataan väestön ikääntymisen taloudelle aiheuttamiin vaatimuksiin. Työmarkkinajärjestöt solmivat maaliskuussa 2012 työurasopimuksen, jonka mukaisesti hallitus esitti elokuussa 2012 muutoksia osaaikaeläkkeeseen ja varhennettuun vanhuuseläkkeeseen. Näillä uudistuksilla arvioidaan eläkkeelle siirtymisiän odotteen nousevan 0,1 vuotta. Lakimuutokset ovat tulleet voimaan vuoden 2013 alussa.

Yksityisen sektorin työeläkevakuutetuille on lähetetty työeläkeote vuoteen 2012 saakka vuosittain. Vuodesta 2013 alkaen työeläkeote lähetetään kerran kolmessa vuodessa. Vakuutettu voi tarkistaa työeläkekertymänsä jatkossakin vuosittain Varman verkkopalvelussa.

Osana vuoden 2012 työurasopimusta työmarkkinajärjestöt sitoutuivat neuvottelemaan eläkeuudistuksesta, joka tulee voimaan viimeistään vuonna 2017. Eläkeuudistuksen tavoitteeksi sovittiin taloudellisesti ja sosiaalisesti oikeudenmukainen eläkejärjestelmä. Tavoitteiden tarkentamiseksi aloitettiin vuoden 2005 eläkeuudistuksen vaikutusten ja lisätoimien tarpeellisuuden arviointi. Lisäksi Eläketurvakeskuksen toimeksiannosta kaksi asiantuntijaa teki kansainvälisen arvion Suomen eläkejärjestelmästä.

Työeläkelainsäädännön muutoksia kilpailun kehittämiseksi jatketaan sosiaali- ja terveysministeriön johdolla kolmikantaisesti hallitusohjelman kirjausten mukaan. Niin kutsutun yhtiökohtaisen hoitokustannusosan käyttöönotosta ja reunaehdoista päästiin syyskuun lopussa sopimukseen kolmikantaisissa neuvotteluissa. Yhtiökohtainen hoitokustannusosa kannustaa yksittäisiä työeläkeyhtiöitä toiminnan tehostamiseen ja kilpailun lisäämiseen. Neuvottelut työeläkeyhtiöiden tarjoamien työhyvinvointipalvelujen sääntelystä jatkuivat vuoden aikana. Työeläkelaitosten hallintosäädösten uudistaminen on niin ikään valmistelussa. Sosiaali- ja terveysministeriö on asettanut työryhmän kehittämään vakuutuslääkärijärjestelmää. Nämä kehityshankkeet eivät johtaneet uuteen lainsäädäntöön vuoden 2012 aikana.

Yksityisten alojen työeläkejärjestelmän vakavaraisuussäätelyn kehittäminen jatkui edelleen sosiaali- ja terveysministeriön johdolla. Vuoden 2013 alussa tuli voimaan laki, jolla yksityisten alojen työeläkelaitosten riskinkantokyky vahvistetaan yhdistämällä toimintapäätös ja tasoitusmäärä niin kutsutuksi vakavaraisuuspääomaksi. Samassa yhteydessä vakavaraisuusrajan laskentaa tarkennetaan ja siinä otetaan huomioon sijoitusriskin lisäksi myös vakuutusriski. Uusi laki mahdollistaa työeläkelaitosten sijoitustoiminnalle lähes saman riskitason ja siten myös tuottomahdollisuudet kuin määräaikainen sääntely, joka säädettiin vuoden 2008 rahoitusmarkkinakriisin yhteydessä ja jonka voimassaolo päättyi vuoden 2012 lopussa. Työ vakavaraisuussäätelyn kehittämiseksi jatkuu edelleen.

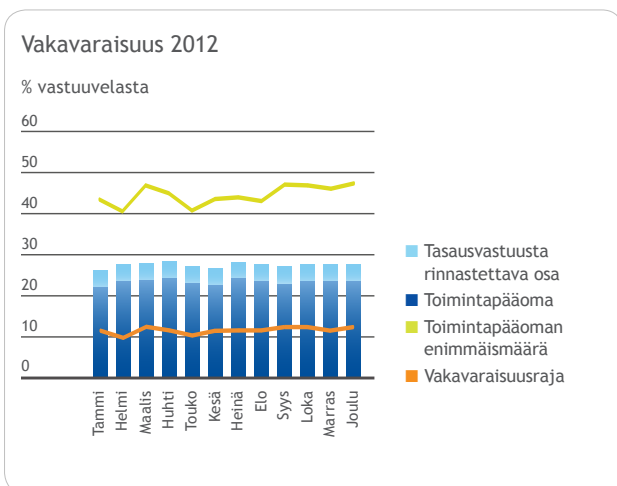
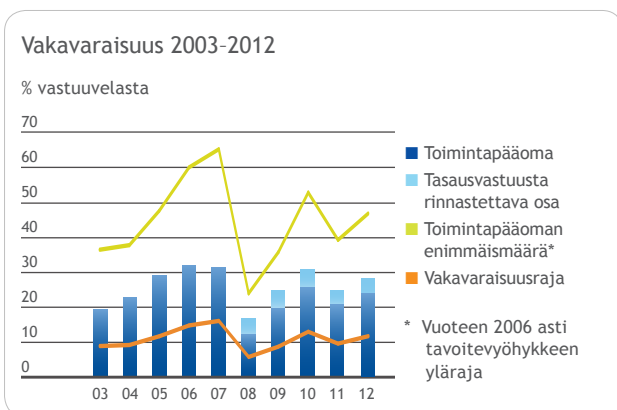
Vuonna 2012 TyEL-vakuutuksen keskimääräinen maksu oli 22,8 (22,4) prosenttia palkoista, mistä palkansaajan maksuosuus oli 5,15 (4,7) prosenttia alle 53-vuotiailla ja 6,50 (6,0) prosenttia tätä vanhemmilla. YEL-maksu oli 22,50 (21,6) prosenttia vahvistetusta tuloista alle 53-vuotiailla ja 23,85 (22,9) prosenttia tätä vanhemmilla. Työeläkemaksu nousee etupainotteisesti vuosina 2012–2016 yhteensä 2,0 prosenttiyksikköä 24,4 prosenttiin korotuksen jakaantuessa puoliksi työnantajille ja työntekijöille. Vuonna 2013 keskimääräistä maksua kuitenkin alennetaan 0,4 prosenttiyksiköllä kertyneiden tasoitusmäärien purkamiseksi.

Vastuuvelan tuottovaatimus koostui 3,0 (3,0) prosentin rahastokorosta, eläkevastuiden täydennyskertoimesta ja osaketuottokertoimesta. Täydennyskertoimen arvo oli vuonna 2012 keskimäärin noin 0,34 prosenttia. Osaketuottokerroin vuonna 2012 oli 15,10 prosenttia. Vanhimpien takaisinlaintojen, vakuutusmaksujen ja eräiden muiden erien korkona käytetään perustekorkoa, joka oli kesäkuun loppuun saakka 3,25 prosenttia ja sen jälkeen 4,0 prosenttia.

Varman taloudellinen kehitys

Varman käyppien arvojen mukainen kokonaistulos oli 1 201 (-1 378) miljoonaa euroa. Kokonaistulos vuosineljänneksittäin vaihteli tilikauden aikana niin, että ensimmäinen neljännes oli tulokseltaan paras ja toinen heikoin. Toisen vuosipuoliskon tuloskehitys oli vakaa.

Varman vakavaraisuus kasvoi vuoden 2012 aikana 1 196 miljoonaa euroa ja toimintapääoma tilikauden päättyessä on 7 716 (6 520) miljoonaa euroa. Varman vakavaraisuusaste (toimintapääoma suhteessa vastuuelkaan) on työeläkealan korkein, 28,0 (24,8) prosenttia. Vakavaraisuusraja verrattuna toimintapääoma oli 2,4-kertainen (2,5-kertainen) eli vahvalla tasolla. Vakavaraisuusraja muuttuu sijoitusten riskipitoisuuden mukaan. Varman strategisena tavoitteena on kasvattaa vakavaraisuutta vakaan tuoton ja toiminnallisen tehokkuuden kautta.

Toimintapääömaan sisältyvä vuoden 2012 loppuun voimassa olleen määräaikaislainsäädännön mukainen osuus tasausvastuusta oli 1 147 (1 096) miljoonaa euroa. Ilman tasausvastuuta koskevaa rinnastusta toimintapääöma olisi ollut 6 569 (5 424) miljoonaa euroa, sen suhde vastuuelkaan 22,9 (19,8) prosenttia ja suhde vakavaraisuusrajaan 1,9 (2,0). Toimintapääöman vähimmäismäärä oli vuoden lopussa 551 miljoonaa euroa, kun se ilman määräaikaislakia olisi ollut 2 250 miljoonaa euroa. Omalla vastuulla olevan vakuutusliikkeen riskejä kattavan tasoitusmäärän muutos oli -12 (-38) miljoonaa euroa ja tasoitusmäärä oli 1 108 (1 120) miljoonaa euroa.

Vuoden 2013 alussa voimaan tulleen lain mukaan laskettu Varman vakavaraisuuspääoma on 31.12.2012 noin 7 677 miljoonaa euroa, joka on 27,8 prosenttia uuden vakavaraisuuslaskennan mukaisesta vastuuvelasta. Vakavaraisuuspääoman suhde uuden lain mukaisesti laskettuun vakavaraisuusrajaan on noin 2,2.

Sijoitustuotto käyvin arvoin oli 2 492 (-711) miljoonaa euroa eli 7,7 (-2,1) prosenttia sijoitetulle pääomalle. Vastuuvelalle hyvitetty korko oli 1 303 (667) miljoonaa euroa. Näin vuoden 2012 sijoitustulos oli 1 189 (-1 378) miljoonaa euroa. Varman sijoitustoiminnan viiden vuoden keskimääräinen nimellistuotto oli 2,5 prosenttia vuodessa ja kymmenen vuoden 5,5 prosenttia vuodessa. Liikekulut olivat 16 (27) prosenttia vakuutusmaksuihin sisältyviä hoitokustannusosia alhaisemmat ja hoitokustannusylijäämä oli 21 (35) miljoonaa euroa. Vakuutusliikkeen tulos oli -9 (-35) miljoonaa euroa.

Asiakashyvityksiä varten siirrettiin vuoden 2012 lopussa 78 (73) miljoonaa euroa ositettuun lisävakuutusvastuuseen. Hyvityssiirto on noin 0,4 (0,4) prosenttia vakuutettujen arvioidusta palkkasummasta.

Varmassa vakuutettujen yhteenlaskettu TyEL-palkkasumma vuonna 2012 oli noin 17,7 (17,3) miljardia euroa. Palkkasumman arvioidaan nousseen 1,5 prosenttia verrattuna vuoden 2011 toteumaan. Yhtiön vakuutusmaksutulo oli 4 230 (3 977) miljoonaa euroa, josta TyEL-vakuutusten osuus oli 4 041 (3 802) miljoonaa euroa ja YEL-vakuutusten 190 (175) miljoonaa euroa.

Vuoden päättyessä Varmassa oli vakuutettuna 539 740 (540 340) eli 600 henkilöä vähemmän kuin vuotta aiemmin. Voimassa olevia vakuutuksia oli vuoden 2012 lopussa 68 900 (70 040) ja näissä vakuutettuina 41 280 (41 940) yrittäjää ja 498 460 (498 400) työntekijää.

Vuoden 2012 aikana saatettiin voimaan uusia TyEL-vakuutuksia 3 881 (4 026) kappaletta ja YEL-vakuutuksia 5 782 (9 105) kappaletta. YEL-vakuutusten volyymia vuonna 2011 kasvatti lakimuutos, jolla YEL:n piiriin kuuluvien osakkeenomistajien ja johtavassa asemassa työskentelevien henkilöiden määrää laajennettiin.

Ansio- ja työsuhdeilmoituksia tuli vuoden aikana yhteensä 1 476 812 (1 267 563) kappaletta, joista 90 (88) prosenttia sähköisiä kanavia pitkin.

Varma noudattaa hyvän vakuutustavan mukaisia periaatteita. Liiketoimet vakuutuksenottajien kanssa tehdään markkinaehdoin. Erityistä huomiota kiinnitetään liiketoimiin, jotka koskevat vakuutuksenottajan toiminnan rahoittamista, kiinteistö- ja muita kauppvoja sekä vuokrasopimuksia. Varmassa työeläkevakuutukseen tai sijoitustoimintaan liittyvät liiketoimet tehdään itsenäisesti. Varma kiinnittää huomiota siihen, ettei asiakassiirtojen yhteydessä uutta omaisuutta hankittaessa loukata vanhan vakuutuskannan etuja.

Varma palvelee vakuutuksenottajia oman asiakasyhteystoiminnan lisäksi If Vahinkovakuutus Oy:n ja Nordea-konsernin palveluverkon kautta.

Vuonna 2012 eläkkeitä maksettiin 4 500 (4 194) miljoonaa euroa. Eläkkeensaajien määrä kasvoi ja vuoden lopussa Varma maksoi TyEL- ja YEL-eläkkeitä 331 383 (330 038) henkilölle.

Vuoden aikana tehtiin 24 179 (26 644) uutta eläkepäätöstä. Uusien eläkepäätösten määrä oli 9,3 prosenttia ja kaikkien eläkepäätösten kokonaismäärä 7,5 prosenttia alhaisempi kuin vuonna 2011. Vanhuuseläkepäätösten määrä oli 11 515 (11 739) kappaletta. Työkyvyttömyyseläkepäätöksiä annettiin 5 888 (6 466) kappaletta. Eläkepäätösten määrä aleni pääasiassa osa-aikaeläkkeiden, työttömyyseläkkeiden ja työkyvyttömyyseläkkeiden osalta.

Osa-aikaeläkepäättösten määrä, 901 (1 561), supistui eläkeikärajan noususta johtuen. Työttömyyseläkeoikeuden piiriin ei lakimuutoksen johdosta tullut enää uusia henkilöitä vuonna 2012. Määräaikaisten eläkkeiden jatkopäätöksiä tehtiin 5 736 (5 500) ja muita päätöksiä 14 186 (16 331) kappaletta. Näitä ovat muun muassa eläkeoikeudessa tapahtuvien muutosten vuoksi annettavat päätökset.

Kaikista eläkepalvelujen asiakaskontakteista verkossa tapahtui 69 prosenttia.

Työeläkekuntoutus on vaihtoehto työkyvyttömyyseläkkeelle, ja kuntoutuksen volyyymi kasvoi Varmassa edelleen. Kuntoutustoiminta on osoittautunut tulokselliseksi, kun lähes kolme neljäsosaa Varman kuntoutujista jatkoi työelämässä kuntoutuksen jälkeen. Varma on ollut vuosia työeläkekuntoutuksen edelläkävijä. Vuoden 2012 aikana Varma auttoi yritysasiakkaitaan henkilöriskien hallinnassa työhyvinvointi-, kuntoutus- ja eläkeratkaisupalvelujen asiakaskohtaisella koordinoinnilla eläkekustannusten hallinnan ja työssä jatkamisen tukemiseksi. Varma osallistui myös asiakkaiden työhyvinvointihankkeiden kustannuksiin yhteisesti sovittujen kirjallisten, usein monivuotisten suunnitelmien ja sopimusten mukaisesti.

	31.12.12	31.12.11	Muutos
Vakuutettujen määrä			
TyEL ¹⁾	498 460	498 400	60
YEL	41 280	41 940	-660
Yhteensä	539 740	540 340	-600
1) joista rekisteröidyn TEL-lisäeläkevakuutuksen piirissä	5 545	6 310	-765
Vakuutusten määrä			
TyEL	27 620	28 080	-460
Eläkkeensaajien määrä			
Osa-aikaeläke	3 986	4 848	-862
Perhe-eläke	51 487	51 773	-286
Työkyvyttömyyseläke	36 195	38 787	-2 592
Työttömyyseläke	408	3 501	-3 093
Vanhuuseläke	223 999	215 863	8 136
Varhennettu vanhuuseläke	15 308	15 266	42
Yhteensä ²⁾	331 383	330 038	1 345
2) YEL-eläkkeensaajat	28 969	29 065	-96
TEL/YEL-lisäeläkkeensaajat	41 432	41 124	308

Varman asiakaspalvelussa on sähköinen asiointi lisääntynyt merkittävästi. Varman eläkkeensaajat pääsevät itse muuttamaan osoitteensa ja tilinumeronsa kirjautumalla verkkopalveluun pankkitunnuksillaan. Varman verkkopalvelussa voi saada tuoreen arvion vanhuus- ja osa-aikaeläkkeen suuruudesta eläkkeellesiirtymisiän eri vaihtoehdoissa.

Vuonna 2012 Varma lähetti vakuutetuille 574 149 (722 000) työeläkeotetta. Otteesta näkyvät tiedot eläkkeeseen vaikuttavista ansioista sekä edellisen vuoden loppuun mennessä karttuneesta työeläkkeestä. Työeläkeotteen saa myös sähköisesti Varman verkkopalvelun kautta. Vuodesta 2013 alkaen paperinen työeläkeote toimitetaan vakuutetulle joka kolmas vuosi. Verkkopalvelussa otteen voi tarkistaa vuosittain.

Vastuuvelka

Varman vastuuvelka kasvoi 2,7 (-0,4) prosenttia 29 767 (28 966) miljoonaan euroon. Vastuuvelkaan sisältyy kasvaneiden vakuutusmaksu- ja korvausvastuiden lisäksi asiakashyvityksiin käytettävää ositettua lisävakuutusvastuuta 79 (74) miljoonaa euroa, toimintapääomaan sisältyvää osittamatonta lisävakuutusvastuuta 1 073 (1 556) miljoonaa euroa ja osaa työeläkejärjestelmän osaketuotoista puskuriksi siirtävää osaketuottosidonnaista lisävakuutusvastuuta 190 (-180) miljoonaa euroa. Tasoitusmäärä oli 1 108 (1 120) miljoonaa euroa.

Vastuuvelan katteena olevan omaisuuden arvo oli vuoden lopussa 118 (113) prosenttia vastuuvelasta.

Sijoitustoiminta

Varman sijoitusten arvo oli vuoden päättyessä 34 406 (31 852) miljoonaa euroa ja tuotto käyvin arvoin 2 492 (-711) miljoonaa euroa eli 7,7 (-2,1) prosenttia. Kaikkien sijoituslajien tuotto oli positiivinen. Viiden viimeisen vuoden keskimääräinen nimellistuotto oli 2,5 prosenttia. Sijoitusten arvo ja tuotto esitetään toimintakertomuksessa riskin mukaisesti ryhmiteltyinä. Tilinpäätöksen liitetiedoissa on esitetty sijoitusten ja niiden tuottojen jakautuminen eri sijoituslajeihin sekä säännösten mukaisesti että riskin mukaisesti ryhmiteltyinä.

Varman sijoitustoiminnan painopiste oli aktiivisessa riskienhallinnassa ja sijoitusten turvaavuus korostui. Keskeisenä tavoitteena oli vahvan vakavaraisuusaseman säilyttäminen epävarmassa markkinatilanteessa. Vuoden aikana Varma pienensi korkosijoitustensa osuutta kasvattaen samalla osakkeiden ja muiden sijoitusten osuutta. Riskienhallinnassa käytettiin johdannaisia suojaustarkoituksessa ja salkun riskitason säätelyssä.

Korkosijoitukset olivat tilinpäätöshetkellä 12 576 (13 151) miljoonaa euroa ja ne jakautuivat seuraavasti:

- lainasaamiset olivat 2 441 (2 948) miljoonaa euroa
- julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat 4 052 (5 593)
- muiden yhteisöjen joukkovelkakirjat 5 347 (3 031) miljoonaa euroa
- muut rahoitusmarkkinavälineet 735 (1 580) miljoonaa euroa.

Korkosijoitusten tuotto oli 4,4 (4,2) prosenttia. Lainasaamisten tuotto oli 3,2 (3,9), julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainojen 3,6 (5,1), muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainojen 8,1 (4,9) ja muiden rahoitusmarkkinavälineiden 0,7 (1,0) prosenttia.

Matalan korkotason toimintaympäristössä Varman korkosijoitusten tuotto oli hyvä. Keskuspankkien toimenpiteet laskivat yleisen markkinakorkotason vuoden aikana historiallisen alhaiseksi. Lisäksi yrityslainoihin kohdistui voimakas kysyntä ja niiden riskimarginaalit kaventuivat, jolloin yrityslainojen tuotot nousivat erittäin hyväksi. Varman korkosijoitussalkun duraatiota pidettiin varovaisuussyistä melko lyhyenä, mikä osaltaan hieman alensi korkosijoitusten kokonaistuottoa.

Osakesijoitusten arvo tilinpäätöshetkellä oli 11 727 (9 728) miljoonaa euroa. Noteerattujen osakkeiden arvo oli 8 567 (6 883) miljoonaa euroa, pääomasijoitusten 2 394 (2 099) ja noteeraamattomien osakesijoitusten 766 (746) miljoonaa euroa. Osakesijoitusten tuotto oli 14,5 (-13,0) prosenttia. Noteeratut osakkeet tuottivat 14,9 (-18,9), pääomasijoitukset 13,0 (9,6) ja noteeraamattomat osakesijoitukset 15,5 (20,7) prosenttia.

Osakesijoitukset tuottivat kaikista omaisuusluokista parhaiten. Noteerattujen osakkeiden tuottokehitys oli erittäin hyvä yhtiöiden jakaessa korkeita osinkoja ja kurssitason noustua ensimmäisen vuosipuoliskon jälkeen vuoden loppua kohden. Varman salkussa tuottivat parhaiten kotimaiset osakkeet.

Myös pääomasijoitukset ja noteeraamattomat osakkeet tuottivat hyvin. Varman pääomasijoituksista lähes puolet on sijoitettu Yhdysvaltoihin ja muu osa pääasiassa Eurooppaan ja Pohjoismaihin. Pääomasijoitukset ja noteeraamattomat osakkeet muodostavat pitkäjänteisen omaisuusluokan Varman sijoitussalkussa ja niiden pitkäaikainen tuotto on ollut erittäin hyvä.

Kiinteistösijoitukset olivat tilinpäätöshetkellä 4 463 (4 447) miljoonaa euroa. Suorat kiinteistösijoitukset olivat 3 961 (3 975) ja kiinteistösijoitusrahastot 503 (472) miljoonaa euroa. Kiinteistösijoitusten tuotto oli 4,5 (6,4) prosenttia. Suorat kiinteistösijoitukset tuottivat 4,6 (5,9) ja kiinteistösijoitusrahastot 3,1 (11,2) prosenttia.

Talustilanteen epävarmuus näkyi kaikilla kiinteistömarkkinoiden osa-alueilla markkinoiden pysyessä sangen hiljaisina koko vuoden. Varma teki uusia kiinteistösijoituksia 125 miljoonan euron arvosta. Vuoden 2012 aikana Varmalla oli rakenteilla 450 uutta vuokra-asuntoa pääkaupunkiseudulle. Toimitilojen osalta painopiste siirtyi uudisrakentamisesta toimitilakohteiden kehittämiseen sekä ylläpito- ja peruskorjausrakentamiseen. Suoraan omistetun kiinteistökannan käypien arvojen muutokset olivat yhteensä -33 miljoonaa euroa.

Muut sijoitukset olivat tilinpäätöksessä 5 640 (4 526) miljoonaa euroa. Sijoitukset koostuivat hedge-rahastosijoituksista 3 779 (3 572), hyödykesijoituksista 289 (113) ja muista sijoituksista 1 571 (841) miljoonaa euroa. Muiden sijoitusten tuotto oli 6,0 (4,5) prosenttia.

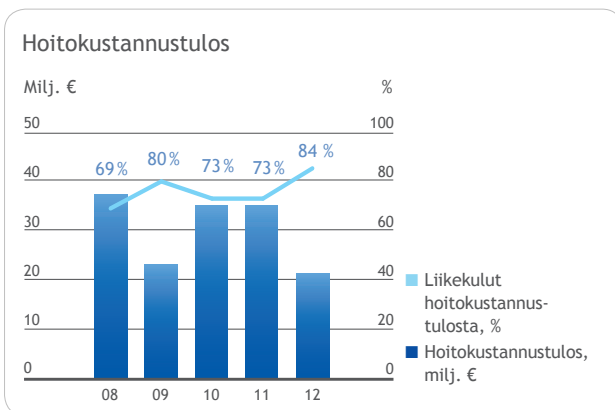
Hedge-rahastosijoitusten tuotto oli selkeästi hedge-indeksejä parempi, se kertyi tasaisesti ja tuoton heilunta tilikauden aikana oli vähäistä. Inflaationsijoitusten tuottoon vaikuttivat reaalikorkojen lasku ja inflaation pysyminen vallinnutta korkotasoa korkeampana. Muiden sijoitusten omaisuusluokka tarjosi kokonaisuudessaan tilikauden aikana tuotto- ja hajautushyötyjä riskitason säilyessä matalana.

Sijoitusten markkinariski muodostaa suurimman yhtiön tulokseen ja vakavaraisuuteen kohdistuvan riskin. Osakkeiden osuus sijoitusten markkinariskistä oli selkeästi suurin. Varman sijoitusten kokonaisriskiä mittaava VaR-luku oli 1 076 (1 551) miljoonaa euroa. Luku tarkoittaa 97,5 prosentin todennäköisyydellä sijoitusten suurinta mahdollista markkina-arvon alenemista tavanomaisissa olosuhteissa kuukauden aikana.

Varman omistajaohjauksen keskeisiä periaatteita ovat omistettujen yritysten korkeatasoinen hallinnointi, toiminnan läpinäkyvyys, aktiivinen vaikuttaminen sekä avainhenkilöstön kannustinjärjestelmien seuranta. Vuonna 2012 Varma osallistui aktiivisesti omistamiensa kotimaisten yhtiöiden yhtiökokouksiin ja yhtiöiden osakkeenomistajien nimitysvaliokuntien työskentelyyn.

Liikekulut

Varma käytti vakuutusmaksun hoitokustannustulolla katettaviin liikekuluihin 84 (73) prosenttia työeläke- vakuutusmaksun mukana saaduista hoitokustannusosista. Liikekulutehokkuutta heikensivät edelliseen vuoteen verrattuna merkittävät panostukset eläkehakemusten käsittelyjärjestelmän uusimisprojektiin. Toiminnan tehokkuus koituu Varman asiakkaiden hyväksi asiakashyvityksinä. Varman tavoitteena on hoitaa niin nykyisten kuin tulevienkin eläkkeensaajien varoja mahdollisimman tehokkaasti.

Suuruuden ekonomian lisäksi tehokkuuden lisääminen edellyttää henkilöstöressurssien ja varsinkin tietojärjestelmäkulujen jatkuvaa hallintaa, sillä ne muodostavat Varman liikekuluista valtaosan. Kokonaisliikekulut kasvoivat edellisestä vuodesta ja olivat 149 (136) miljoonaa euroa. Varma on täsmentänyt merkittävien tietohallintojärjestelmien poistoaikoja.

Varma osallistuu aktiivisesti työeläkealan yhteisten tietojärjestelmien hallintaan ja edellyttää järjestelmiltä kustannustehokkuutta sekä kustannusten läpinäkyvyyttä.

Henkilöstö

Henkilöstömäärä keskimäärin ja tilikaudella maksetut palkat käyvät ilmi alla olevasta taulukosta.

		2012	2011	2010	2009	2008
Henkilöstö keskimäärin	Emoyhtiö	572	588	601	615	629
Palkat ja palkkiot, milj. euroa	Emoyhtiö	37,0	39,5	36,9	34,3	34,6

Konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä yhdistellyn Tieto Esy Oy:n henkilöstömäärä oli vuonna 2012 keskimäärin 101.

Vuoden lopussa henkilöstöstä työskenteli 65 prosenttia eläkevakuutuksen ja asiakaspalvelujen osastoilla, sijoitustoiminnoissa 13 prosenttia ja muissa toiminnoissa 22 prosenttia.

Konserni- ja osakkuusyhtiöt

Vuoden 2012 lopussa Varma-konserniin kuului 226 (225) tytär- ja 22 (22) osakkuusyhtiötä. Tärkeimmät tytär- ja osakkuusyhtiöt ovat Tieto Esy Oy (50,1 prosenttia), Vakuutusosakeyhtiö Garantia (30,5 prosenttia), SATO Oyj (39,9 prosenttia), Technopolis Oyj (24,1 prosenttia) ja NV Kiinteistösijoitus Oy (45 prosenttia). Lisäksi Varma-konserni omistaa 50 prosenttia Keskinäisen vakuutusyhtiön Kalevan takuupääomasta. Pääosa tytär- ja osakkuusyhtiöistä on kiinteistöyhtiöitä.

Yhtiön hallinto

Varman yhtiökokouksessa käyttävät äänivaltaa vakuutuksenottajat noin 78 prosenttia, vakuutetut noin 20 prosenttia sekä takuupääoman omistaja Sampo-konserni noin kahden prosentin äänioikeudella.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 22.3.2012 valittiin hallintoneuvoston uusiksi jäseniksi Riitta Laitasalo, Ilkka Nokelainen, Jari Paasikivi ja Saana Siekkinen. Hallintoneuvoston jäseninä jatkoivat Juri Aaltonen, Martti Alakoski, Berndt Brunow, Erkki Etola, Stig Gustavson, Ilkka Hallavo, Tauno Heinola, Kari Jordan, Tapio Korpeinen, Tapio Kuula, Päivi Kärkkäinen, Olli Luukkainen, Hannu Penttilä, Antti Piippo, Markus Rauramo, Pertti Saarela, Kari Sairo, Mika Seitovirta, Antti Sippola, Pekka Soini, Jorma J. Takanen, Kari Virta, Anssi Vuorio ja Göran Åberg.

Hallintoneuvoston kokouksessa puheenjohtajaksi valittiin Tapio Kuula sekä varapuheenjohtajiksi Martti Alakoski ja Kari Jordan.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa valittiin yhtiön tilintarkastajiksi KHT Raija-Leena Hankonen ja KHT Petri Kettunen sekä varatilintarkastajiksi KHT Paula Pasanen ja KHT-yhteisö KPMG Oy Ab.

Hallintoneuvosto valitsi kokouksessaan 4.12.2012 uudelleen seuraavat hallituksen erovuorossa olleet jäsenet: Mikael Aro, Ari Kaperi, Lasse Laatunen ja Mikko Mäenpää. Uudeksi jäseneksi valittiin Ole Johanssonin tilalle Kari Jordan toimikaudelle 1.1.–31.12.2013. Hallituksen puheenjohtajana toimi Sakari Tamminen sekä varapuheenjohtajina Ole Johansson ja Mikko Mäenpää.

Varman verkkosivuilla on esitetty hallinto- ja ohjausjärjestelmistä ajantasainen selvitys, joka perustuu listayhtiöiden hallinnointikoodin suositukseen. Varma julkaisee osavuosisiraportin vuosineljänneksittäin. Varman pyrkimyksenä on, että sen taloudellinen julkinen raportointi on läpinäkyvää ja parhaiden käytäntöjen mukaista.

Oma pääoma

Varmalla on 71 takuusuutta, jotka ovat Sampo Oyj:n ja Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön hallussa. Yhtiöjärjestyksen mukaan takuupääomalle 11 941 342,78 euroa suoritetaan vuosittain yhtiökokouksen päättämä korko, joka voi olla enintään työntekijöiden eläkkeitä koskevan lainsäädännön mukaisessa vakuutuksessa sovellettava perustekorko lisättynä yhdellä prosenttiyksiköllä. Takuusuuden äänimäärä yhtiökokouksessa on 420.

Riskienhallinta

Varman tulokseen ja vakavaraisuuteen liittyviin riskeihin vaikuttaa pääasiallisesti sijoitustoiminnan tulos. Tärkein operatiivinen riski liittyy tietojärjestelmiin, joiden toiminta on keskeistä varsinkin suurkone-ympäristössä toimivien eläkkeiden ja vakuutusten käsittelyssä sekä työeläkejärjestelmän verkottuneessa toimintatavassa.

Työeläkejärjestelmän likvideettiriski on hallinnassa, koska eläkemeno on hyvin ennustettavissa ja sijoituksissa on merkittävä paino likvideissä instrumenteissa. Varman vakuutusliikkeen riskit, jotka eivät ole merkittäviä, liittyvät kerättyjen vakuutusmaksujen ja niistä kertyneen vastuuvelan riittävyteen suhteessa yhtiön vastuulla oleviin eläkkeisiin.

Varman sijoitussuunnitelmassa määritellään muun muassa sijoituksille asetettavat yleiset turvaavuus-tavoitteet, sijoitusten hajautus- ja likvideettitavoitteet sekä valuuttaliikkeen järjestämisen periaatteet. Hallitus arvioi yhtiön sijoituksiin sisältyvät riskit arvonmuutoksen, odotetun tuoton, turvaavuuden ja valuuttaliikkeen suhteen sekä yhtiön riskinkantokyvyn sijoitusten osalta mukaan lukien arvion vaka-varaisuusaseman kehityksestä. Sijoitussuunnitelmassa määritelty perusallokaatio määrittää perustason sijoitussalkun kokonaisriskille. Perusallokaatiosta voidaan poiketa määriteltyjen rajojen puitteissa. Maksimiriskitaso mitoitetaan siten, että noteerattuihin osakesijoituksiin sekä osaan hedge-rahasto-sijoituksista kohdistuvan 25 prosentin arvonlaskun jälkeen toimintapääoma on vähintään VaRin verran toimintapääoman vähimmäismäärää korkeammalla ja kuitenkin aina vähintään vakavaraisuusrajalalla. Sijoitussalkun hajauttaminen perustuu omaisuusluokkien tuottokorrelaatiot huomioivaan allokointiin. Riskejä hallitaan muun muassa hajauttamalla sijoituksia omaisuusluokittain ja kohteittain, sijoituskantaa ja -kohteita analysoimalla, riskikeskittymiä välttämällä, turvaavalla vakuuspolitiikalla, varovaisella arvostuskäytännöllä, johdannaisten käytöllä sekä valvonta- ja seurantajärjestelmällä.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa kuvataan tarkemmin vakuutus-, sijoitus-, operatiivisia ja muita riskejä hallintakeinoineen sekä esitetään niihin liittyviä määrällisiä tietoja.

Tulevaisuuden näkymät

Maailmataloudessa vallitsevat epätasapainotilat, epävarmuus ja riskit ovat edelleen erittäin suuria, joten tulevaisuuden ennakkointi niin pääomamarkkinoilla kuin Suomen talouden osalta on vaikeaa. Rahoitusmarkkinoiden tila näyttää valoisammalta alkaneen vuoden osalta, mutta on kuitenkin selvää, ettei uusia markkinahäiriöitä voi täysin sulkea pois. Rahoitusjärjestelmä on edelleen herkkä erilaisille yksittäisille tapahtumille ja maailmantalouden kasvun elpymisen vahvuus edelleen epävarmaa. Euroalueen rahoituskriisien seurauksena julkisille talouksille ja velkaantumiselle asetetut vaatimukset korostuvat. Euroalueella tehtyjen korjaavien ja tasapainottavien toimenpiteiden vaikutukset eivät ole vielä näkyneet täysimääräisinä. Myös Suomen pääomamarkkinoiden kehitys on työeläkesijoittajalle tärkeää.

Pidemmällä tähtäimellä väestön ikääntyminen heikentää työvoiman tarjontaa ja talouden kasvupotentiaalia. Suomalainen työeläkejärjestelmä on luotettava ja taloudellisesti kestävällä pohjalla. Kysymykset työurien pidentämisestä ja maksutason kehityksestä ovat kuitenkin auki. Työurien pidentäminen on tärkeää talouden kasvuedellytysten kannalta ja ikääntymisen aiheuttamien julkisten menojen kasvun rahoittamiseksi.

Varman vakavaraisuus vahvistui vuoden 2012 aikana niin absoluuttisesti kuin suhteessa vakavaraisuusrajaan. Koska eläkemeno ylittää vakuutusmaksutulon, uusien sijoitusten tekeminen edellyttää myös nykyisten sijoitusten realisointia. Varma korostaa työeläkeyhtiön vastuuta ammattimaisesta sijoitus-toiminnan riskienhallinnasta sekä kannattaa toimialan tehokkuuden, läpinäkyvyyden ja kilpailun edellytysten lisäämistä edelleen. Työeläkevakuutusyhtiön tulee hoitaa sille määritetty tehtävä nykyisten ja tulevien eläkkeensaajien kannalta mahdollisimman tehokkaasti.

Tuloslaskelma

1.1.-31.12., milj. €	Liite	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
Vakuutustekninen laskelma					
Vakuutusmaksutulo	<u>1</u>	4 230,7	3 976,6	4 230,7	3 976,6
Sijoitustoiminnan tuotot	<u>3</u>	3 435,7	4 076,3	3 404,2	4 059,3
Korvauskulut					
Maksetut korvaukset	<u>2</u>	-4 222,4	-3 966,5	-4 222,4	-3 966,5
Korvausvastuun kokonaismuutos		-630,1	-1 080,7	-630,1	-1 080,7
Vastuunsiirto			-0,2		-0,2
		-4 852,4	-5 047,4	-4 852,4	-5 047,4
Vakuutusmaksuvastuun muutos					
Kokonaismuutos		-171,0	1 204,0	-171,0	1 204,0
Vastuunsiirto			-0,5		-0,5
		-171,0	1 203,4	-171,0	1 203,4
Liikekulut	<u>4</u>	-72,0	-72,1	-72,0	-72,1
Sijoitustoiminnan kulut	<u>3</u>	-2 562,2	-4 126,6	-2 553,0	-4 113,5
Vakuutustekninen tulos		8,8	10,2	-13,6	6,4
Muu kuin vakuutustekninen laskelma					
Vakuutustekninen tulos		8,8	10,2	-13,6	6,4
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta				18,9	19,5
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta					
Tilikauden verot		-4,4	-5,2	-4,4	-5,2
Voitto varsinaisesta toiminnasta verojen jälkeen		4,3	5,0	0,9	20,7
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta				0,0	0,0
Tilikauden voitto		4,3	5,0	0,9	20,7

Tase

31.12., milj. €	Liite	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
VASTAAVAA					
Aineettomat hyödykkeet					
Muut pitkävaikutteiset menot	17	32,1	41,4	32,1	41,4
Sijoitukset					
Kiinteistösijoitukset					
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet					
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	14	2 126,1	2 038,9	3 065,2	3 149,4
	14	1 029,6	1 202,3		
		3 155,7	3 241,1	3 065,2	3 149,4
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä					
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä					
	12 13	4,3	4,3	0,7	0,8
Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä					
	12 13	185,5	175,5	217,3	206,7
		189,7	179,8	218,0	207,5
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet					
	16	12 547,4	11 091,0	12 562,5	11 106,0
Rahoitusmarkkinavälineet					
		10 277,2	10 484,5	10 277,2	10 484,5
Kiinnelainasaamiset					
		439,5	611,5	439,5	611,5
Muut lainasaamiset					
	18	1 935,8	2 249,0	1 935,8	2 249,0
Talletukset					
			65,0		65,0
		25 199,9	24 501,0	25 214,9	24 516,0
		28 545,3	27 921,9	28 498,1	27 872,9
Saamiset					
Ensivakuutustoiminnasta					
Vakuutuksenottajilta					
		153,1	194,8	153,1	194,8
Muut saamiset					
Muut saamiset					
		630,5	335,9	632,9	339,4
		783,6	530,6	786,1	534,2
Muu omaisuus					
Aineelliset hyödykkeet					
Koneet ja kalusto					
	17	3,4	4,3	3,4	4,3
Muut aineelliset hyödykkeet					
	17	0,9	0,8	0,9	0,8
		4,3	5,1	4,3	5,1
Rahat ja pankkisaamiset					
		717,9	610,6	717,9	610,7
		722,2	615,7	722,2	615,8
Siirtosaamiset					
Korot ja vuokrat					
		157,5	165,6	158,6	166,4
Muut siirtosaamiset					
		21,1	6,3	21,2	6,4
		178,5	171,9	179,8	172,8
VASTAAVAA YHTEENSÄ					
		30 261,8	29 281,5	30 218,3	29 237,1

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
VASTATTAVAA				
Oma pääoma				
Takuupääoma	11,9	11,9	11,9	11,9
Muut rahastot	80,8	76,5	80,8	76,5
Edellisten tilikausien voitto/ tappio	0,3	0,3	-50,2	-66,0
Tilikauden voitto	4,3	5,0	0,9	20,7
	<u>26</u>	93,8	43,4	43,2
Vähemmistöosuus			14,1	14,1
Vakuutustekninen vastuuvelka				
Vakuutusmaksuvastuu	<u>23</u>	16 079,5	16 250,5	16 079,5
Korvausvastuu	<u>23</u>	12 886,1	13 516,2	12 886,1
		28 965,6	29 766,6	28 965,6
Velat				
Ensivakuutustoiminnasta	8,3	7,2	8,3	7,2
Muut velat	369,3	145,4	365,7	137,3
	377,6	152,5	374,0	144,4
Siirtovelat	20,1	69,6	20,2	69,7
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	30 261,8	29 281,5	30 218,3	29 237,1

Rahoituslaskelma

1.1.-31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
Liiketoiminnan rahavirta				
Voitto/tappio varsinaisesta toiminnasta	8,8	10,2	-13,6	6,4
Oikaisut				
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	801,1	-123,2	801,1	-123,2
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonkorotukset	163,6	751,4	158,5	741,4
Suunnitelman mukaiset poistot	28,2	23,1	119,2	111,8
Myyntivoitot ja -tappiot	-439,4	358,6	-438,9	350,1
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	562,3	1 020,0	626,3	1 086,5
Käyttöpääoman muutos:				
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/ vähennys (+)	-259,6	132,5	-258,9	147,1
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (-)/ vähennys (+)	175,6	-414,5	180,1	-411,5
Liiketoiminnan rahavirta ennen veroja	478,3	738,1	547,5	822,1
Maksetut välittömät verot	-4,4	-5,2	-4,4	-5,2
Liiketoiminnan rahavirta	473,8	732,9	543,0	816,9
Investointien rahavirta				
Nettosijoitukset ja luovutustulot	-366,4	-421,9	-435,7	-505,9
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot	0,6	-6,5	0,6	-6,5
Investointien rahavirta	-365,8	-428,4	-435,1	-512,4
Rahoituksen rahavirta				
Maksetut takuupääoman korot ja muu voitonjako	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Rahoituksen rahavirta	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Rahavarojen muutos	107,3	303,8	107,2	303,8
Rahavarat tilikauden alussa	610,6	306,8	610,7	306,9
Rahavarat tilikauden lopussa	717,9	610,6	717,9	610,7

Liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös laaditaan kirjanpito-, osakeyhtiö-, vakuutusyhtiö- ja työeläkevakuutusyhtiölain sekä eläkelaitosten vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain mukaisesti. Lisäksi tilinpäätöksessä noudatetaan sosiaali- ja terveysministeriön asetusta vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä, kirjanpitoasetusta sekä sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamia laskuperusteita ja Finanssivalvonnan antamia määräyksiä.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään emoyhtiön lisäksi ne tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli puolet kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä (määräysvalta).

Emoyhtiöllä on tytäryhtiöinä 224 (223) kiinteistöyhtiötä ja 2 (2) muuta yhtiötä. Konserniin kuuluvat yhtiöt esitetään liitetiedoissa.

Konsernitilinpäätös laaditaan emo- ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelminä. Konsernitilinpäätöstä laadittaessa eliminoidaan yhtiöiden väliset tuotot ja kulut, voitonjako, saamiset ja velat sekä keskinäinen osakeomistus. Tieto Esy Oy, jonka osakkeista Varma omistaa 14,4 %, mutta jonka kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Varma omistaa yli puolet, yhdistellään pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään hankintahetkestä lähtien. Vuoden aikana myydyt tytäryhtiöt yhdistellään tulokseen myyntihetkeen saakka. Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta erotetaan omaksi eräkseen.

Konsernin sisäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamenomenetelmää käyttäen. Syntynyt konserniaktiiva jaetaan tytäryhtiöiden omaisuuserille niiden käypien arvojen suhteessa ja sitä poistetaan näiden omaisuuserien poistosuunnitelmien mukaan. Konserniyhtiöiden osakkeisiin tehdyt arvonorotukset merkitään konsernitaseessa tytäryhtiön omistaman kiinteistön arvonorotukseksi.

Olenaiset, pysyvään omistukseen tarkoitetut osakkuusyritykset, joissa konsernin osuus on 20 - 50 prosenttia kaikkien osakkeiden tuottamasta äänimäärästä, yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Asunto- ja kiinteistöyhtiöitä ei käsitellä osakkuusyrityksinä. Yhdistelemättä jättämisen merkitys konsernin tulokseen ja omaan pääomaan on vähäinen, sillä näiden yhtiöiden kulut katetaan osakkailta perittävällä yhtiövastikkeella.

Keskinäistä Vakuutusyhtiötä Kalevaa, jonka takuupääomasta Varma-konserni omistaa 50 prosenttia ja äänimäärästä 25 prosenttia, ei yhdistellä konsernitilinpäätökseen määräysvaltaa ja varojenjako koskevien rajoitusten johdosta.

Konsernituloslaskelmaan sisällytetään osuus osakkuusyritysten tuloksesta. Konsernitaseessa lisätään osakkuusyritysten hankintameno osuus hankinnan jälkeen kertyneistä tuloksista.

Osakkuusyritykset esitetään liitetiedoissa numerot 12 ja 13.

Sijoitusten kirjanpitoarvo

Rakennukset ja rakennelmat merkitään taseeseen tehdyillä poistoilla vähennettyyn hankintameno tai sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen arvoja on aiempina vuosina korotettu arvonorotuksilla. Suunnitelmanmukaiset poistot vähennetään myös rakennuksiin tuloutetuista arvonorotuksista.

Osakkeet ja osuudet arvostetaan hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon.

Rahoitusmarkkinavälineet merkitään taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia arvonmuutoksia ei kuitenkaan kirjata. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintamenoerotus jaksotetaan korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuajana. Hankintameno lisäykseksi tai vähennykseksi kirjattu jaksotusten vastaerä ilmoitetaan taseen liitetiedoissa. Hankintameno on keskihinta, joka lasketaan rahoitusmarkkinavälinekohtaisesti.

Lainasaamiset merkitään taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Sijoituksista aikaisempina tilikausina tehdyt arvonalennukset palautetaan tulosvaikutteisesti hankintamenoon käyvän arvon nousua vastaavalta osalta.

Vakuutusmaksusaamiset ja muut saamiset

Vakuutusmaksusaamiset ja muut saamiset arvostetaan nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Johdannaissopimukset

Suojaamistarkoituksessa tehdyt johdannaissopimukset arvostetaan kokonaisuutena suojattavan tase-erän kanssa. Jos suojattavasta tase-erästä ei kirjata arvonmuutosta, ei myöskään suojaavasta sopimuksesta tehdä tulosvaikutteista kirjausta tilinpäätökseen, ellei sen negatiivinen arvonmuutos ylitä suojattavan tase-eränpositiivista arvonmuutosta. Jos suojauksen kohteesta kirjataan arvonalennuksen palautusta, kirjataan käytetyn johdannaisen arvonmuutos kokonaisuudessaan kuluksi. Syntyneet tuotot ja kulut kirjataan arvonalennusten ja palautuneiden arvonalennusten oikaisuina.

Muiden kuin suojaamistarkoituksessa tehtyjen johdannaissopimusten toteutunut ja laskennallinen arvonmuutos kirjataan tuloslaskelmaan kuluksi. Sopimusten sulkemisesta tai raukeamisesta syntyvät voitot ja tappiot kirjataan tilikauden aikana tilikauden tuotoksi tai kuluksi.

Korkojohdannaisten tuotot ja kulut kirjataan korkotuottoihin.

Suunnitelman mukaiset poistot

Rakennusten hankintameno mukaan lukien rakennusten ainesosat, irtaimisto ja pitkävaikutteiset menot poistetaan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaan. Myös rakennusten tuloutettu arvonorotus poistetaan suunnitelman mukaan. Taseen muihin pitkävaikutteisiin menoihin merkittyjen eläkehakemusten käsittelyjärjestelmän uusimiseen liittyvän projektin menojen poistoaika on täsmennetty tilinpäätöksessä vastaamaan järjestelmän teknistä kehitysaikaa. Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan tasapoistoina käyttäen seuraavia taloudellisia käyttöaikoja:

Asuin, toimisto- ja liikerakennukset, hotellit	40–60 vuotta
Teollisuus- ja varistorakennukset	25–50 vuotta
Rakennusten ainesosat	10 vuotta
Koneet ja kalusto	7–10 vuotta
Atk-laitteet	3 vuotta
Kuljetusvälineet	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5–10 vuotta

Sijoitusten käyvät arvot

Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot määritetään kohteittain Finanssivalvonnan määräysten edellyttämällä tavalla perustuen yhtiön omien ja ulkopuolisten asiantuntijoiden laskelmiin ja lausuntoihin.

Noteerattujen arvopapereiden käypinä arvoina käytetään tilinpäätöspäivän viimeistä saatavilla olevaa ostokurssia tai sen puuttuessa viimeisintä kaupankäyntikurssia.

Pääomarahasto-osuuksien käypänä arvona käytetään hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota käyvistä arvosta tai sen puuttuessa hankintamenoa. Sijoitusrahasto-osuuksien käypänä arvona käytetään viimeisintä saatavissa ollutta hallinnointiyhtiön laskemaa rahasto-osuuden arvoa.

Muiden osakkeiden ja osuuksien käypänä arvona käytetään hankintamenoa tai todennäköistä luovutushintaa tai tasesubstanssiin pohjautuvaa arvoa.

Rahoitusmarkkinavälineiden käypä arvo perustuu ensisijaisesti markkinahintoihin. Mikäli markkinahintaa ei ole saatavilla eikä sijoituksen arvo ole luotettavasti määritettävissä, käytetään ulkopuolisen tahon arvostuksia tai yleisesti hyväksytyjä laskentamalleja käyvän arvon määrittämiseksi tai käypänä arvona käytetään hankintamenoa.

Saamisten käypänä arvona pidetään nimellisarvoa tai tätä alemmaa todennäköistä arvoa.

Johdannaissopimuksien käyvät arvot ja niihin liittyvät vastuut ja vakuudet

Johdannaissopimuksien käypien arvojen määrittäminen sekä vastuut ja johdannaiskaupan selvittämisen vakuudeksi saadut ja annetut vakuudet esitetään liitetiedoissa kohdassa Taseeseen sisällytettävät vastuusitoumukset ja vastuut.

Lainaksi annetut arvopaperit

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Tiedot lainaksi luovutetuista arvopapereista esitetään taseen liitetiedoissa kohdassa Vakuudet ja vastuusitoumukset Arvopaperilainaus (liitetieto 31).

Tilikauden voitto ja oma pääoma

Työeläkevakuutusyhtiössä tilikauden voitto emoyhtiön tuloslaskelmassa määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön etukäteen vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Liitetiedoissa esitetään emoyhtiön oman pääoman jakautuminen vakuutuskannan ja takuupääoman omistajien kesken.

Toimintapääoma

Vakavaraisuuden keskeisin mittari, toimintapääoma, lasketaan käypiin arvoihin arvostettujen varojen ja velkojen erotuksena. Toimintapääoma koostuu omasta pääomasta, tilinpäätössiirtojen kertymästä, arvostuseroista ja osittamattomasta lisävakuutusvastuusta.

Määräaikaisen, vuoden 2012 loppuun voimassa olleen lain mukaan vakavaraisuutta laskettaessa toimintapääomaan rinnastetaan ja vastuuvelasta vähennetään tasausvastuusta osuus, joka sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen mukaan on 4 prosenttia vakavaraisuusrajan laskennassa käytettävästä vastuuvelasta.

Toimintapääoman vähimmäismäärä on kaksi kolmasosaa vakavaraisuusrajasta kuitenkin siten että vuoden 2012 loppuun voimassa olleen määräaikaislain mukaan se on 2 prosenttia vastuuvelasta. Vakavaraisuusraja määritellään riskiteoreettisesti ottaen huomioon sijoitusten jakautuminen eri

omaisuuslajeihin sekä niiden keskinäiset korrelaatiot lainsäädännössä esitetyllä tavalla. Rajaa laskettaessa luokitellaan sijoitukset niiden todellisen riskin mukaan.

Vakavaraisuusosastolla tarkoitetaan toimintapääoman suhdetta vakavaraisuusrajaan. Vakavaraisuusaste lasketaan toimintapääoman suhteena vastuovelkaan, johon ei lueta osittamatonta lisävakuutusvastuuta.

Toimintapääoma ja vakavaraisuusraja esitetään tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Vuoden 2013 alusta lähtien vakavaraisuutta mitataan vakavaraisuuspääomalla, joka sisältää toimintapääoman lisäksi tasoitusmäärän. Myös vakavaraisuusvaatimuksia uudistetaan.

Verot

Tuloslaskelmaan merkitään tilikauden ja aikaisempien tilikausien suoriteperusteiset verot.

Laskennallista verovelkaa tai -saatavaa ei lasketa väliaikaisista eroista tuloslaskelman erien ja verotuksessa hyväksytyjen tulojen ja menojen välillä kuten vahvistetuista tappioista tai veronhyvityssaatavista, koska yhtiön nettotulos määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön etukäteen vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Myöskään konsernin omistamissa keskinäisissä kiinteistöyhtiöissä ei lasketa laskennallista verovelkaa tai -saatavaa, koska ne eivät ole kyseisten yhtiöiden tai konsernin kannalta olennaisia.

Ulkomaanrahanmääräiset sijoitukset

Ulkomaanrahanmääräiset sijoitukset merkitään taseeseen hankinta-ajankohdan kurssia tai sitä alemmaa tilinpäätöspäivän valuuttakurssia käyttäen, kuitenkin niin, että arvostuksessa huomioidaan myös arvopaperin markkinahinnan muutoksen vaikutus. Valuuttakurssierot kohdistetaan tulojen ja menojen oikaisueriksi. Rahojen ja pankkisaamisten sekä talletusten valuuttakurssierot samoin kuin erät, joita ei voida kohdistaa suoraan tulon tai menon oikaisuksi, kirjataan sijoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi. Laskettaessa käypiä arvoja käytetään Euroopan keskuspankin 31.12. noteeraamia keskimursseja.

Toimintokohtaiset liikemenot ja poistot

Liikekulut sekä kaluston ja pitkävaikutteisten menojen poistot sisällytetään toimintokohtaisesti tuloslaskelman eriin. Korvaustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut sisältyvät tuloslaskelmassa maksettuihin korvauksiin, sijoitusten hoitamiseen liittyvät kulut sijoitustoiminnan kuluihin. Liikekuluina esitetään vakuutusten hankinnan ja hoidon sekä hallinnon kulut. Lakisääteiset maksut sisältyvät hallintokuluihin. Rakennusten suunnitelmanmukaiset poistot esitetään sijoitustoiminnan kuluina.

Eläkejärjestelyt ja palkkioselvitys

Henkilöstön eläketurva on järjestetty TyEL -vakuutuksin. Sitä on täydennetty vapaaehtoisilla lisäeläkevakuutuksilla. Toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa eläkejärjestelyt on selostettu liitetiedossa 7. Finanssivalvonnan kannanoton mukainen palkka- ja palkkioselvitys on julkaistu yhtiön internet-sivuilla sekä vuosikertomuksessa.

Tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin

Liitetiedoissa on säännösten edellyttämän laajuuden lisäksi esitetty emoyhtiön tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin muodossa, jonka tarkoituksena on lisätä työeläkevakuutusyhtiön tilinpäätösinformaation läpinäkyvyyttä.

Taseessa vakavaraisuutta mittaavan erikseen esitettävän toimintapääoman pääkomponentit ovat oma pääoma, osittamaton lisävakuutusvastuu ja sijoitusten arvostuserot. Lisäksi määräaikaisen, vuoden 2012 loppuun voimassa olleen lainsäädännön mukaan, osa tasausvastuusta rinnastetaan toimintapääomaan. Asiakashyvityksiin varattu ositettu lisävakuutusvastuu, osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu sekä tasoitusmäärä näytetään omilla riveillään. Sijoitukset ja sijoitusten nettotuotto esitetään käyvin arvoin. Vastuuvelalle hyvitetty korko sisältyy vastuuvelan muutokseen. Yhtiön toiminnan liikekulut on yhdistetty tuloslaskelmassa yhdelle riville.

Sijoitukset riskin mukaisesti ryhmiteltynä

Liitetietoihin on sisällytetty sijoitukset ja niiden tuotto prosentit ryhmiteltynä riskin mukaan. Tuotto prosenttien laskennassa noudatetaan samoja Finanssivalvonnan määräyksiä kuin tunnuslukuja laskettaessa. Tapa kuvataan kohdassa Tunnusluvut ja analyysit.

Tunnusluvut ja analyysit

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut ja analyysit on laskettu ja esitetty Finanssivalvonnan liitetietoja koskevien määräysten mukaisesti.

Sijoitustoiminnan ja vakavaraisuuden tunnusluvut ja analyysit esitetään käyvin arvoin.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pääomaan on laskettu sijoituslajeittain ja sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon päivittäin tai kuukausittain aikapainotetut kassa- tai suoritevirrat.

Kauden tuotto on laskettu ns. mukautettua Dietzin kaavaa (aika- ja rahapainotettua kaavaa) käyttäen niin, että sitoutunut pääoma on laskettu lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat ($\text{kassavirta/suoritevirta} = \text{ostot} - \text{myynnit} - \text{tuotot} + \text{kulut}$) painotettuna sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä kauden loppuun.

Konserniyhtiöt 31.12.2012

Varman konsernitalinpäätökseen sisältyvät uusina tytäryhtiöinä:

Asunto Oy Helsingin Arabiankatu 2
Kiinteistö Oy Kotkan Jumalniementie 8
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Korpikunnaankatu 1
Kiinteistö Oy Lohjanharjun Kauppapuisto 3a
Kiinteistö Oy Oulun Uusikatu 72
Kiinteistö Oy Sipoon Kaskikylänkuja 2
Kiinteistö Oy Vallilan toimisto

Konserniin sisältyvät lisäksi seuraavat 219 tytäryhtiötä:

As. Oy Espoon Amiraali
Asunto Oy Espoon Keijumäki
Asunto Oy Espoon Kilonlemmikki
Asunto Oy Espoon Kiskottajankuja 4
As. Oy Espoon Kyyhkysmäki 14
Asunto Oy Espoon Lintuvaarantie 37-39
Asunto Oy Espoon Nihtitorpankuja 3
Asunto Oy Espoon Nihtitorpankuja 5
Asunto Oy Espoon Nihtitorpankuja 7
Asunto Oy Espoon Pyölinpuisto
Asunto Oy Haukikoto
Asunto Oy Helsingin Haukilahdenkuja 13
Asunto Oy Helsingin Hiihtäjätien Huippu
Asunto Oy Helsingin Hiihtäjätien Kaarre
Asunto Oy Helsingin Hiihtäjätien Laakso
Asunto Oy Helsingin Kaustisenpolku 1
Asunto Oy Helsingin Kimmontie 3
Asunto Oy Helsingin Klaneettitie
Asunto Oy Helsingin Näyttelijäntie 22
Asunto Oy Helsingin Päijänteentie 4-6
Asunto Oy Helsingin Roihuvuorentie 20
Asunto Oy Helsingin Roihuvuorentie 30
Asunto Oy Helsingin Tyynenmerenkatu 5
Asunto Oy Jyväskylän Kiramo 4
Asunto Oy Järvenpään Bjarnenkuja 6
Asunto Oy Kokkovuori
Asunto Oy Korkeavuorenkatu 2 a
As Oy Kuokkalan Tahkonkartano
Asunto Oy Lahden Kulmakatu 10
Asunto Oy Lahden Kulmakatu 12
Asunto Oy Lahden Lahdenkatu 39
Asunto Oy Lahden Massinhovi
Asunto Oy Lahden Massinpoiju
As Oy Lahden Vilhon Vaakuna
Asunto Oy Merihauki
Asunto Oy Neilikkatie
Asunto Oy Niittymaanpuisto
As. Oy Näkinkuja 4
Asunto Oy Oulun Lehmuskuja
Asunto Oy Paatsamatie 3
Asunto Oy Paratiisintie

Asunto Oy Raision Tasontorni
Asunto Oy Rovaniemen Väilirakka
Asunto Oy Siltavoudintie 1
Asunto Oy Taivalpolku
Asunto Oy Tampereen Jankansampo
Asunto Oy Tampereen Kultaköynnös
Asunto Oy Tampereen Nahkakuja 9
Asunto Oy Tampereen Nahkakuja 13
Asunto Oy Tampereen Näsijärvenkatu 3
Asunto Oy Tampereen Palatsinraitti 1
Asunto Oy Tampereen Puuvillatehtaankatu 6
Asunto Oy Tampereen Satakunnankatu 22
Asunto Oy Tampereen Vihilahdenkontu
Asunto Oy Tervahovinkatu 12
Asunto Oy Turun Itäinen Rantakatu 64
Asunto Oy Turun Itäinen Rantakatu 70
Asunto Oy Turun Laivurinkatu 2
Asunto Oy Turun Vilhonkatu 15
Asunto Oy Vantaan Kaivoslähde
Asunto Oy Vantaan Käräjäkuja 1
Asunto Oy Vantaan Vernissakatu 5
Helsingin Kiinteistösisjoitus Oy
Kiinteistöosakeyhtiö Iisalmen Lammenkaari 4
Kiinteistöosakeyhtiö Mikkelin Karikontie 101
Kiinteistöosakeyhtiö Varma
Kiinteistö Oy Ahertajantie 3
Kiinteistö Oy Arabian Parkki
Kiinteistö Oy Arppentie 6 B
Kiinteistö Oy Aspius
Kiinteistö Oy Atomitalo
Kiinteistö Oy Avia Prima
Kiinteistö Oy Eerikinkatu 24
Kiinteistö Oy Elocinkulma 3
Kiinteistö Oy Espoon Kamreerintie 2
Kiinteistö Oy Espoon Kiltakallionrinne
Kiinteistö Oy Espoon Komentajan-Varma
Kiinteistö Oy Espoon Niittyhaka
Kiinteistö Oy Espoon Ruukinmestarintie 2
Kiinteistö Oy Fredrikinkatu 42
Kiinteistö Oy Gigahermia
Kiinteistö Oy Haunistenniitty
Kiinteistö Oy Heinolan Hevossaarentie 2
Kiinteistö Oy Helsingin Hiilipiha
Kiinteistö Oy Helsingin Hiiliranta
Kiinteistö Oy Helsingin Itämerenkatu 11-13
Kiinteistö Oy Helsingin Lemuntie 7
Kiinteistö Oy Helsingin Lönnrotinkatu 18
Kiinteistö Oy Helsingin Malminkatu 28
Kiinteistö Oy Helsingin Putkitie 3
Kiinteistö Oy Helsingin Ratavartijankatu 5
Kiinteistö Oy Helsingin Ristipellontie 16
Kiinteistö Oy Helsingin Suolakivenkatu 1
Kiint. Oy Helsingin Tapulikaupungintie 13
Kiinteistö Oy Helsingin Valimopolku 4
Kiinteistö Oy Helsingin Valimotie 9-11

Kiinteistö Oy Helsingin Valimotie 16
Kiinteistö Oy Helsinki Niittylänpolku 10
Kiinteistö Oy Hiihtäjätie 1
Kiinteistö Oy Hotelli Levihovi
Kiinteistö Oy Hotelli Tornio
Kiinteistö Oy Hyvinkään Hämeenkatu 9
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Katsastusmiehentie 6
Kiinteistö Oy Hämeenlinnan Tiiriö
Kiinteistö Oy Hämeentie 135
Kiinteistö Oy Ilmailunkatu 7
Kiinteistö Oy Itäinen Rantakatu 60
Kiinteistö Oy Itälahdenkatu 15-17
Kiinteistö Oy Itälahdenkatu 22 A
Kiinteistö Oy Joensuun Linjatietie 2
Kiinteistö Oy Joensuun Pilkontietie 3
Kiinteistö Oy John Stenberginranta 2
Kiinteistö Oy Juhana Herttua 3
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kymälähdentietie 6
Kiinteistö Oy Jyväskylän maalaiskunnan Kotikeskus
Kiinteistö Oy Jyväskylän Mattilanniemi
Kiinteistö Oy Jyväskylän Saarijärventietie 50-52
Kiinteistö Oy Jyväskylän Sorastajantietie 1
Kiinteistö Oy Jyväskylän Tourulantietie 13
Kiinteistö Oy Espoon Kattilantanhua 6
Kiinteistö Oy Kaakkurinhovi
Kiinteistö Oy Kaakkurinkulman Kauppakeskus
Kiinteistö Oy Kaikukatu 7
Kiinteistö Oy Keskustahotelli
Kiinteistö Oy Koirasaarentietie 1
Kiinteistö Oy Koroppa
Kiinteistö Oy Koskikastanja
Kiinteistö Oy Kotkan Jumalniementietie 2
Kiinteistö Oy Kouvolan Lehtikaari 3
Kiinteistö Oy Kouvolan Tommolankatu 18
Kiinteistö Oy Kuntotalo
Kiinteistö Oy Kuopion Koiravedenkatu 10
Kiinteistö Oy Kuopion Lukkosalmenportti
Kiinteistö Oy Kuparitie 2
Kiinteistö Oy Kuusankosken Puhjonrinne
Kiinteistö Oy Lahden Jussilankatu 6
Kiinteistö Oy Lahden Makasiininkatu 3
Kiinteistö Oy Lahden Tupalankatu 3
Kiinteistö Oy Lahden Virastotalo
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Kodinkeskus
Kiinteistö Oy Lappeenrannan Patria
Kiinteistö Oy Lassilanlinna
Kiinteistö Oy Lohjanharjun kauppapuisto 1
Kiinteistö Oy Lohjanharjun kauppapuisto 2
Kiinteistö Oy Lohjanharjun kauppapuisto 4
Kiinteistö Oy Lohjanharjun kauppapuisto 5
Kiinteistö Oy Lohjan Sampotalo
Kiinteistö Oy Lönnrotinkatu 12
Kiinteistö Oy Lönnrotinkatu 12 A
Kiinteistö Oy Lönnrotinkatu 13
Kiinteistö Oy Mannerheimintien Pysäköintilaitos

Kiinteistö Oy Menotie 1
Kiinteistö Oy Metsäpojankuja 1
Kiinteistö Oy Myyrkumpu
Kiinteistö Oy Nihtitorpankuja 4
Kiinteistö Oy Nokian Nuijamiestentie 5
Kiinteistö Oy Nummenvaara
Kiinteistö Oy Oulun Aurora
Kiinteistö Oy Oulun Kallisensuora 5
Kiinteistö Oy Oulunkyläntori 1
Kiinteistö Oy Oulun Tulliväylä 3
Kiinteistö Oy Oulun Tyrnäväntie 6
Kiinteistö Oy Palokanvarma
Kiinteistö Oy Partolan Kauppajätti
Kiinteistö Oy Pharma City
Kiinteistö Oy Pirkkalan Myllyhaantie
Kiinteistö Oy Pirkkalan Sorkkalantie 394
Kiinteistö Oy Pirkkalan Vesalanportti
Kiinteistö Oy Pitkäniemen R15
Kiinteistö Oy Porin Itsenäisyydenkatu 5
Kiinteistö Oy Porin Eteläväylä 2
Kiinteistö Oy Porin Satakunnankatu 39
Kiinteistö Oy Porvoon Ratsumestarinkatu 3
Kiinteistö Oy Primulan Herkkupaja
Kiinteistö Oy Pynikin Trikoo
Kiinteistö Oy Quartetto Gongi
Kiinteistö Oy Rajalla
Kiinteistö Oy Rajasampaanranta 2
Kiinteistö Oy Salmisaaren Liikuntakeskus
Kiinteistö Oy Savonkatu 21
Kiinteistö Oy Seinäjoen Puskantie 13
Kiinteistö Oy Seinäjoen Rengastie 4
Kiinteistö Oy Sinihelmi
Kiinteistö Oy Sompasaaren Tukoeka
Kiinteistö Oy Spektrin Trio
Kiinteistö Oy Suometsänkaari 2
Kiinteistö Oy Tampereen Harjuntausta 7
Kiinteistö Oy Tampereen Hyllilänkatu 17
Kiinteistö Oy Tampereen Kalevanpaasi
Kiinteistö Oy Tarhaajantie 2
Kiinteistö Oy Tavastkulla
Kiinteistö Oy Teerivuorenkatu 28
Kiinteistö Oy Teerivuorenpuisto
Kiinteistö Oy Tekniikantie 4
Kiinteistö Oy Teräslautelanrinne
Kiinteistö Oy Tietotalo
Kiinteistö Oy Tilkan Paletti
Kiinteistö Oy Turun Aninkaistenkatu 13
Kiinteistö Oy Vaasan Huvilatie 2
Kiinteistö Oy Vaasan Monopol Fastighets Ab
Kiinteistö Oy Vaasan Producta I
Kiinteistö Oy Vaasan Sampotalo
Kiinteistö Oy Vantaa Jokiniementie 31
Kiinteistö Oy Vantaan Martintalo
Kiinteistö Oy Vantaan Tasetie 8
Kiinteistö Oy Varmantalo

Kiinteistö Oy Vierumäen Portti
Old Mill Oy
Osakevarma Oy
Oy Ässäkeskus Ab
Pitäjänmäen Kiinteistöt Oy
P-Turkuparkki Oy
Saimaan Kylpyläkiinteistöt Oy
Tampereen Kiinteistö Invest Oy
Tieto Esy Oy
Upper Limit Oy
Vaasa Hitec Park Oy
Valtamaat Osakeyhtiö
Ässäparkki Oy

Konsernista poistui kertomusvuonna 6 kiinteistöyhtiötä:

Hakunilan Kiinteistöt Oy
Kiinteistö Oy Järvenpään Asponkatu 2
Kiinteistö Oy Kolmisopentie 3
Kiinteistö Oy Scanaine
Kiinteistö Oy Seinäjoen Jalostajantie 3
Kiinteistö Oy Vääksyntie 4

Konserniin sisältyvät lisäksi seuraavat 20 osakkuusyhtiötä:

Kamreerintien Pysäköintitalo Oy
Kiinteistö Oy Elocinkulma 1
Kiinteistö Oy Karkkilan Sähkökiinteistö
Kiinteistö Oy Liikejalava
Kiinteistö Oy Pyynikin Parkki
Kiinteistö Oy Selloparkki
Kiinteistö Oy Suursuon Ostoskeskus
Martinparkki Oy
NV Kiinteistösijoitus Oy
Näkin Pihapuistikko II Oy
Oulun Lehmusparkki Oy
Poha-Pysäköinti Oy
Realia Holding Oy
Ruohoparkki Oy
SATO Oyj
Spektri Business Oy
Spektri-Park Oy
Technopolis Oyj
Vakuutusosakeyhtiö Garantia
Vaasan Toripysäköinti Oy

Varman konsernitilinpäätökseen sisältyy uutena osakkuusyhtiönä:

VVT Kiinteistösijoitus Oy

Konsernista poistui kertomusvuonna yksi osakkuusyhtiö:

Silta Oy

Tuloslaskelman liitetiedot

1. Vakuutusmaksutulo

1.1.-31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
Ensivakuutus				
TyEL:n mukainen perusvakuutus				
Työnantajan osuus	3 072,1	2 938,1	3 072,1	2 938,1
Työntekijän osuus	962,7	857,2	962,7	857,2
	4 034,7	3 795,2	4 034,7	3 795,2
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	6,3	6,7	6,3	6,7
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	189,7	174,9	189,7	174,9
	4 230,8	3 976,8	4 230,8	3 976,8
Jälleenvakuutus	0,0	0,0	0,0	0,0
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	4 230,8	3 976,9	4 230,8	3 976,9
Jälleenvakuuttajien osuus	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2
Vakuutusmaksutulo ¹⁾	4 230,7	3 976,6	4 230,7	3 976,6
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista				
TyEL	14,6	14,8	14,6	14,8
YEL	1,8	1,6	1,8	1,6
	16,4	16,4	16,4	16,4

¹⁾ Luottotappioilla vähennettynä

2. Maksetut korvaukset

1.1.–31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
Ensivakuutus				
Maksettu eläkkeensaajille				
TyEL:n mukainen perusvakuutus	4 168,1	3 875,8	4 168,1	3 875,8
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	100,8	99,7	100,8	99,7
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	230,9	218,0	230,9	218,0
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	0,6	0,5	0,6	0,5
	4 500,5	4 194,0	4 500,5	4 194,0
Saatu vastuunjakokorvauksia ¹⁾				
TyEL-eläkkeet	-151,7	-74,2	-151,7	-74,2
YEL-eläkkeet	-33,7	-28,8	-33,7	-28,8
Osuus työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksusta ja palkattomien aikojen perusteella karttuneiden eläkeosien kustannustenjaosta	-141,7	-154,7	-141,7	-154,7
YEL:n valtion osuus	-5,7	-11,5	-5,7	-11,5
VEKL:n valtion korvaus	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
	-332,9	-269,2	-332,9	-269,2
Jälleenvakuutus	0,0	-0,0	0,0	-0,0
	4 167,6	3 924,7	4 167,6	3 924,7
Korvaustoiminnon hoitokulut	48,3	34,2	48,3	34,2
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut ²⁾	6,5	7,7	6,5	7,7
Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta	4 222,5	3 966,6	4 222,5	3 966,6
Jälleenvakuuttajien osuus	-0,1	-0,2	-0,1	-0,2
Maksetut korvaukset yhteensä	4 222,4	3 966,5	4 222,4	3 966,5

¹⁾ Maksettuihin/saatuihin vastuunjakokorvauksiin ei sisällytetä osuutta työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksusta, palkattomien aikojen perusteella karttuneiden eläkeosien kustannustenjaosta, osuutta YEL:n valtion osuudesta eikä VEKL:n korvausta.

²⁾ Vuosina 2000–2012 Varman vakuutusmaksutuloon sisältyvät työkyvyttömyysriskin hallintaosat olivat yhteensä 62 miljoonaa euroa, joista työhyvinvointihankkeisiin käytettiin osana korvauskuluja 96 prosenttia. Vuonna 2012 hallintaosat olivat 5,4 miljoonaa euroa ja siirto korvauskuluihin oli 6,5 miljoonaa euroa.

3. Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely

1.1.–31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin				
Osinkotuotot	0,4	0,5		
Korkotuotot		0,0		0,0
	0,4	0,5		0,0
Tuotot sijoituksista osakkuusyhtiöihin				
Osinkotuotot	13,4	8,3		
	13,4	8,3		
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Osinkotuotot		0,1		
Korkotuotot				
Konserniyhtiöt	42,1	40,1		
Muut			0,7	0,5
Muut tuotot	298,1	294,1	322,2	317,0
	340,1	334,3	322,9	317,4
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	421,8	436,7	421,9	436,9
Korkotuotot	365,2	348,1	365,2	348,1
Muut tuotot	602,9	1 307,4	602,9	1 307,4
	1 389,9	2 092,3	1 390,0	2 092,4
	1 743,9	2 435,3	1 712,9	2 409,9
Arvon alentumisten palautukset				
Myyntivoitot	326,7	163,6	326,7	163,6
Yhteensä	1 365,1	1 477,3	1 364,6	1 485,8
Yhteensä				
	3 435,7	4 076,3	3 404,2	4 059,3
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista				
	-183,0	-176,2	-88,0	-84,4
Kulut muista sijoituksista				
	-943,6	-1 177,9	-943,6	-1 177,9
Korkokulut				
	-0,7	-1,5	-0,7	-1,5
	-1 127,3	-1 355,6	-1 032,4	-1 263,7
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-490,3	-915,0	-485,2	-905,1
Rakennusten suunnitelmapoistot	-18,8	-20,1	-109,7	-108,8
	-509,1	-935,1	-594,9	-1 013,8
Myyntitappiot				
	-925,7	-1 836,0	-925,7	-1 836,0
Yhteensä	-2 562,2	-4 126,6	-2 553,0	-4 113,5
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa				
	873,5	-50,4	851,2	-54,2

4. Tuloslaskelman erä "Liikekulut"

1.1.-31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutuksen palkkiot	1,5	1,9	1,5	1,9
Muut vakuutusten hankintamenot	8,9	6,0	8,9	6,0
	10,3	7,9	10,3	7,9
Vakuutusten hoitokulut	36,3	35,1	36,3	35,1
Hallintokulut				
Lakisääteiset maksut				
ETK:n kustannusosuus	8,3	11,4	8,3	11,4
Oikeushallintomaksu	1,1	0,9	1,1	0,9
Finanssivalvonnan valvontamaksu	0,6	0,7	0,6	0,7
	10,0	13,0	10,0	13,0
Muut hallintokulut	15,4	16,1	15,4	16,1
	72,0	72,1	72,0	72,1

5. Kokonaisliikekulut toiminnoittain

1.1.–31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
Maksetut korvaukset				
Korvaustoiminnon hoitokulut	48,3	34,2	48,3	34,2
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	6,5	7,7	6,5	7,7
	54,8	41,9	54,8	41,9
Liikekulut	72,0	72,1	72,0	72,1
Sijoitustoiminnan hoitokulut				
Kulut kiinteistösijoituksista	5,1	5,9	5,1	5,9
Kulut muista sijoituksista	16,7	16,0	16,7	16,0
	21,8	21,9	21,8	21,9
Kokonaisliikekulut yhteensä	148,7	135,9	148,7	135,9

6. Henkilöstökulut

1.1.–31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
Palkat ja palkkiot	37,0	39,5	37,0	39,5
Eläkekulut	6,7	7,0	6,7	7,0
Muut henkilösivukulut	4,6	5,0	4,6	5,0
Yhteensä	48,3	51,6	48,3	51,6

7. Johdon palkat ja palkkiot

1.1.–31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	1,1	1,0	1,1	1,0
Hallitusten jäsenet ja varajäsenet	0,3	0,4	0,3	0,4
Hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet	0,1	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	1,5	1,5	1,5	1,5
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	572	588	572	588

Toimitusjohtaja Matti Vuorian palkka ja luontaisedut olivat 757 517 euroa. Toimitusjohtaja Vuoria jatkaa tehtävässään vuoden 2013 loppuun asti ja jää eläkkeelle täyttäessään 63 vuotta maaliskuussa 2014. Toimitusjohtajalle otetun vapaaehtoisen lisäeläkevakuutuksen mukainen eläke-etuus on 60 prosenttia lisäeläkkeen eläkepalkasta, jonka perustana on kaksi keskimmäistä neljän viimeisen vuoden ansioista. Lisäeläkevakuutus ei kerrytä lisäeläkettä toimitusjohtajan täytettyä 60 vuotta 14.3.2011.

Toimitusjohtajan sijaisen Hannu Tarvosen palkka ja luontaisedut olivat 298 702 euroa. Hannu Tarvosen eläkeikä on 60 vuotta ja hänen eläkkeensä on 66 prosenttia laskennallisesta eläkepalkasta.

8. Tilintarkastajien palkkiot

1.1.–31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
KPMG Oy Ab				
Tilintarkastuspalkkiot	0,2	0,2	0,2	0,2
Veroneuvonta	0,0	0,1	0,0	0,1
Muut palkkiot	0,1	0,1	0,1	0,1
Muut yhteisöt				
Veroneuvonta	0,0	0,1	0,0	0,1

9. Tuloverot

Laskennallista verovelkaa tai -saatavaa tilinpäätössiirtojen kertymästä tai muista väliaikaisista eroista kirjanpidon ja verotuksellisten arvojen välillä ei ole merkitty taseeseen, koska näiden laskennallisten verovelkojen tai -saamisten realisoitumista ei voida pitää lakisääteistä eläkevakuuttamista harjoittavan yhtiön ja sen konsernin tilinpäätöksessä todennäköisenä.

Taseen liitetiedot

10. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, emoyhtiö

31.12., milj. €	Jäljellä oleva hankintameno			Jäljellä oleva hankintameno		
	2012	Kirjanpitoarvo 2012	Käypä arvo 2012	2011	Kirjanpitoarvo 2011	Käypä arvo 2011
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	477,3	493,9	678,4	505,5	522,1	696,7
Konserniyhtiöosakkeet	1 604,3	1 604,3	2 226,9	1 488,7	1 488,7	2 053,3
Muut kiinteistöosakkeet	27,9	27,9	31,0	29,7	29,7	32,8
Lainasaamiset konserniyrityksiltä	982,6	982,6	982,6	909,2	909,2	909,2
Saamiset kiinteistöyhtiöiltä	47,0	47,0	47,0	291,4	291,4	291,4
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3
Lainasaamiset						
Sijoitukset osakkuusyrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	185,5	185,5	364,5	175,5	175,5	325,8
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	12 541,8	12 541,8	16 043,9	11 081,9	11 081,9	13 410,9
Rahoitusmarkkinavälineet	10 255,0	10 255,0	11 172,4	10 477,2	10 477,2	11 067,8
Kiinnelainasaamiset	439,5	439,5	439,5	611,5	611,5	611,5
Muut lainasaamiset	1 935,8	1 935,8	1 937,5	2 248,9	2 248,9	2 250,1
Talletukset				65,0	65,0	65,0
Muut sijoitukset	-9,6	-9,6	11,7	-4,4	-4,4	-0,8
	28 491,3	28 507,9	33 939,6	27 884,6	27 901,1	31 717,9
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:						
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta				-106,7		
				-161,4		
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonkorotuksia		16,6			16,6	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			5 431,7			3 816,7

11. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, konserni

31.12., milj. €	Jäljellä oleva			Jäljellä oleva		
	hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo	hankintameno	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo
	2012	2012	2012	2011	2011	2011
Kiinteistösijoitukset						
Kiinteistöt	3 020,7	3 037,3	3 987,9	3 101,5	3 118,0	3 944,0
Muut kiinteistöosakkeet	27,9	27,9	31,0	31,3	31,3	32,8
Saamiset kiinteistöyhtiöiltä						
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	0,7	0,7	0,9	0,8	0,8	0,9
Lainasaamiset						
Sijoitukset osakkuusyhteisöissä						
Osakkeet ja osuudet	217,3	217,3	364,5	206,7	206,7	325,8
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	12 556,9	12 556,9	16 059,0	11 097,0	11 097,0	13 425,9
Rahoitusmarkkinavälineet	10 255,0	10 255,0	11 172,4	10 477,2	10 477,2	11 067,8
Kiinnelainasaamiset	439,5	439,5	439,5	611,5	611,5	611,5
Muut lainasaamiset	1 935,8	1 935,8	1 937,5	2 248,9	2 248,9	2 250,1
Talletukset				65,0	65,0	65,0
Muut sijoitukset	-9,6	-9,6	11,7	-4,4	-4,4	-0,8
	28 444,1	28 460,7	34 004,4	27 835,5	27 852,1	31 723,0
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:						
Korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-) jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenoerotusta				-106,7		
	-161,4					
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonorotuksia		16,6			16,6	
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)						
			5 543,7			3 870,9

12. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja osakkuusyrityksissä, emoyhtiö

31.12.2012, milj. €

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

Hankintameno 1.1.	4,3
Hankintameno 31.12.	4,3

Osakkeet ja osuudet osakkuusyrityksissä

Hankintameno 1.1.	175,5
Lisäykset	11,2
Vähennykset	-1,3
Hankintameno 31.12.	185,5

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

31.12.12	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjan- pitoarvo milj. €
Tieto Esy Oy	Helsinki	14,4 %	50,1 %	0,9
Osakevarma Oy	Helsinki	100,0 %	100,0 %	3,3
				4,3
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt				1 604,3

Osakkeet ja osuudet osakkuusyrityksissä

31.12.12	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjan- pitoarvo milj. €
NV Kiinteistösijoitus Oy	Helsinki	45,0 %	45,0 %	0,0
Realia Holding Oy	Helsinki	20,6 %	20,6 %	7,7
SATO Oyj	Helsinki	39,9 %	39,9 %	110,4
Technopolis Oyj	Oulu	24,1 %	24,1 %	59,0
VVT Kiinteistösijoitus Oy	Helsinki	40,0 %	40,0 %	0,0
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	Helsinki	30,5 %	30,5 %	8,4
				185,5
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt				11,4

13. Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja osakkuusyhteisöissä, konserni

31.12.2012, milj. €

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

Hankintameno 1.1.	0,8
Vähennykset	-0,0
Hankintameno 31.12.	0,7

Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä

Hankintameno 1.1.	206,7
Lisäykset	12,6
Vähennykset	-2,0
Hankintameno 31.12.	217,3

Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä

31.12.12	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjan- pitoarvo milj. €
Tieto Esy Oy	Helsinki	14,4 %	50,1 %	0,7
				0,7

Osakkeet ja osuudet osakkuusyhteisöissä

31.12.12	Kotipaikka	Osuus kaikista osakkeista	Osuus kaikista äänistä	Kirjan- pitoarvo milj. €
NV Kiinteistösijoitus Oy	Helsinki	45,0 %	45,0 %	0,0
Realia Holding Oy	Helsinki	20,6 %	20,6 %	6,2
SATO Oyj	Helsinki	39,9 %	39,9 %	143,1
Technopolis Oyj	Oulu	24,1 %	24,1 %	59,3
VVT Kiinteistösijoitus Oy	Helsinki	40,0 %	40,0 %	0,0
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	Helsinki	30,5 %	30,5 %	8,7
				217,3
Asunto- ja kiinteistöyhtiöt				21,6

14. Kiinteistösijoitusten muutokset

	Emoyhtiö Kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet	Emoyhtiö Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	Konserni Kiinteistöt ja kiinteistö- osakkeet	Konserni Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä
31.12.2012, milj. €				
Hankintameno 1.1.	2 360,8	1 202,3	4 164,4	
Lisäykset	210,3	148,9	127,9	
Vähennykset	-55,0	-321,6	-82,1	
Hankintameno 31.12.	2 516,1	1 029,6	4 210,1	
Kertyneet poistot 1.1.	-180,4		-887,7	
Myytyjen kohteiden kertyneet poistot	5,4		19,6	
Tilikauden poistot	-18,8		-102,3	
Kertyneet poistot 31.12.	-193,8		-970,4	
Arvon alentumiset 1.1.	-158,2		-137,6	
Myytyjen kohteiden arvonalentumiset	0,4		0,4	
Tilikauden arvonalentumiset	-55,6		-53,9	
Arvon alentumisten palautukset	0,6			
Arvon alentumiset 31.12.	-212,8		-191,1	
Arvonkorotukset 1.1.	16,6		16,6	
Arvonkorotukset 31.12.	16,6		16,6	
Kirjanpitoarvo 31.12.	2 126,1	1 029,6	3 065,2	

15. Omassa käytössä olevat kiinteistösijoitukset

31.12.2012, milj. €	Emoyhtiö	Konserni
Jäljellä oleva hankintameno	86,4	86,4
Kirjanpitoarvo	86,4	86,4
Käypä arvo	98,8	98,8

16. Emoyhtiön muut sijoitukset, osakkeet ja osuudet

31.12.12	Osuus osakkeista %	Kirjanpito- arvo milj. €	Markkina- arvo milj. €
Noteeratut osakkeet			
<i>Kotimaiset</i>			
Affecto Oyj	1,4	0,9	0,9
Ahlstrom Oyj	3,3	20,3	20,3
Aktia Oyj	4,0	15,3	15,5
Alma Media Oyj	7,1	23,0	24,2
Amer Sports Oyj	6,8	61,4	92,9
Aspo Oyj	1,7	1,0	3,4
Atria Oyj	2,7	4,8	4,8
Basware Oyj	4,1	10,7	10,7
CapMan Oyj	4,3	3,1	3,1
Cargotec Oyj	4,3	55,5	55,5
Componenta Oyj	6,5	2,8	2,8
Comptel Oyj	4,8	2,1	2,1
Cramo Oyj	0,2	0,5	0,5
Digia Oyj	3,6	2,0	2,0
Efore Oyj	4,0	1,2	1,2
Elisa Oyj	5,5	116,8	154,2
Etteplan Oyj	4,1	2,2	2,2
Finnair Oyj	0,5	1,4	1,4
Fiskars Oyj Abp	3,0	24,9	41,1
Fortum Oyj	0,9	107,8	107,8
F-Secure Oyj	8,6	21,0	21,0
Glaston Oyj Abp	8,9	2,5	2,5
HKScan Oyj	6,8	13,5	13,5
Kemira Oyj	7,5	136,2	136,2
Kesko Oyj	1,1	16,7	27,9
Kesla Oyj	4,4	0,6	0,6
KONE Oyj	0,7	21,7	97,5
Konecranes Oyj	2,6	29,2	41,4
Lassila & Tikanoja Oyj	1,5	6,7	7,0
Lemminkäinen Oyj	4,2	11,7	11,7
Marimekko Oyj	4,8	3,4	5,5
Metso Oyj	1,9	93,2	93,2
Metsä Board Oyj	4,9	35,0	35,0
Neste Oil Oyj	1,6	40,3	40,3
Nokia Oyj	2,0	214,5	214,5
Nokian Renkaat Oyj	6,8	147,4	270,4
Okmetic Oyj	2,8	1,6	2,4
Olvi Oyj	2,0	7,4	8,1
Oriola-KD Oyj	4,2	14,2	14,2
Outokumpu Oyj	2,1	24,8	24,8
Outotec Oyj	4,8	41,8	93,5
PKC Group Oyj	2,7	4,4	8,9
Pohjola Pankki Oyj	0,9	24,4	32,3
Ponsse Oyj	1,4	1,6	2,3
Pöyry Oyj	4,7	8,2	8,2
Raisio Oyj	1,7	7,0	8,6
Ramirent Oyj	6,8	45,8	45,8

Rautaruukki Oyj	2,5	20,9	20,9
Sampo Oyj	8,5	380,7	1 160,8
Sanoma Oyj	0,5	5,8	5,8
Sievi Capital Plc	1,0	0,5	0,5
Solteq Oyj	4,3	0,7	0,8
Sponda Oyj	10,3	93,1	104,7
SRV Yhtiöt Oyj	1,2	1,4	1,4
Stockmann Oyj Abp	3,1	30,6	30,6
Stonesoft Oyj	2,7	1,4	2,4
Stora Enso Oyj	2,0	88,3	88,3
Suominen Oyj	9,1	7,9	7,9
Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj	8,7	29,4	29,4
Teleste Oyj	2,8	2,1	2,1
Tieto Oyj	4,0	42,6	42,6
Tiimari Oyj Abp	9,4	3,0	3,0
Tikkurila Oyj	8,6	55,5	55,5
UPM-Kymmene Oyj	1,5	70,4	70,4
Uponor Oyj	7,1	49,6	49,6
Vaisala Oyj	2,0	5,7	5,7
Wulff-Yhtiöt Oyj	6,8	0,8	0,8
Wärtsilä Oyj Abp	5,2	144,7	334,8
YIT Oyj	7,9	102,6	147,5
Muut		1,9	2,4
Kotimaiset yhteensä		2 572,1	3 981,5
Ulkomaiset			
Alankomaat			
Aegon NV	0,0	2,0	2,4
Akzo Nobel NV	0,0	1,2	1,2
ASML Holding NV	0,0	2,3	2,4
Fugro NV	0,0	0,8	0,9
ING Groep NV	0,0	5,4	6,1
Koninklijke Ahold NV	0,0	0,9	0,9
Koninklijke DSM NV	0,0	0,5	0,6
Koninklijke KPN NV	0,0	1,9	1,9
Koninklijke Vopak NV	0,0	2,3	2,3
Mediq NV	0,1	0,7	0,8
Nutreco NV	0,2	3,4	3,9
Qiagen NV	0,0	0,3	0,3
Reed Elsevier NV	0,0	0,8	0,8
Royal Dutch Shell PLC	0,0	8,1	8,1
Royal Imtech NV	0,1	2,3	2,3
TomTom NV	0,1	0,5	0,6
Unilever NV	0,0	7,4	8,0
Ziggo NV	0,3	12,3	16,5
Australia			
Pancontinental Oil & Gas NL	0,3	0,3	0,3
Belgia			
Anheuser-Busch InBev NV	0,0	3,9	3,9
Bekaert SA	0,1	0,6	0,7
Belgacom SA	0,2	17,3	17,3
Bermuda			
Frontline Ltd/Bermuda	0,4	2,0	2,4
Golar LNG LTD	0,0	1,1	1,1

Sadrill Ltd	0,3	37,3	37,3
Caymansaaret			
Polarcus Ltd	3,9	13,5	17,6
Espanja			
Abertis Infraestructuras SA	0,2	17,7	18,0
Acerinox SA	0,0	0,9	0,9
Amadeus IT Holding SA	0,0	2,4	2,5
Banco Bilbao Vizcaya Argentaria SA	0,0	3,9	4,9
Banco Santander SA	0,0	5,3	6,3
Iberdrola SA	0,0	1,7	1,8
Inditex SA	0,0	2,0	2,0
Repsol YPF SA	0,0	1,3	1,3
Telefonica SA	0,0	3,5	3,5
Viscofan SA	0,0	0,8	0,9
Irlanti			
C&C Group Plc	0,2	2,4	3,1
CRH PLC	0,0	1,0	1,0
DCC PLC	0,1	2,1	2,6
Elan Corp Plc	0,0	0,4	0,4
Governor & Co of the Bank of Ireland/The	0,0	0,9	0,9
Smurfit Kappa Group PLC	0,1	0,8	1,1
Iso-Britannia			
Aggreko PLC	0,0	1,9	1,9
Anglo American PLC	0,0	3,0	3,0
Antofagasta PLC	0,0	0,6	0,6
ARM Holdings PLC	0,0	2,5	2,6
AstraZeneca PLC	0,0	4,5	4,5
Aviva PLC	0,0	2,0	2,1
Balfour Beatty PLC	0,0	1,1	1,1
Barclays PLC	0,0	3,0	3,6
BG Group PLC	0,0	6,5	6,5
BHP Billiton PLC	0,0	5,2	5,2
British Land Co PLC	0,3	16,6	16,6
British Sky Broadcasting Group PLC	0,0	0,9	0,9
BT Group PLC	0,1	18,4	18,4
Burberry Group PLC	0,0	1,0	1,0
Capita PLC	0,0	1,5	1,6
Centrica PLC	0,0	2,3	2,3
Croda International PLC	0,1	4,9	5,1
Diageo PLC	0,0	6,3	7,4
Eurasian Natural Resources Corp PLC	0,0	0,8	0,8
GKN PLC	0,0	0,5	0,5
GlaxoSmithKline PLC	0,0	24,2	24,2
Hays PLC	0,1	1,0	1,0
HSBC Holdings PLC	0,0	9,9	11,8
Intertek Group PLC	0,0	1,0	1,1
J Sainsbury PLC	0,0	0,5	0,5
Kingfisher PLC	0,0	0,8	0,8
Lloyds Banking Group PLC	0,0	2,5	3,6
Marks & Spencer Group PLC	0,2	16,7	16,7
Meggitt PLC	0,0	1,3	1,4
Mondi PLC	0,0	0,3	0,3
National Grid PLC	0,1	19,9	19,9
Next PLC	0,0	0,7	0,7
Old Mutual PLC	0,0	1,6	1,6

Pearson PLC	0,0	1,1	1,1
Persimmon PLC	0,0	0,4	0,4
Premier Oil PLC	0,0	0,6	0,6
Prudential PLC	0,0	3,1	3,6
Reckitt Benckiser Group PLC	0,0	5,7	5,7
Reed Elsevier PLC	0,0	0,9	0,9
Rolls-Royce Group PLC	0,0	2,7	3,1
Rotork PLC	0,1	1,2	1,6
SABMiller PLC	0,0	2,9	3,5
Severn Trent PLC	0,4	17,0	17,0
Smith & Nephew PLC	0,0	0,7	0,7
Smiths Group PLC	0,0	1,3	1,5
Soco International PLC	0,1	0,7	0,8
SSE PLC	0,0	1,8	1,8
Standard Chartered PLC	0,0	3,5	3,9
Standard Life PLC	0,0	1,0	1,5
Tate & Lyle PLC	0,0	0,6	0,7
Tesco PLC	0,0	3,0	3,0
The Weir Group PLC	0,1	2,3	2,5
Tullow Oil PLC	0,0	5,0	5,0
United Utilities Group PLC	0,3	16,6	16,6
WM Morrison Supermarkets PLC	0,0	0,7	0,7
Vodafone Group PLC	0,0	6,6	6,6
Italia			
Assicurazioni Generali SpA	0,0	3,3	3,7
Davide Campari-Milano SpA	0,0	0,6	0,6
De'Longhi SpA	0,1	1,7	1,9
Enel SpA	0,0	2,2	2,2
ENI SpA	0,0	4,8	5,1
Hera SpA	0,1	1,7	1,8
Intesa Sanpaolo SpA	0,0	2,6	2,7
Luxottica Group SpA	0,0	0,7	0,7
Pirelli & C SpA	0,0	1,5	1,5
Prysmian SpA	0,1	2,9	3,4
Saipem SpA	0,0	2,4	2,4
Snam Rete Gas SpA	0,1	17,5	17,9
Telecom Italia SpA	0,0	0,7	0,7
Terna Rete Elettrica Nazionale SpA	0,3	17,4	17,6
UniCredit SpA	0,0	2,7	3,0
Itävalta			
Erste Group Bank AG	0,0	0,8	1,2
Scholler-Bleckmann Oilfield Equipment AG	0,1	1,3	1,4
Voestalpine AG	0,0	1,2	1,2
Jersey C.I.			
Glencore International PLC	0,0	1,3	1,3
Randgold Resources Ltd	0,0	0,6	0,6
Shire PLC	0,0	1,3	1,3
Wolseley PLC	0,0	1,6	1,6
WPP PLC	0,0	1,3	1,3
Kanada			
Africa Oil Corp	0,4	1,2	1,2
Kazakstan			
Kazakhstan Kagazy PLC	12,5	1,5	1,8
Kypros			
Globaltrans Investment PLC	0,2	3,6	3,6

Ocean Rig UDW Inc	0,7	10,4	10,4
SD Standard Drilling Plc	1,1	2,9	3,6
Songa Offshore SE	2,2	4,5	4,5
Liberia			
Royal Caribbean Cruises Ltd	0,0	2,4	2,5
Luxemburg			
ArcelorMittal	0,0	1,1	1,1
Northland Resources SA	1,1	4,8	4,8
Pacific Drilling SA	0,6	9,2	9,4
Prospector Offshore Drilling SA	2,4	4,4	5,0
SES SA	0,0	0,7	0,7
Subsea 7 SA	0,5	31,7	32,8
Tenaris SA	0,0	0,5	0,5
Norja			
Aker Solutions ASA	0,6	20,2	24,3
Det Norske Oljeselskap ASA	0,9	8,4	12,3
DNB ASA	0,2	23,9	23,9
DNO international ASA	0,2	2,5	3,2
Dolphin Group AS	7,0	13,1	20,0
Electromagnetic GeoService	0,8	3,0	3,0
Fred Olsen Energy ASA	0,2	3,8	4,1
Kvaerner ASA	1,3	7,3	7,9
Marine Harvest ASA	0,9	18,9	23,3
Norsk Hydro ASA	0,1	9,5	9,8
Norwegian Energy Co AS	2,3	3,0	3,1
Orkla ASA	0,0	3,0	3,3
Panoro Energy ASA	4,4	3,8	3,8
Petroleum Geo-Services ASA	1,1	25,3	30,0
Sevan Drilling AS	3,7	6,7	6,7
SpareBank 1 SR Bank	0,6	6,3	6,3
Statoil ASA	0,1	69,6	69,6
Storebrand ASA	2,7	43,4	44,9
Telenor ASA	0,1	35,9	36,3
TGS Nopec Geophysical Co ASA	0,9	20,2	22,4
Tomra Systems ASA	0,3	1,6	3,3
Yara International ASA	0,2	25,7	26,0
Portugali			
EDP - Energias de Portugal SA	0,0	0,6	0,6
Galp Energia SGPS SA	0,0	1,2	1,2
Ranska			
Air Liquide SA	0,0	0,6	0,7
Arkema SA	0,0	2,0	2,1
Arkema SA	0,1	3,6	4,0
Atos Origin SA	0,0	1,7	2,0
AXA SA	0,0	3,7	4,2
BNP Paribas	0,0	4,5	5,6
Bourbon SA	0,1	1,4	1,4
Bouygues SA	0,0	0,5	0,5
Cap Gemini SA	0,1	3,4	3,5
Carrefour SA	0,0	1,1	1,1
Christian Dior SA	0,0	1,0	1,0
Cie de St-Gobain	0,0	1,3	1,3
Cie Generale de Geophysique - Veritas	0,0	1,2	1,3
Cie Generale d'Optique Essilor International SA	0,0	1,7	1,7
Credit Agricole SA	0,0	1,4	1,7

Danone	0,0	5,7	5,8
France Telecom SA	0,0	1,7	1,7
GDF Suez	0,0	2,3	2,4
Hermes International	0,0	0,3	0,3
Lafarge SA	0,0	0,8	0,8
L'Oreal SA	0,0	3,6	3,6
LVMH Moet Hennessy Louis Vuitton SA	0,0	5,5	5,5
PPR	0,0	1,0	1,0
Publicis Groupe SA	0,0	0,8	0,8
Renault SA	0,0	1,0	1,1
Rexel SA	0,1	3,2	3,2
Sanofi-Aventis SA	0,0	8,4	8,7
Schneider Electric SA	0,0	1,7	1,9
Societe Generale	0,0	2,2	3,2
Teleperformance SA	0,2	3,0	3,8
Total SA	0,0	8,7	8,7
UBISOFT ENTERTAINMENT	0,2	1,6	1,7
Unibail-Rodamco SE	0,1	16,6	16,8
Valeo SA	0,1	2,2	2,4
Vinci SA	0,0	1,7	1,7
Vivendi SA	0,0	2,1	2,1
Ruotsi			
AarhusKarlshamn AB	0,3	2,9	3,6
AF AB	0,5	1,3	2,8
Assa Abloy AB	0,1	4,5	5,7
Atlas Copco AB	0,1	13,3	15,6
Atrium Ljungberg AB	1,4	16,8	18,2
Atrium Ljungberg AB	1,6	17,0	20,9
Autoliv Inc	0,3	11,3	12,3
Axis Communications AB	0,3	3,6	4,0
Boliden AB	0,3	10,7	11,4
Electrolux AB	0,1	6,8	7,5
Elekta AB	0,3	9,3	13,9
Getinge AB	0,1	3,6	4,2
Hennes & Mauritz AB	0,1	32,1	33,3
Hexagon AB	0,2	8,2	10,9
Hufvudstaden AB	1,3	20,8	25,4
Husqvarna AB	0,2	3,0	3,2
Investor AB	0,0	4,0	4,2
Lundin Petroleum AB	0,1	3,1	3,5
Meda AB	0,4	9,9	10,3
Modern Times Group AB	0,2	2,6	2,6
Nobia AB	0,2	0,9	0,9
Nordea Bank AB	0,8	213,9	219,8
Sandvik AB	0,1	12,5	13,3
Securitas AB	0,2	4,9	5,3
Skandinaviska Enskilda Banken AB	0,1	17,1	20,0
SKF AB	0,1	5,0	5,7
Swedbank AB	0,1	11,9	14,0
Swedish Orphan Biovitrum AB	0,1	0,9	0,9
Svenska Cellulosa AB	0,1	11,5	14,0
Tele2 AB	0,1	6,5	6,5
Telefonaktiebolaget LM Ericsson	0,0	4,4	4,5
TeliaSonera AB	0,1	11,4	11,4
Trelleborg AB	0,1	1,5	1,6

Volvo AB	0,0	2,2	2,2
Saksa			
Adidas AG	0,0	2,1	2,1
Allianz SE	0,0	7,1	8,5
Alstria Office REIT-AG	1,5	10,9	11,3
BASF SE	0,0	6,1	6,9
Bayer AG	0,0	3,7	4,3
Bayerische Motoren Werke AG	0,0	2,4	2,9
Beiersdorf AG	0,0	0,9	0,9
Bilfinger Berger SE	0,1	2,8	2,8
Brenntag AG	0,1	5,3	5,6
Commerzbank AG	0,0	1,5	1,5
Continental AG	0,0	1,1	1,3
Daimler AG	0,0	3,2	3,3
Deutsche Bank AG	0,0	4,0	4,0
Deutsche Euroshop AG	0,1	2,2	2,4
Deutsche Post AG	0,1	18,9	19,3
Deutsche Telekom AG	0,0	2,6	2,6
Elringklinger AG	0,1	1,8	2,0
Fresenius Medical Care AG & Co KGaA	0,0	1,1	1,1
Fresenius SE & Co KGaA	0,0	1,1	1,1
Hannover Rueckversicherung AG	0,0	0,6	0,9
HeidelbergCement AG	0,0	0,6	0,6
Henkel AG & Co KGaA	0,0	1,6	1,6
Lanxess AG	0,0	0,9	1,0
Linde AG	0,0	3,5	3,7
MAN SE	0,0	1,6	1,6
Merck KGaA	0,0	0,6	0,6
Münchener Rückversicherungs AG	0,0	2,4	3,1
Porsche Automobil Holding SE	0,0	0,8	1,1
RWE AG	0,0	1,7	1,7
SAP AG	0,0	4,6	4,9
Siemens AG	0,0	6,8	7,3
ThyssenKrupp AG	0,0	1,8	1,8
Volkswagen AG	0,0	2,2	2,6
Sveitsi			
ABB Ltd	0,0	21,3	23,0
Adecco SA	0,0	1,6	1,6
Barry Callebaut AG	0,0	1,5	1,5
Cie Financiere Richemont SA	0,0	4,5	4,5
Credit Suisse Group AG	0,0	3,6	3,6
Dufry AG	0,1	2,9	2,9
Geberit AG	0,0	0,6	0,6
Holcim Ltd	0,0	1,2	1,2
Kuehne + Nagel International AG	0,0	2,1	2,2
Logitech International SA	0,2	2,4	2,4
Nestle SA	0,0	9,3	9,7
Novartis AG	0,0	12,9	13,0
Roche Holding AG	0,0	26,9	27,2
Swiss Life Holding AG	0,0	0,7	0,8
Swiss Re AG	0,0	1,9	2,3
Swisscom AG	0,1	17,4	17,4
Syngenta AG	0,0	3,3	3,4
The Swatch Group AG	0,0	1,7	1,7
UBS AG	0,0	5,9	6,2

Xstrata PLC	0,0	2,0	2,0
Zurich Financial Services AG	0,0	3,1	3,3
Tanska			
Carlsberg A/S	0,0	1,3	1,5
Novo Nordisk A/S	0,0	5,2	5,2
Novozymes A/S	0,0	0,5	0,5
Venäjä			
Seligdar OJSC	3,2	1,5	1,5
Yhdysvallat			
Cobalt International Energy Inc	0,0	0,9	0,9
Fidelity National Information Services Inc	0,0	2,5	2,5
Google Inc	0,0	3,2	3,2
Rowan Cos PLC	0,0	1,2	1,2
Whole Foods Market Inc.	0,0	3,9	3,9
Muut		25,2	25,9
Ulkomaiset yhteensä		1 800,3	1 926,7

Noteeratut osakkeet yhteensä **4 372,4** **5 908,2**

	Osuus osakkeista %	Kirjanpito- arvo milj. €	Käypä arvo milj. €
--	--------------------------	--------------------------------	--------------------------

31.12.12

Noteeraamattomat

Kotimaiset

Ahlström Capital Oy	6,5	8,4	19,0
Arek Oy	18,0	2,5	2,5
Fingrid Oyj	12,2	13,6	66,2
Finnprotein Oy	13,3	4,3	4,3
Havator Group Oy	7,8	5,4	5,4
Holiday Club Resorts Oy	15,4	4,8	5,9
Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva	30,0	2,6	2,6
Kiitosimeon Oy	15,3	1,0	1,0
Mediverkko Yhtymä Oy	11,2	3,0	5,5
Mervento Oy	14,6	3,0	3,0
Mervento Oy	4,3	0,9	0,9
Metsä Tissue Oyj	8,4	15,3	15,3
Tornator Oy	13,1	10,5	55,9
Vaasa Engineering Oy	8,7	1,9	1,9
Viavia Oy	15,9	4,2	4,2
Vierumäki Country Club Oy	17,2	0,6	0,6
VVO-Yhtymä Oyj	8,5	42,4	75,3
Muut		0,7	1,1

Kotimaiset yhteensä **125,2** **270,7**

Ulkomaiset

Alankomaat

BenCo Insurance Holding B.V.	3,5	0,7	3,7
------------------------------	-----	-----	-----

Caymansaaret

Fir Tree Special Opportunities SPC Ltd	0,0	13,0	13,0
--	-----	------	------

Luxemburg

MX International S.á r.l.	0,0	20,0	32,0
---------------------------	-----	------	------

Ruotsi

Attendo Holding AB	4,0	15,7	15,7
--------------------	-----	------	------

Yhdysvallat

Scitor Corporation	0,5	1,1	1,3
Slap Shot Holdings Corporation	0,0	1,4	4,7
SunGard Capital Corporation	0,3	7,4	7,4
Vanguard Health Systems Inc	0,0	1,5	1,5
Muut		0,4	0,4
Ulkomaiset yhteensä		61,4	79,9
Noteeraamattomat osakkeet yhteensä		186,6	350,7
		Kirjanpito- arvo	Käypä arvo
31.12.12		milj. €	milj. €
Hedge-rahastosijoitukset			
1903 Offshore Debt Fund Ltd		59,2	91,6
Bayview Opportunity Offshore II a L.P.		33,1	40,8
Bayview Opportunity Offshore III a L.P.		58,2	59,9
Bayview Opportunity Offshore L.P.		23,7	45,8
Black River Commodity Multi-Strategy Fund Ltd		3,3	3,3
Blackstone First Avenue Offshore Fund Ltd		92,4	107,1
Blackstone Market Opportunities OffshoreFund SPC		7,9	10,1
Blackstone Select Opportunities Offshore Fund		193,0	237,4
Blackstone Strategic Equity Offshore Fund Ltd		1,4	1,4
Blackstone Strategic Opportunity Offshore Fund Ltd		75,8	75,8
Blackstone Value Recovery Offshore Fund Ltd A1		27,1	44,5
BlueMountain Equity Alternatives Fund Ltd		53,1	76,5
BlueTrend Fund Ltd		75,1	108,2
Boussard & Gavaudan Holding		49,3	49,3
Boussard & Gavaudan Plc BGF		23,1	24,2
BTG Pactual Gemm		53,9	54,2
Capula Global Relative Value Fund Ltd		45,1	70,5
Capula Tail Risk Fund Ltd		61,8	61,8
CarVal Global Value Fund L.P.		105,1	166,1
CS Iris V Fund Ltd		59,4	67,4
D.E.Shaw Composite International Fund		2,5	3,7
Dabroes Offshore Investment Fund Ltd		34,9	34,9
Dialectic Antithesis Offshore, Ltd		54,4	54,4
Dialectic Antithesis Opportunities Fund II L.P.		26,3	26,3
Double Black Diamond Ltd		116,4	177,8
EJF Debt Opportunities Offshore Fund Ltd		76,4	76,4
EJF Sidecar Fund Offshore (D) Ltd		15,2	15,2
Element Capital Feeder Fund Ltd		54,6	130,5
Elliot International Ltd		122,3	200,5
Fir Tree International Value Fund Ltd		53,2	80,8
Five Mile Capital Partners II L.P.		26,8	26,8
Five Mile Capital Partners LLC		3,0	3,0
Glenview Capital Partners Ltd		56,5	60,2
Golden Tree Credit Opportunities Ltd		14,0	43,0
Golden Tree Distressed Debt Fund Ltd		65,8	79,4
Golden Tree MultiStrategy, Ltd A Liquid		2,6	3,2
Golden Tree Offshore Fund II Ltd		30,9	41,9
Golden Tree Offshore Fund Ltd		13,9	18,7
GSO Special Situations Overseas Fund Ltd		3,8	7,5
H/2 Credit Partners Ltd		71,4	80,4
H/2 Special Opportunities II L.P.		17,4	25,3

H/2 Special Opportunities L.P.	11,1	22,5
H/2 Targeted Return Strategies I Ltd	8,3	10,1
HBK Offshore Fund II L.P.	147,4	189,0
King Street Capital, Ltd	43,6	67,1
Mortality Fund I	23,4	26,8
Newport Global Opportunities Fund L.P.	30,8	34,7
Oak Hill Credit Alpha Fund Ltd	30,5	43,6
Ospraie Special Opportunities Ltd	19,9	29,6
OxAM Quant Fund Limited	50,0	53,9
OZ Asia Overseas Fund Ltd	2,7	2,7
OZ Europe Overseas Fund II Ltd	9,1	9,1
OZ Overseas Fund Ltd	15,2	22,6
Reservoir Capital Overseas Partners II L.P.	15,1	17,4
Scout Capital Long Term Ltd	45,2	66,2
Selectinvest ARV MC Ltd	2,1	2,4
Seneca Capital International SLV Ltd	1,7	1,7
Spinnaker Global Emerging Markets Fund Ltd	54,4	61,8
Spinnaker Global Opportunity Fund Ltd	49,9	59,0
SRM Global Fund Ltd	6,3	6,3
The Canoyne Value Realization Fund Ltd	22,6	34,6
Whippoorwill Distressed Opportunity Fund Ltd	54,1	68,9
York Investment Ltd	23,4	42,2
ZAIS Empiricus Fund	54,2	54,4
ZAIS Financial Copr Reit	3,5	4,4
Zais Opportunity Fund Ltd	29,4	57,7
ZAIS SerVertis Fund I Ltd	26,1	34,7
ZAIS Zephyr Offshore Feeder Fund A-2 Ltd	6,9	14,5
Muut	103,7	118,1
Hedge-rahastosijoitukset yhteensä	2 854,0	3 741,9

Kiinteistö pääomarahastot

Alinda Infrastructure Parallel Fund I L.P.	40,1	45,1
Alinda Infrastructure Parallel Fund II L.P.	43,3	48,0
Apollo European Real Estate Fund II Euro L.P.	9,5	9,5
Apollo European Real Estate Fund III L.P.	42,9	44,1
Arcus European Infrastructure Fund 1 L.P.	47,2	47,2
AXA European Real Estate Opportunity Fund II L.P.	15,4	15,4
Blackstone Real Estate Partners Europe III L.P.	39,8	45,9
Blackstone Real Estate Partners International II L.P.	23,8	23,8
CapMan Hotels RE Ky	6,1	8,2
CapMan RE II Ky	1,8	2,8
CapMan Real Estate I Ky	8,0	8,0
Captiva Capital Partners II S.C.A.	0,8	0,8
Colony Investors VII, L.P.	7,8	7,8
Colony Parallel Investors VIII, L.P.	21,4	21,4
EPI Baltic I Oy	1,1	1,1
EPI Russia I Ky	20,8	20,8
EQT Infrastructure No. 1 L.P.	37,1	44,8
Fairfield Aerium International SCA Class B	7,4	7,4
ICECAPITAL Housing Fund I Ky	23,3	33,1
ICECAPITAL Housing Fund II Ky	8,7	8,7
ICECAPITAL Saint Petersburg Residential Fund I Ky	16,2	16,2
Macquarie European Infrastructure Fund II L.P.	94,9	109,0
Macquarie European Infrastructure Fund III L.P.	151,4	202,0

MGPA Asia Fund III L.P.	23,5	25,4
Moorfield Real Estate Fund II B L.P.	33,1	35,2
NV Property Fund I Ky	106,4	109,9
Sponda Fund II Ky	23,3	23,4
Sponda Fund III Ky	17,9	18,3
The CIT Real Estate L.P.	2,5	2,5
VVT Property Fund I Ky	0,1	0,1
Muut	0,9	12,4
Kiinteistö pääomarahastot yhteensä	876,4	998,3

Korkorahastot

H/2 TRS II CDO Holdings LTD	62,2	129,3
Inari Fund L.P.	196,7	196,7
iShares iBoxx Corporate ETF	69,4	69,4
iShares Markit Corporate ETF	19,7	19,7
Ivalo Fund L.P.	156,4	159,3
Korkorahastot yhteensä	504,3	574,4

Osakerahastot

Aberdeen Global China Equity Fund	50,4	55,0
Aberdeen Global Latin American Equity Fund	31,6	31,8
Amundi Latin America Equity I7C Fund	27,0	27,0
Blakeney Investors Fund	11,4	32,2
East Capital Bering Ukraine Fund	3,3	3,3
East Capital Financial Investors AB	18,9	18,9
Estonia Timberland Fund	8,5	9,2
Fidelity Asian Special Situations Fund SS A ACC	31,8	31,8
Fidelity Emerging Asia Fund AS A ACC	20,5	20,5
FIM Brazil Fund	11,7	11,7
FTIF Templeton Asian Growth Fund I	51,9	52,4
FTIF Templeton Asian Smaller Companies Fund	24,2	24,7
GAM Star plc - China Equity Fund	21,0	21,0
GS US Blend Equity Portfolio fund	81,0	100,1
Henderson Horizon Pan European Smaller Companies Fund	35,0	37,8
iShares MSCI Brazil ETF	71,5	71,5
Legg Mason Global Funds PLC Royce Smaller Co Fund	18,9	19,0
Leopard Cambodia Equity Fund	2,4	2,4
Montanaro European Smaller Companies Fund	20,0	20,4
Nomura Strategic Value Fund Class I	29,1	31,0
Nordea Venäjä A kasvu	25,0	26,3
Open Door Capital Group China Healthcare Partnership Master	9,5	16,8
SPDR EMERGING ASIA PACIFIC ETF	19,1	19,1
SPDR S&P 500 ETF TRUST	500,5	522,6
SPDR S&P China ETF	27,5	30,0
SSgA Enhanced Emerging Markets Equity Fund	228,9	238,4
Taaleritehdas Arvo Rein Osake A	6,0	6,7
Taaleritehdas Lyydian Leijona Osake	8,2	15,5
Threadneedle Pan European Smaller Companies Fund	20,0	20,1
Turquoise Partners Limited Class D	18,1	18,1
UBS Equity SICAV USA Growth	50,5	59,3
UBS Global Emerging Markets Opportunity Fund Class I-B	49,7	49,7
Vanguard Emerging Markets Stock Index Fund	239,8	244,9
Vanguard Institutional Index Fund Plus shares	329,7	487,8

William Blair US Small Mid Cap Growth Fund	18,9	18,9
Muut	0,3	0,3
Osakerahastot yhteensä	2 121,7	2 396,4
Pääomarahastot		
1903 Equity Fund L.P.	3,3	3,3
Abingworth Bioventures III B L.P.	1,8	1,8
Access Capital Fund L.P. II B	23,0	23,0
Access Capital Fund L.P. II C	5,6	5,6
AC Cleantech Growth Fund I KY	4,7	11,1
Alpha Private Equity Fund 4 - Elara CI L.P.	2,4	2,4
Alpha Private Equity Fund 5 - JABBAH CI L.P.	14,8	21,3
Altor Fund III L.P.	15,9	21,0
Altor Fund II L.P.	23,9	28,3
Amanda III Eastern Private Equity L.P.	2,3	2,8
Apollo Investment Fund VII Euro Holdings, L.P.	23,6	55,4
Armada Mezzanine Fund III Ky	5,0	6,0
Auda Asia II L.P.	12,9	13,0
Auda Secondary II Feeder Fund L.P.	11,8	12,7
Behrman Capital IV L.P.	18,1	20,7
Blackstone Capital Partners IV L.P.	19,7	24,4
Blackstone Capital Partners VI L.P.	69,5	70,2
Blackstone Capital Partners V L.P.	10,6	14,9
Blackstone Capital Partners V L.P.	24,0	25,4
Blackstone Mezzanine Partners II L.P.	8,9	8,9
BlueRun Ventures, L.P.	10,5	10,5
CapMan Buyout IX Fund A L.P.	43,2	46,1
CapMan Buyout VIII Fund A L.P.	20,1	20,1
CapMan Equity VII B L.P.	0,2	1,4
CapMan Life Science IV Fund L.P.	10,3	10,3
CapMan Public Market Fund FCP-SIF	12,9	19,0
CapMan Russia Fund L.P.	7,2	7,2
CapMan Technology Fund 2007 L.P.	6,3	6,3
CapVest Equity Partners II L.P.	12,4	13,0
Crown Co-Investor L.P.	19,5	40,4
CV (CapVest) Partners Drie II L.P.	0,4	1,1
CVC European Equity Partners IV (C) L.P.	8,1	8,1
Elbrus Capital Fund II L.P.	44,2	59,0
Elbrus Capital Fund I L.P.	9,9	9,9
EQT III UK No. 1 L.P.	10,0	13,0
EQT III ISS L.P.	5,4	5,4
EQT IV No. 1 L.P.	32,7	32,7
EQT VI No 1 L.P.	32,5	32,5
EQT V No 1 L.P.	12,4	12,4
Green Equity Investors IV L.P.	9,1	15,6
Green Equity Investors V L.P.	31,5	32,6
Hamilton Lane Co-Investment Fund II L.P.	46,7	46,7
Hamilton Lane Co-Investment Fund L.P.	36,7	54,8
Helmet SME Ventures II G Ky	0,7	0,7
IK VII L.P.	0,5	0,5
Industri Kapital 1997 L.P. I,IV	2,3	2,3
Industri Kapital 2000 L.P. I, II, IV	4,5	4,5
Industri Kapital 2004 L.P. I	13,5	13,5
Industri Kapital 2007 L.P. III	45,8	48,5

Inveni Secondaries Fund II Follow-On Ky	0,7	0,7
Kelso Investment Associates VIII L.P.	19,2	22,9
Kelso Investment Associates VII L.P.	49,4	49,4
MCP (Moelis) Co Invest L.P.	7,4	10,3
MB Equity Fund III Ky	10,8	10,8
MB Equity Fund IV Ky	46,1	73,7
MBK Partners Fund II L.P.	20,1	35,2
MBK Partners, L.P.	18,4	23,5
Mezzanine Management Fund IV A L.P.	12,8	14,6
MML Capital Partners Fund V L.P.	5,4	5,4
Moelis Capital Partners Opportunity Fund I L.P.	9,6	11,5
Moelis & Company Holdings Feeder L.P.	61,0	67,0
Morgan Stanley Emerging Private Markets Fund I NL C.V.	0,6	0,8
Motion Fund II B L.P.	11,2	11,2
Nokia Venture Partners II L.P.	4,2	4,2
Nordic Mezzanine Fund III L.P.	1,7	3,4
Nordic Mezzanine Fund II L.P.	6,7	6,7
Onex Partners III L.P.	19,8	23,6
Onex Partners II L.P.	50,4	58,6
Quadrangle Offshore GB Investors II L.P.	0,6	0,6
Permira Europe III L.P.	12,4	12,4
Permira Europe II L.P.	34,0	36,8
Permira Europe IV L.P.	40,8	57,1
Platinum Equity Capital Partners III L.P.	21,4	21,4
Platinum Equity Capital Partners II L.P.	1,9	7,3
Power Fund II Ky	6,4	6,4
Power Fund I Ky	4,4	4,4
Profita Fund III Ky	7,3	9,6
Quadriga Capital Private Equity Fund III L.P.	29,3	29,7
Saw Mill Capital Partners, L.P.	9,1	9,1
Selected Mezzanine Funds I Ky	6,1	6,4
Selected Private Equity Funds I Ky	5,4	6,0
Sponsor Fund III Ky	1,7	1,7
Sponsor Fund II Ky	17,3	17,8
TCW Crescent Mezzanine Partners IV B L.P.	14,6	14,6
TCW Crescent Mezzanine Partners V L.P.	49,7	57,0
Teknoventure Rahasto III Ky	0,7	1,0
The Fifth Cinven Fund L.P.	2,4	2,4
The Fourth Cinven Fund L.P.	40,2	46,7
Warburg Pincus Private Equity IX L.P.	33,3	68,3
Warburg Pincus Private Equity VIII L.P.	13,5	47,0
Warburg Pincus Private Equity XI L.P.	89,5	108,4
Warburg Pincus Private Equity X L.P.	19,8	19,8
VSS Communications Parallel Partners IV L.P.	21,2	21,2
Muut	1,9	11,8
Pääomarahastot yhteensä	1 631,9	1 998,5
Rahastot yhteensä	7 988,4	9 709,5
Emoyhtiö yhteensä	12 547,4	15 968,4

Konsernin osakeomistus poikkeaa emoyhtiöstä seuraavissa yhteisöissä:

Keskinäisen Vakuutusyhtiön Kalevan takuupääoma	3,3	3,3
Martinparkki Oy	2,4	2,4
Poha-Pysäköinti Oy	1,4	1,4
Ruohoparkki Oy	3,3	3,3
Vaasan Toripysäköinti Oy	2,3	2,3
Muut	2,4	2,4
Konserni yhteensä	12 562,5	15 983,5

17. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset, emoyhtiö

31.12.2012, milj. €	Aineettomat hyödykkeet Muut pitkä- vaikutteiset menot	Aineelliset hyödykkeet Kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	45,6	7,7	0,8	54,1
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	-1,2	-0,5		-1,7
Lisäykset	9,2	0,2	0,0	9,4
Vähennykset		-0,0		-0,0
Hankintameno 31.12	53,6	7,4	0,9	61,9
Kertyneet poistot 1.1.	-4,2	-3,5		-7,7
Edellisenä vuonna loppuun poistetut	1,2	0,5		1,7
Tilikauden poistot	-18,4	-1,0		-19,5
Kertyneet poistot 31.12.	-21,5	-4,0		-25,5
Kirjanpitoarvo 31.12.2012	32,1	3,4	0,9	36,4
Kirjanpitoarvo 31.12.2011	41,4	4,3	0,8	46,5

Konsernin luvut ovat samat kuin emoyhtiöllä.

18. Muiden lainasaamisten erittely vakuuden mukaan

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
Pankkitakaus	841,7	1 089,3	841,7	1 089,3
Takausvakuutus	337,2	349,7	337,2	349,7
Muu vakuus	756,9	810,0	756,9	810,0
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	1 935,8	2 249,0	1 935,8	2 249,0

19. Eläkelainasaamisten yhteismäärä tase-erittäin

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
Kiinnelainasaamiset	364,2	514,6	364,2	514,6
Muut lainasaamiset	1 157,0	1 424,8	1 157,0	1 424,8
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	1 521,2	1 939,4	1 521,2	1 939,4

20. Lähipiirilainat

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
Konserniin kuuluville yhtiöille myönnettyt lainat	982,6	909,2		

Laina-aika on pääsääntöisesti enintään 15 vuotta.

Lainojen korko on sidottu pääsääntöisesti kiinteään korkoon tai perustekorkoon.

21. Johdannaiset

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
Muut saamiset				
Ennakkomaksut optiosopimuksista	45,1	23,2	45,1	23,2
Siirtosaamiset				
Korkosaamiset johdannaisista		0,6		0,6
Muut velat				
Ennakkomaksut optiosopimuksista	6,5	10,9	6,5	10,9
Johdannaisten arvonmuutokset	37,4	20,8	37,4	20,8
Siirtovelat				
Korkovelat johdannaisista		13,9		13,9

22. Velat saman konsernin yrityksille

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
Muut velat	0,6	0,6	0,6	0,6

23. Vakuutustekninen vastuuvulka

31.12., milj. €	Emoyhtiö 2012	Emoyhtiö 2011	Konserni 2012	Konserni 2011
Vakuutusmaksuvastuu				
Vastaiset eläkkeet	14 908,5	14 629,2	14 908,5	14 629,2
Osittamaton lisävakuutusvastuu	1 072,8	1 556,2	1 072,8	1 556,2
Ositettu lisävakuutusvastuu	78,7	73,7	78,7	73,7
Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	190,4	-179,6	190,4	-179,6
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä	16 250,5	16 079,5	16 250,5	16 079,5
Korvausvastuu				
Alkaneet eläkkeet	12 408,6	11 765,9	12 408,6	11 765,9
Tasoisuusmäärä	1 107,6	1 120,2	1 107,6	1 120,2
Korvausvastuu yhteensä	13 516,2	12 886,1	13 516,2	12 886,1
Vakuutustekninen vastuuvulka yhteensä	29 766,6	28 965,6	29 766,6	28 965,6

24. Toimintapääoma, emoyhtiö

31.12., milj. €	2012	2011
Oma pääoma	97,4	93,8
Jaettavaksi esitetty takuupääoman korko	-0,6	-0,7
Omaisuuksien käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	5 431,7	3 816,7
Osittamaton lisävakuumvastuu	1 072,8	1 556,2
Aineettomat hyödykkeet	-32,1	-41,4
Tasausvastuusta toimintapääomaan rinnastettava osa	1 147,0	1 095,7
	7 716,3	6 520,4
Työeläkevakuutusyhtiölain 17 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä ¹⁾	550,6	526,0
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuvélkaan sisältyvä tasoitusmäärä	1 107,6	1 120,2
Työeläkevakuutusyhtiölain 16 §:n mukainen toimintapääoma esitettyä siten, että siihen ei sisälly tasausvastuusta toimintapääomaan rinnastettavaa osaa	6 569,3	5 424,7
Työeläkevakuutusyhtiön toimintapääoman vähimmäismäärä esitettyä ilman lain 853/2008 mukaisia väliaikaisia huojennuksia vuosille 2008–2012	2 249,7	1 808,5

¹⁾ Laskettuna lain 853/2008 6 §:n mukaisesti

25. Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö

31.12., milj. €	2012	2011
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Johdannaiskaupan vakuudet	0,7	249,7

Johdannaissopimusten selvittämisen edellyttämiä annettuja käteisvakuuksia 0,7 milj. euroa sisältyy taseen rahat ja pankkisaamiset -erään.

26. Oma pääoma

31.12. milj. €	Emoyhtiö 2012	Konserni 2012
Takuupääoma	11,9	11,9
Muut rahastot 1.1.	76,5	76,5
Siirto vuoden 2011 voitosta	4,3	4,3
Muut rahastot 31.12.	80,8	80,8
Edellisten tilikausien voitto/tappio	5,3	-45,3
Siirto varmuusrahastoon	-4,3	-4,3
Jaettu takuupääoman korkona	-0,7	-0,7
Siirto hallituksen käyttövaroihin	-0,1	-0,1
	0,3	-50,2
Tilikauden voitto	4,3	0,9
Oma pääoma yhteensä	97,4	43,4

27. Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen

31.12. milj. €	Emoyhtiö
	2012
Takuuosuuden omistajien osuus	
Takuupääoma	11,9
Ehdotettu voitonjako takuupääoman omistajille	0,6
Vakuutusentottajien osuus	84,9
Yhteensä	97,4

28. Voitonjakokelpoiset varat

31.12. milj. €		Emoyhtiö
		2012
Tilikauden voitto		4,3
Muu oma pääoma		
Muut rahastot	80,8	
Edellisten tilikausien voitto	0,3	81,1
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä		85,5

29. Takuupääoma

31.12.2012, milj. €	Luku- määrä	Osuus takuu- pääomasta
Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö	14	2,4
Sampo Oyj	57	9,6

30. Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö

31.12., milj. €	2012	2011
Taseeseen sisällyttämättömät vastuusitoumukset ja vastuut		
Johdannaissopimukset		
Suojaustarkoituksessa hankitut johdannaiset		
Valuuttajohdannaiset		
Termiinisopimukset		
kohde-etuuden arvo itseisarvona	805,3	23,1
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-776,5	-8,1
sopimusten käypä arvo	-5,2	-0,9
Valuutanvaihtosopimukset		
kohde-etuuden arvo itseisarvona	8 129,5	7 442,0
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-7 982,9	-7 401,6
sopimusten käypä arvo	99,2	-275,2
Korkojohdannaiset		
Termiini- ja futuurisopimukset		
kohde-etuuden nimellisarvo itseisarvona	19 409,5	30,6
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-1 660,6	39,4
sopimusten käypä arvo	-2,2	0,8
Optiosopimukset		
Ostetut		
kohde-etuuden nimellisarvo itseisarvona	16 126,7	15,0
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-4 610,7	0,0
sopimusten käypä arvo	0,4	-0,0
Asetetut		
kohde-etuuden nimellisarvo itseisarvona	16 126,7	
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	3 532,5	
sopimusten käypä arvo	-0,2	
Luottoriskijohdannaiset		
kohde-etuuden nimellisarvo itseisarvona	753,4	504,7
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	206,9	39,0
sopimusten käypä arvo	0,9	1,6
Koronvaihtosopimukset		
kohde-etuuden nimellisarvo itseisarvoina	157,3	
kohde-etuuden arvo	157,3	
sopimusten käypä arvo	0,3	
Valuuttajohdannaiset		
Optiosopimukset		
Ostetut		
kohde-etuuden arvo itseisarvona	1 592,7	164,2
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-414,9	56,6
sopimusten käypä arvo	15,5	-2,0
Asetetut		
kohde-etuuden arvo itseisarvona	678,5	110,7
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-59,3	-4,1
sopimusten käypä arvo	-19,5	-0,0
Valuutanvaihtosopimukset		
kohde-etuuden arvo itseisarvona	145,2	193,2
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-99,7	193,1

sopimusten käypä arvo	9,0	0,9
Osakejohdannaiset		
Termiini- ja futuurisopimukset		
kohde-etuuden arvo itseisarvona	127,4	202,0
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	127,4	-111,4
sopimusten käypä arvo	-0,1	-2,6
Optiosopimukset		
Ostetut		
kohde-etuuden arvo itseisarvona	534,7	1 043,5
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	25,9	270,4
sopimusten käypä arvo	1,3	9,1
Asetetut		
kohde-etuuden arvo itseisarvona	579,7	102,5
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	31,4	-6,9
sopimusten käypä arvo	0,2	4,6
Muut johdannaiset		
Termiini- ja futuurisopimukset		
kohde-etuuden arvo itseisarvona	757,6	142,1
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	285,2	111,6
sopimusten käypä arvo	2,7	-2,3
Optiosopimukset		
Ostetut		
kohde-etuuden arvo itseisarvoina	20,5	
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	3,5	
sopimusten käypä arvo	-0,3	
Asetetut		
kohde-etuuden arvo itseisarvoina	20,5	
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-9,0	
sopimusten käypä arvo	1,0	
Yhteensä		
kohde-etuuden arvo itseisarvona	65 965,2	9 973,6
kohde-etuuden riskikorjattu arvo	-11 243,3	-6 822,1
sopimusten käypä arvo	103,0	-266,0

Noteerattujen johdannaisten käyvät arvot on laskettu käyttäen pörssissä noteerattua hintaa. Muiden johdannaisten käyvät arvot perustuvat markkinoiden noteerauksista laskettuihin arvoihin tai ulkopuolisten tahojen antamiin arvioihin käyvistä arvoista.

31. Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö

31.12., milj. €	2012	2011
Sijoitussitoumukset		
Pääomarahastot	3 196,4	1 034,6
Muut rahastot	1 216,0	352,8
Eläkevastuut		
Yhtiön vastuulla olevat eläkesitoumukset	1,0	1,2
Leasing- ja vuokravastuut		
Seuraavana vuonna erääntyvät	0,9	0,8
Myöhemminä vuosina erääntyvät	1,1	0,7
Muut vastuusitoumukset		
Keskinäisen työeläkevakuutusyhtiön Varman arvonlisäverovelvollisuusryhmään kuuluvat eFennia Oy, Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas, Fennia Varainhoito Oy, Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia, Suomen Vahinkotarkastus SVT Oy, Tieto Esy Oy, Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia ja lisäksi edellä mainittujen yhtiöiden omistamat kiinteistöyhtiöt.		
Ryhmän jäsenet ovat yhteisvastuullisesti vastuussa ryhmän tilittävästä arvonlisäverosta	5,9	6,1
Kiinteistösijoitusten arvonlisäverovähennysten tarkistusvastuu	130,0	144,6
Arvopaperilainaus		
Joukkovelkakirjalainat		
Nimellisarvo	1 219,0	1 456,6
Jäljellä oleva hankintameno	1 277,3	1 541,9
Käypä arvo	1 352,6	1 625,5

Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Lainaustoiminnan vastapuolena on säilytyspankki, Northern Trust Co. London, jolle lainaksiottajat asettavat vakuudet. Lainojen vakuutena on arvopapereita. Lainat ovat keskeytettävissä milloin tahansa.

Varman tase ja tuloslaskelma käyvin arvoin

Tase käyvin arvoin, emoyhtiö

31.12., milj. €	2012	2011	2010
VASTAAVAA			
Sijoitukset	34 406	31 852	33 190
Saamiset	1 208	1 157	1 019
Kalusto	36	46	43
	35 651	33 055	34 252
VASTATTAVAA			
Oma pääoma	97	93	89
Arvostuserot	5 400	3 775	4 444
Toimintapääomaan rinnastettava tasausvastuu	1 147	1 096	1 070
Osittamaton lisävakuutusvastuu	1 073	1 556	2 309
Toimintapääomaa yhteensä	7 716	6 520	7 913
Ositettu lisävakuutusvastuu (hyvityksiin)	79	74	89
Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	190	-180	263
Tasoisuusmäärä	1 108	1 120	1 158
Toimintapääomaan rinnastettava tasausvastuu	-1 147	-1 096	-1 070
Varsinainen vastuuvélka	27 317	26 395	25 269
Yhteensä	27 468	26 240	25 620
Muut velat	388	221	630
	35 651	33 055	34 252

Tuloslaskelma käyvin arvoin, emoyhtiö

1.1.-31.12., milj. €	2012	2011	2010
Vakuutusmaksutulo	4 231	3 977	3 735
Maksetut korvaukset	-4 168	-3 925	-3 653
Vastuuvelan muutos	-1 219	-596	-1 190
Sijoitustoiminnan nettotulos	2 510	-693	3 299
Kokonaisliikekulut	-149	-136	-132
Verot	-4	-5	-5
Kokonaistulos ¹⁾	1 201	-1 378	2 054

¹⁾ Tulos käyvin arvoin ennen lisävakuutusvastuiden ja tasoisuusmäärän muutosta.

Sijoitukset riskin mukaan ryhmiteltynä

milj. €, käyvin arvoin	Perus- jakauma 31.12.12	Riski- jakauma % 31.12.12	Riski- jakauma % 31.12.11	Tuotto- % 31.12.12	Tuotto- % 31.12.11	24 kk Volati- liteettiduraatio	Modi- fioitu duraatio		
Korkosijoitukset	13 035,5	37,9	12 575,8	36,6	13 151,4	41,3	4,4	4,2	
Lainasaamiset	2 441,0	7,1	2 441,0	7,1	2 947,8	9,3	3,2	3,9	
OECD/ETA- julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat	4 102,9	11,9	4 052,2	11,8	5 593,1	17,6	3,6	5,1	2,8 ¹⁾ 4,3 ²⁾
Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainat	4 958,1	14,4	5 347,4	15,5	3 030,9	9,5	8,1	4,9	
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset	1 533,5	4,5	735,2	2,1	1 579,5	5,0	0,7	1,0	
Osakesijoitukset	11 554,1	33,6	11 726,9	34,1	9 728,0	30,5	14,5	-13,0	
Noteeratut osakkeet	8 393,8	24,4	8 566,6	24,9	6 883,4	21,6	14,9	-18,9	17,1
Pääomasijoitukset	2 394,3	7,0	2 394,3	7,0	2 099,1	6,6	13,0	9,6	
Noteeraamattomat osakkeet	766,1	2,2	766,1	2,2	745,6	2,3	15,5	20,7	
Kiinteistösijoitukset	4 463,5	13,0	4 463,5	13,0	4 447,2	14,0	4,5	6,4	
Suorat kiinteistösijoitukset	3 960,6	11,5	3 960,6	11,5	3 975,0	12,5	4,6	5,9	
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitukset	502,9	1,5	502,9	1,5	472,3	1,5	3,1	11,2	
Muut sijoitukset	5 353,0	15,6	5 640,0	16,4	4 525,5	14,2	6,0	4,5	
Hedge- rahastosijoitukset	3 779,4	11,0	3 779,4	11,0	3 571,5	11,2	6,8	3,5	2,6
Hyödykesijoitukset	2,5	0,0	289,4	0,8	112,9	0,4			
Muut sijoitukset	1 571,1	4,6	1 571,1	4,6	841,1	2,6	6,0	10,9	
	34 406,1	100,0	34 406,1	100,0	31 852,1	100,0	7,7	-2,1	4,2

¹⁾Volatilititeetti on laskettu kaikista (ei pelkästään julkisyhteisöjen) joukkovelkakirjalainoista

²⁾Kaikkien joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio

Tunnusluvut ja analyysit

Tiivistelmä

31.12., milj. €	2012	2011	2010	2009	2008
Vakuutusmaksutulo, milj. €	4 230,7	3 976,6	3 735,2	3 399,7	3 431,0
Maksetut eläkkeet ja muut korvaukset, milj. € ¹⁾	4 167,5	3 924,6	3 652,9	3 265,9	2 998,1
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in, milj. €	2 492,4	-711,0	3 277,8	3 551,1	-4 455,4
tuotto sitoutuneelle pääomalle, %	7,7	-2,1	11,0	14,1	-15,2
Liikevaihto, milj. €	5 120,7	3 942,9	4 888,1	5 883,4	1 463,4
Kokonaisliikekulut, milj. €	148,7	135,9	132,0	126,6	117,5
% liikevaihdosta	2,9	3,4	2,7	2,2	8,0
Vakuutusmaksun hoitokustannusosalla katetut liikekulut	110,3	93,2	93,7	93,1	82,5
% TyEL-palkka- ja YEL-työtulosummasta	0,6	0,5	0,5	0,6	0,5
Kokonaistulos, milj. €	1 201,4	-1 377,7	2 054,4	2 185,3	-4 207,4
Vastuovelka, milj.€	29 766,6	28 965,6	29 088,8	27 789,3	24 205,0
Toimintapääoma, milj. €	7 716,3	6 520,4	7 912,9	6 017,1	3 698,0
% vastuovelasta ²⁾	28,0	24,8	30,8	24,9	16,9
suhteessa vakavaraisuusrajaan	2,4	2,5	2,3	2,8	2,8
Tasointuvastuu, milj. €	1 107,6	1 120,2	1 158,3	1 016,2	1 007,8
Eläkevarat , milj. € ³⁾	35 198,4	32 782,3	33 570,1	30 126,8	25 468,5
Siirto asiakashyvityksiin (%) TyEL-palkkasummasta	0,4	0,4	0,5	0,4	0,2
TyEL-palkkasumma, milj. €	17 706,1	17 324,6	16 495,3	15 152,7	15 873,7
YEL-työtulosumma, milj. €	909,9	880,0	749,4	732,6	694,1
TyEL-vakuutuksia ⁴⁾	27 600	28 100	28 300	27 600	27 400
TyEL-vakuutettuja	498 500	498 400	488 300	474 800	480 200
YEL-vakuutuksia	41 280	41 940	38 400	38 300	38 400
Eläkkeensaajia	331 400	330 000	326 900	322 900	303 500

1) Tuloslaskelman maksetut korvaukset ilman korvaustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokuluja

2) Suhdeluku laskettu %:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuovelasta

3) Vastuovelka + arvostuserot

4) Vakuutus sopimuksen tehneiden työnantajien vakuutukset

Tulosanalyysi

31.12., milj. €	2012	2011	2010	2009	2008
Tuloksen synty					
Vakuutusliikkeen tulos	-9,2	-35,0	145,1	11,6	73,9
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	1 189,4	-1 378,0	1 874,0	2 151,1	-4 318,0
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	2 492,4	-711,0	3 277,8	3 551,1	-4 455,4
- Vastuuelan tuottovaatimus	-1 303,0	-667,1	-1 403,9	-1 400,1	137,4
Hoitokustannustulos	21,2	35,3	35,4	22,7	36,6
Kokonaistulos	1 201,4	-1 377,7	2 054,5	2 185,3	-4 207,4
Tuloksen käyttö					
Vakavaraisuuden muutokseen	1 123,4	-1 450,7	1 965,4	2 124,3	-4 244,4
Tasointuvastuun muutokseen	-12,6	-38,1	142,1	8,3	69,5
Toimintapääoman muutokseen	1 136,0	-1 412,6	1 823,3	2 116,0	-4 313,9
Osittamattoman lisävakuutusvastuun muutokseen	-483,4	-753,1	-324,9	1 038,7	-1 860,5
Arvostuserojen muutokseen	1 615,0	-664,6	2 143,9	1 073,9	-2 457,8
Tilinpäätössiirtojen kertymän muutokseen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tilikauden voittoon	4,3	5,0	4,3	3,3	4,4
Siirtoon asiakashyvityksiin	78,0	73,0	89,0	61,0	37,0
Ositetun lisävakuutusvastuun täydennykseen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	1 201,4	-1 377,7	2 054,4	2 185,3	-4 207,4

Vakavaraisuus

Toimintapääoma ja sen rajat (%:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuvastaavasta)

	2012	2011	2010	2009	2008
Vakavaraisuusraja	11,8	9,9	13,3	9,0	6,1
Toimintapääoman enimmäismäärä	47,1	39,6	53,2	36,1	24,3
Toimintapääoma ¹⁾	28,0	24,8	30,8	24,9	16,9

¹⁾ Vuosina 2008–2012 sisältää tasausvastuusta toimintapääomaan rinnastettavan erän

Sijoitusjakauma käyvin arvo

	2012		2011		2010		2009		2008	
	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%
Lainasaamiset ¹⁾	2 394,2	7,0	2 888,2	9,1	3 678,8	11,1	3 476,5	11,6	2 424,9	9,9
Joukkovelkakirjalainat ¹⁾										
2)	10 670,6	31,0	9 485,4	29,8	7 092,6	21,4	9 150,1	30,6	8 708,5	35,4
sisältää korkorahastoja	577,3		100,7		68,7		99,6		114,4	
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ^{1) 2) 3)}	1 533,5	4,5	1 873,1	5,9	1 083,1	3,3	1 715,6	5,7	2 038,2	8,3
sisältää korkorahastoja	0,0		0,0		0,0		0,0		0,0	
Osakkeet ja osuudet	14 835,4	43,1	12 727,1	40,0	16 703,2	50,3	11 067,8	37,0	7 640,5	31,1
Kiinteistösijoitukset ⁴⁾	4 960,7	14,4	4 877,6	15,3	4 646,1	14,0	4 518,5	15,1	3 772,8	15,3
sisältää sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	1 000,1		902,7		700,8		594,1		512,2	
Muut sijoitukset	11,7	0,0	0,7	0,0	-13,9	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0
Sijoitukset yhteensä	34 406,1	100,0	31 852,1	100,0	33 189,8	100,0	29 928,5	100,0	24 585,2	100,0

Jvk-salkun modifioitu**duraatio 4,3**¹⁾Sisältää kertyneet korot²⁾Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot muihin rahoitusmarkkinavälineisiin³⁾Sisältää taseen sijoituksiin kuuluvat talletukset⁴⁾Sisältää niiden sijoitusrahastojen osuudet ja sijoitukset niihin rinnastettaviin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin

Sijoitustoiminnan tuottoerittely ja tulos

milj. €	2012	2011	2010	2009	2008
Suorat nettotuotot	925,1	921,0	928,2	794,2	1 149,7
Lainasaamiset	115,3	147,2	157,9	139,3	91,9
Joukkovelkakirjalainat	239,6	162,0	263,0	279,9	417,1
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	14,2	21,0	6,7	41,1	76,4
Osakkeet ja osuudet	400,7	432,7	327,0	178,6	443,7
Kiinteistösijoitukset	186,7	181,2	181,0	153,6	140,8
Muut sijoitukset	-9,6	0,5	0,0		
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut ¹⁾	-21,8	-23,4	-7,4	1,8	-20,2
Arvonmuutokset kirjanpidossa ²⁾	-47,7	-967,4	205,7	1 682,9	-3 147,4
Osakkeet ja osuudet	112,0	-922,8	293,9	1 478,2	-2 975,9
Joukkovelkakirjalainat	-78,2	-46,5	-44,5	294,5	-123,0
Kiinteistösijoitukset	-60,1	9,2	-28,5	-90,4	-121,2
Muut sijoitukset	-21,4	-7,4	-15,2	0,7	72,7
Sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa	877,4	-46,4	1 134,0	2 477,2	-1 997,6
Arvostuserojen muutos ³⁾	1 615,0	-664,6	2 143,9	1 073,9	-2 457,8
Osakkeet ja osuudet	1 090,5	-1 058,9	1 953,2	608,7	-2 409,4
Joukkovelkakirjalainat	372,6	291,6	177,7	419,4	-113,2
Kiinteistösijoitukset	136,8	102,0	12,1	45,9	64,6
Muut sijoitukset	15,2	0,7	0,8	0,0	0,2
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	2 492,4	-711,0	3 277,8	3 551,1	-4 455,4
Vastuuvelan tuottovaatimus ⁴⁾	1 303,0	667,1	1 403,9	1 400,1	-137,4
Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos	-425,6	-713,5	-269,9	1 077,1	-1 860,2
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	1 189,4	-1 378,1	1 873,9	2 151,0	-4 318,0
Johdannaisten osuus sijoitustoiminnan nettotuotoista	-213,0	-340,8	-536,6	222,5	382,5

1) Sisältää sellaiset tuloslaskelman korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin.

2) Myyntivoitot ja tappiot sekä muut kirjanpidon arvonmuutokset

3) Taseen ulkopuoliset arvonmuutokset

4) Vuonna 2008 täydennyskerrointa vastaavaa korkovaatimusta ei lueta mukaan vastuuvelan tuottovaatimukseen

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo

	Sijoitusten netto- tuotot ¹⁾ milj. €	Sitoutunut pää- oma ²⁾ milj. €	Tuotto sitoutu- neelle pää- omalle %	Tuotto sitoutu- neelle pää- omalle %	Tuotto sitoutu- neelle pää- omalle %	Tuotto sitoutu- neelle pää- omalle %	Tuotto sitoutu- neelle pää- omalle %
	2012	2012	2012	2011	2010	2009	2008
Lainasaamiset	82,9	2 689,5	3,1	3,7	0,7	3,2	4,3
Joukkovelkakirjalainat ³⁾	567,9	10 076,4	5,6	5,6	6,7	11,3	1,8
josta korkorahastoja	30,4	249,2	12,2	15,7	45,5	40,7	-15,6
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ³⁾	12,8	1 736,4	0,7	1,1	2,1	4,7	8,1
Osakkeet ja osuudet	1 602,9	13 103,5	12,2	-9,8	19,4	30,0	-33,9
Kiinteistösijoitukset ⁴⁾	263,4	4 844,1	5,4	6,2	3,6	2,7	2,5
josta sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	81,9	925,6	8,9	7,9	5,8	-12,5	-29,8
Muut sijoitukset	-15,7	0,7					
Sijoitukset yhteensä	2 514,2	32 450,6	7,7	-2,1	11,0	14,1	-15,1
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-21,8	13,1					
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo ¹⁾	2 492,4	32 463,7	7,7	-2,1	11,0	14,1	-15,2

1) Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvo = Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat. Kassavirralla tarkoitetaan ostojen/kulujen ja myyntien/tuottojen erotusta.

2) Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin/kuukausittain aikapainotetut kassavirrat.

3) Sisältää ko. sijoituksiin tilastoitavien korkorahastojen tuotot

4) Sisältää kiinteistösijoituksiin tilastoitavien sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyritysten tuotot

Hoitokustannustulos

milj. €	2012	2011	2010	2009	2008
Vakuutusmaksun hoitokustannusosat	125,4	122,2	123,0	110,2	113,5
Korvausratkaisuista aiheutuvien liikekulujen kattamiseen käytettävissä olevat maksuosat	5,8	5,5	4,9	4,6	4,5
Muut tuotot	0,4	0,8	1,2	1,0	1,1
Hoitokustannustulo yhteensä	131,5	128,5	129,0	115,8	119,1
Toimintokohtaiset liikekulut ¹⁾	-110,3	-93,2	-93,7	-93,1	-82,5
Liikekulut yhteensä	-110,3	-93,2	-93,7	-93,1	-82,5
Hoitokustannustulos	21,2	35,3	35,4	22,7	36,6
Liikekulut % hoitokustannustulosta	84	73	73	80	69

¹⁾ Ilman sijoitustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnan liikekuluja ja lakisääteisiä maksuja

Työkyvyn ylläpitotoiminta

31.12., milj. €	2012	2011	2010	2009	2008
Vakuutusmaksutulo;					
työkyvyttömyysriskin hallintaosa	5,4	5,3	5,0	4,1	4,1
Korvauskulut; työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokulut	6,5	7,7	6,0	3,9	4,3
Työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokulut/ Työkyvyttömyysriskin hallintaosa, %	121,9	144,9	120,1	96,0	104,2

Riskienhallinta

Riskienhallinta osana sisäistä valvontaa

Sisäinen valvonta on prosessi, jonka avulla pyritään varmistamaan

1. asetettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen,
2. voimavarojen taloudellinen ja tehokas käyttö,
3. toimintaan liittyvien riskien riittävä hallinta,
4. taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuus ja oikeellisuus,
5. lakien, määräysten ja ohjeiden noudattaminen sekä
6. hallintoelinten päätösten, sisäisten suunnitelmien, sääntöjen ja menettelytapojen noudattaminen.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sillä tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien ja siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, rajoittamista ja valvontaa. Sisäisellä valvonnalla yhtiön johto pyrkii varmistamaan tehokkaan, taloudellisen ja luotettavan toiminnan.

Varmaa johdetaan ammattitaitoisesti terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Yhtiöllä on keskeisten toimintojen osalta kirjallisesti määriteltyjä toimintatapoja sekä määrällisiä ja laadullisia tavoitteita. Varman riskienhallinta järjestetään ottaen huomioon hallituksen päätökset sisäisen valvonnan sisällöstä ja organisoinnista, sisäisen valvonnan osa-alueiden ja periaatteiden toteuttamisesta sekä yhteisistä suuntaviivoista konsernin sisäiselle valvonnalle.

Hallituksella on työjärjestys, jossa on määritelty hallituksen keskeiset tehtävät ja toimintaperiaatteet. Osana yhtiön sisäistä valvontaa hallitus käsittelee mm. yhtiön riskejä, taloudellista raportointia, strategiaa, organisaation kehittämiseen ja johtamiseen liittyviä peruslinjauksia, budjetteja, sijoitustoimintaa, eläkevakuutustoimintaa, toimintasuunnitelmia sekä kehitysprojekteja.

Riskienhallinnan organisointi, vastuut, valvonta ja raportointi

Hallitus hyväksyy vuosittain koko toiminnan kattavan riskienhallintasuunnitelman ja valmiussuunnitelman ja arvioi, onko sisäinen valvonta asianmukaisesti järjestetty yhtiössä. Hallituksen tarkastusvaliokunta valvoo taloudellista ja muuta raportointia sekä sisäisen valvonnan tilaa muun muassa seuraamalla sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen työn etenemistä sekä käymällä läpi erilaisia valvontaraportteja. Toimitusjohtaja valvoo yhtiön riskejä hallituksen vahvistamien riskienhallinta-, sijoitus- ja valmiussuunnitelmien periaatteita noudattaen.

Johtoryhmä seuraa yhtiön sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa sekä ylläpitää ja kehittää riskienhallinnan sekä valmiussuunnittelun periaatteita.

Hallitukselle esitetään riskikatsaus neljännesvuosittain. Yhtiön tilintarkastaja sekä sisäisen tarkastuksen johtaja osallistuvat tarkastusvaliokunnan kokouksiin.

Esimiehet vastaavat sisäisen valvonnan, riskienhallinnan, oikeudellisen compliance-toiminnan ja hyvän hallinnon järjestämisestä vastuualueellaan, jolloin sisäinen valvonta on osa normaalia toimintaa. Hallituksen hyväksymiä suunnitelmia ja periaatteita täydentävät yksityiskohtaiset osastokohtaiset suunnitelmat ja ohjeet. Jokaisen toiminnon vastuulla on riskinoton rajojen ja käytettävien mittareiden määrittäminen sekä niiden seuranta. Jokainen toiminto vastaa toimintasuunnitelmien ja budjettien toteuttamisesta, toiminnan tehokkuudesta, ulkoistettujen toimintojen valvonnasta ja häiriötilanteisiin

varautumisesta. Tietohallinto toimii asiantuntijana liiketoimintojen vastuulla olevien järjestelmien kehittämisessä, ylläpidossa, projektihallinnassa, infrastruktuurissa ja riskienhallinnassa.

Tietoturvallisuuden hallinnoinnin tavoitteet, vastuut ja keinot on määritelty tietohallinnon johtoryhmän hyväksymässä tietoturvapoliitikassa. Tietohallinto ylläpitää omaa, tietotekniikan häiriötilanteisiin liittyvää toipumissuunnitelmaa.

Sijoituspäätöksiä valmisteleva ja toteuttava toiminto (sijoitustoiminto) sekä valvova ja raportoiva toiminto (taloushallinto ja aktuaaritoimi) on eriytetty toisistaan. Sijoitustoiminnan päätösvaltuudet ja sijoitusten erilaiset enimmäisrajat esitetään erillisinä riskirajoina sijoitussuunnitelmassa. Sijoitustoiminnasta riippumattoman riskienvalvonnan vastuulla on hallituksen asettamien rajojen mukainen limiittityyppinen sijoitusriskien seuranta mukaan lukien rahoitus- ja riskiteoreettinen sijoitusriskien arviointi sekä tulosraportointi. Taloushallinto osallistuu sijoitussuunnitelman muutoksien läpikäyntiin, uusien sijoitustuotteiden käyttöönottoprosessiin ja tarkastaa pääsääntöisesti pistokokein vakavaraisuusluokittelua sekä instrumenttien hinnoittelua.

Talousjohtaja vastaa riippumattomasta sijoituspositioiden ja -riskien seurannasta. Taloushallinto raportoii hallitukselle kuukausittain sijoitusriskien hallintaan liittyvistä havainnoista.

Tarvittaessa raportoidaan havaituista merkittävistä ongelmista heti johdolle, Compliance officerille ja hallitukselle.

Kuukausittaisessa aktuaaritoimen sijoitusriskienhallintapäällikön laatimassa raportissa seurataan sijoitusriskejä ja niiden mahdollisen realisoitumisen vaikutuksia Varman riskinkantokykyyn. Aktuaaritoimi tekee selvityksiä myös hallitukselle Varman riskitasosta suhteessa työeläkejärjestelmän riskitasoon.

Sijoituskannan hoidon ja sijoitusten operatiivisen riskienhallinnan järjestäminen on sijoitusjohdon vastuulla. Sijoitustoiminnon riskienhallintatoiminto seuraa ja raportoii päivittäin sijoitussalkun position kehitystä suhteessa sijoitussuunnitelmassa määriteltyihin riskirajoihin sekä perusallokaatioon. Päätösvaltuuksien ja allokaation noudattamista sekä sijoitustoimeksiantoja seurataan sijoitustoiminnossa päivittäin.

Taloushallinnossa koordinoidaan osastojen operatiivisten riskien tunnistamista ja hallintakeinoja. Taloushallinto laatii yhteenvedon osastoilla laadittavista riskikartoituksista. Talousjohtaja vastaa operatiivisten riskien valvonnasta.

Compliance officer raportoii Varman sisäpiiriohjeen noudattamisesta hallitukselle. Väärinkäytösriskien hallitsemiseksi korostetaan eettisten toimintaperiaatteiden jatkuvaa huomioon ottamista ja väärinkäytösriskeiltä suojautumiseksi on käytössä erilaisia kontroleja. Vastuu väärinkäytösriskien hallinnasta on kullakin osastolla. Varmalla on erillinen ohjeistus rahanpesun ja terrorismin estämistä varten.

Varma noudattaa soveltuvin osin Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia.

Tavoitteet ja riskienhallinnan yleiset periaatteet

Riskienhallinnan tavoitteena on eläkkeensaajien ja vakuutusnottajien oikeuksien turvaaminen. Yhtiön toimintaan liittyviä riskejä tunnistetaan, arvioidaan, rajoitetaan ja valvotaan pitkäjänteisellä tavalla. Riskienhallinnalla varmistetaan, etteivät riskit toteutuessaan aiheuta olennaisia taloudellisia tappioita, vaarana yhtiön asiakas- tai muuta palvelutoimintaa, toiminnan jatkuvuutta, yhtiön toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista tai yhtiöön kohdistuvaa luottamusta. Yhtiössä ja sen yhteistyötahojen kanssa sovelletaan tehokkaita ja toimintavarmoja prosesseja.

Riskien hallitsemiseksi korostetaan muun muassa päätösten huolellista valmistelua, asiantuntijoiden käyttöä, riskien vakuuttamista, toimenkuvia ja hyväksymisrutiineja, toimintojen ja tehtävien hajauttamista, fyysisiä kontroleja, tietoteknisiä suojauksia ja kontroleja, henkilöstön kouluttamista, suunnitteluprosessia, erilaisten varajärjestelyjen olemassaoloa, tarpeellisen tiedon jakamista sekä luottamuksellisen tiedon rajoittamista vain sitä tarvitsevien käyttöön. Tehtävien, päätösvallan ja vastuun jaolla kukaan ei yksin saa hoitaa toimenpidettä läpi käsittelyketjun, jolloin vaaralliset työyhdistelmät on eriytetty. Tapahtumiin kohdistetaan riippumattomia valvonta- ja hyväksymismekanismeja. Henkilökunta ei saa osallistua itseään ja lähipiiriään koskevan asian valmisteluun tai päätöksentekoon.

Ulkoistamisen ehdoista sovittaessa otetaan huomioon Varman vastuu ulkoistetuista toiminnoista kuten esimerkiksi säännösten noudattaminen, liiketoiminnan jatkuvuus sekä häiriöttömyys ja valmiussuunnittelu. Ulkoistetuista tehtävistä vastuussa olevan toiminnon tulee ottaa huomioon selkeät sopimukset ja prosessit, ulkoistetun toiminnan valvonta, ja ulkoistukseen liittyvät riskit.

Varma noudattaa hyvän vakuutustavan mukaisia periaatteita. Vakuutuksenottajia käsitellään tasapuolisesti. Liiketoimet vakuutuksenottajien kanssa tehdään markkinaehdoin. Erityistä huomiota kiinnitetään liiketoimiin, jotka koskevat vakuutuksenottajan toiminnan rahoittamista, kiinteistö- ja muita kauppoja sekä vuokrasopimuksia.

Liiketoimintariskit

Varman liiketoimintariskit liittyvät

- työeläkejärjestelmäriskeihin,
- sijoitusriskeihin, vakuutusriskeihin,
- asiakaskannan kehitykseen ja
- operatiivisiin riskeihin.

Yhtiön pääasialliset toiminnot ovat eläkepalvelut, vakuutuspalvelut, asiakaspalvelut ja sijoitustoiminto tukitoimintoihin. Olennaiset riskit liittyvät sijoitustoimintaan, tietojenkäsittelyyn, eläkejärjestelmän verkottuneeseen toimintatapaan sekä ohjauksjärjestelmän ja toimintamallien sopeuttamiseen nopeasti muuttuvaan taloustilanteeseen sekä lainsäädäntömuutosten tehokkaaseen soveltamiseen.

Merkittäviä ovat myös työeläkejärjestelmän rakenteesta johtuvat kustannusriskit, uusien hankkeiden teknologiavalinta-, projekti- ja käyttöönottovaiheen riskit, sopimus- ja vastapuoliriskit sekä kumppaniverkoston toimivuuteen ja taloudelliseen menestymiseen liittyvät riskit.

Toiminnallisesti keskeistä on hoitaa eläke- ja vakuutustapahtumat ajallaan ja oikein.

Taloudellisesti merkittävimpiä ovat sijoitusriskit sekä vakavaraisuuteen kohdistuvat riskit.

Muita riskejä liittyy johtamisinformaatioon ja julkisuuskuvaan, tietojärjestelmien toiminnallisiin puutteisiin ja/tai käyttövirheisiin, tiedon virheelliseen käsittelyyn, säädösten virheelliseen tulkintaan, sijoitusten virheelliseen käsittelyyn, yhtiön fyysiseen toimintaympäristöön, voimavarojen käytön tehokkuuteen sekä eurooppalaisen maksujärjestelmän häiriöihin.

Eläkejärjestelmään kohdistuu myös sen rakenteeseen, toimivuuteen ja kansantalouden kehittymiseen liittyviä riskejä. Näitä on käsitelty tarkemmin kohdassa Muut riskit.

Varmalla on yksi toimipiste, yksi toimialue (Suomi), yksinkertainen konsernirakenne, lakisääteiset tuotteet, liikevaihtoon nähden alhainen henkilöstömäärä sekä sijoitusvolyyymiin nähden alhainen tapahtumamäärä. Varmassa riskejä analysoidaan sekä alhaalta ylös että ylhäältä alas -periaatteilla sen varmistamiseksi, että yhtiön riskit tulevat kattavasti huomioiduiksi eri näkökulmista.

Vakuutusriskit

Eläkevakuutustoiminnan riskejä ovat

- palvelutuotantoa ylläpitävän monimutkaisen tietojärjestelmäkokonaisuuden hallinta,
- toimialan keskitettyjen rekisterien ja ulkoistusten toimivuus sekä
- mahdolliset virheet eläkekäsittelyssä, eläkkeiden maksatuksessa, vakuutusmaksujen laskennassa tai -perinnässä.

Verkkopalvelujen lisääntyessä sekä yhtiön sisäisen että yhteiskunnan infrastruktuurin toimintahäiriöt vaikeuttavat palvelutuotantoa.

Työeläkejärjestelmä on TyEL:n osalta osittain rahastoiva. Vuosittain maksettavista eläkkeistä on ennalta rahastoitua osaa keskimäärin noin viidennes ja loppuosa tasausosaa, joka kustannetaan vuosittain kerättävällä vakuutusmaksulla. Eläkkeen rahastoidut osat ovat yksittäisten eläkelaitosten vastuulla ja tasausosat eläkelaitosten yhteisellä vastuulla.

Eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevan vakuutusliikkeen puskurina toimii vastuuvetkaan sisältyvä tasausvastuu. Työeläkejärjestelmän tasolla tasausvastuun arvioidaan vastaavan suuruudeltaan lähes vuoden tasauseläkemenoa. Tasausjärjestelmä eliminoi ne vaikutukset, jotka aiheutuvat eri eläkelaitosten aktiivikannan erilaisesta kehityksestä. Näin eläkkeiden tasausosien kustantamisesta ei aiheudu riskejä yksittäiselle eläkelaitokselle.

YEL:n mukaiset peruseläkkeet rahoitetaan kokonaan jakojärjestelmän mukaisesti vuosittain kerätyillä vakuutusmaksuilla ja valtion osuudella eikä niistä aiheudu riskiä yksittäiselle eläkelaitokselle.

Työeläketurvan taso on etuusperusteinen eikä se siten perustu suoraan rahastoitujen eläkevarojen tuottoon. Työeläke-etuudet on turvattu vakuutetuille ja eläkkeensaajille kaikkia työeläkelaitoksia koskevalla lakisäteisellä konkurssiyhteisvastuulla. Eläketurvan kustannuksista vastaavat työnantajat ja työntekijät yhteisesti. Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa vuosittain työeläkeyhtiöille yhteiset vakuutusmaksun ja vastuuvelan laskentaa koskevat laskuperusteet. Laskuperusteisiin sisältyvät muun muassa vastuuvelan laskennassa käytettävät vakuutusmatemaattiset olettamukset kuten kuolevuus ja työkyvyttömyyden alkaminen. TyEL:n mukaan laskuperusteet on mitoitettava turvaavasti, ja vastuuvelan perusteiden osoittautuessa kaikilla työeläkelaitoksilla riittämättömäksi voidaan vastuuvelan täydentämiseen käyttää tasausjärjestelmää.

Varman vakuutusliikkeen riskit liittyvät kerättyjen vakuutusmaksujen ja niistä kertyneen vastuuvelan riittävyteen suhteessa yhtiön vastuulla oleviin eläkkeisiin. Koska yhteisiä laskuperusteita voidaan muuttaa vuosittain ja tasausjärjestelmä toimii puskurina kaikkia työeläkelaitoksia koskevien vakuutusriskien suhteen, jää yksittäisen eläkelaitoksen riskiksi näiltä osin poikkeaminen eläkejärjestelmän keskiarvosta.

Vakuutusliikkeen vuotuisen tuloksen heilahteluun varaudutaan tasoitusmäärällä, jolla on riskiteoreettisesti määrätty ala- ja yläraja. Varman TyEL:n mukainen tasoitusmäärä oli vuoden 2011 lopussa noin 1071 miljoonaa euroa, joka oli noin 6,1 prosenttia vakuutetusta palkkasummasta. TyEL:n vakuutusmaksussa vastaavien riskikomponenttien osuus oli vuonna 2012 noin 4,0 prosenttia palkkasummasta.

Vakuutusliikkeen osalta suurin vaihtelu liittyy työkyvyttömyyseläkkeisiin. Työkyvyttömyys- ja työttömyysliikkeen osalta Varman tasoitusmäärä vastaa suuruudeltaan yli kolmen vuoden rahastoitua eläkemenoa.

Vastuuvelka lasketaan henkilö- ja vakuutustasolla tilivuoden jälkeisenä keväänä vuosilaskennassa työnantajien toimitettua tarvittavat ansiotiedot. Eläketurvakeskus tekee tasausjärjestelmän vuotuisen selvittelyn vasta tilivuoden jälkeisenä syksynä, jolloin loputkin vastuuvelan osat voidaan laskea. Tilinpäätöksessä vastuuvelka lasketaan arviokaavoin.

Varman vuosilaskennan mukainen vastuuvelan rakenne oli 31.12.2011 seuraava:

	milj. €	%
TyEL-perusvakuutus		
Vakuutusmaksuvastuu		
Vastaisten vanhuuseläkkeiden vastuu	14 110	48,6
Vastaisten työkyvyttömyyseläkkeiden vastuu	406	1,4
Osittamaton lisävakuutusvastuu	1 556	5,4
Ositettu lisävakuutusvastuu	74	0,3
Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	-181	-0,6
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä	15 964	55,0
Korvausvastuu		
Alkaneiden vanhuuseläkkeiden vastuu	6 889	23,7
Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden vastuu	1 582	5,5
Alkaneiden työttömyyseläkkeiden vastuu	15	0,1
Tasausvastuu	2 903	10,0
Tasoitusvastuu	1 071	3,7
Korvausvastuu yhteensä	12 459	42,9
TyEL-perusvakuutus yhteensä	28 424	98,0
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus yhteensä	572	2,0
YEL-perusvakuutus yhteensä	18	0,1
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus yhteensä	3	0,0
Vastuuvelka yhteensä	29 017	100,0

	milj. €	% palkka- summasta
TyEL-tasoisvastuu 31.12.2011		
Vanhuuseläkeosa	37	0,2
Työkyvyttömyyseläkeosa	806	4,6
Työttömyyseläkeosa	48	0,3
Maksutappio-osa	180	1,0
Yhteensä	1 071	6,1
Tasoisvastuun alaraja	262	
Tasoisvastuun yläaraja	1 321	

Varmassa vakuutettujen työntekijöiden ikärakenne tai työnantajien koko- tai toimialarakenne eivät poikkea merkittävästi työeläkelaitosten keskimääräisestä ja yhtiön tasoitusmäärä on jonkin verran keskimääräistä suurempi. Varmalla ei siten ole poikkeavaan vakuutuskantaan liittyvää riskiä.

Vakuutusliikkeen riskienhallinnassa käytetään vakuutusteknisiä analyysejä. Vakuutusriskejä analysoidaan muun muassa riskiperusteanalyysillä (kuolevuus, työkyvyttömyysintensiteetti), tilinpäätös- ja liiketulosanalyysillä (vakuutustekniikka, vastuunjako) sekä muun muassa maksutappioita ja työkyvyttömyyseläkemenoa tilastoitaessa. Tilinpäätöstä laadittaessa varsinkin vakuutettujen palkkasumma-arvio voi poiketa lopullisesta. Tämä heijastuu yhtiön maksutuloon ja vastuuvelan suuruuteen, mutta ei vaikuta juuri yhtiön tulokseen.

Vastuuvelan katteeseen sisältyviin riskeihin eli pääasiassa sijoitusriskeihin varauduttiin 31.12.2012 saakka toimintapääomalla, jonka määrää seurattiin suhteessa vastuuelkaan ja sijoitusjakauman perusteella laskettuun vakavaraisuusrajaan ja muihin rajoihin. Toimintapääomalla varauduttiin siis vuosiin, joina vastuuvelan katteena oleville varoille saatava tuotto alitti vastuuelalle hyvitetävän koron.

Sijoitustoimintaa ja vakavaraisuutta koskevia säännöksiä muutettiin vuoden 2008 loppupuolella määräaikaisesti. Tätä lakia jatkettiin 31.12.2012 saakka, johon asti siis tasausvastuuseen sisältyviä niin sanottuja EMU-puskureita käytettiin tilapäisesti toimintapääoman tukemiseen, ja myös toimintapääoman vähimmäismäärävaatimusta oli alennettu.

Vuoden 2013 alusta yhdistettiin vakavaraisuuspääomaksi aiempi toimintapääoma ja tasoitusmäärä. Tällä uudella puskurilla kannetaan siis sekä sijoituksiin että vakuutuksiin liittyvää riskiä. Samalla vakavaraisuusrajan laskentaa tarkennettiin ja jatkossa sen laskennassa huomioidaan myös vakuutusriski. Varman osalta vakavaraisuuspääoma oli vuoden vaihteessa suuruusluokaltaan samaa tasoa kuin määräaikaislain mukainen toimintapääoma. Muutokset nostivat vakavaraisuusrajaa noin 0,7 %-yksikköä.

Osa vastuuelalle hyvitetävästä korosta määräytyy eläkelaitosten toteutuneiden osaketuottojen perusteella jälkikäteen. Tähän osuuteen, joka on 10 prosenttia vastuuelasta, liittyvää riskiä kannetaan työeläkejärjestelmätasolla osaketuottosidonnaisella lisävakuutusvastuulla, jonka koko voi vaihdella välillä -10 prosenttia - +5 prosenttia vastuuelasta. Yksittäinen eläkelaitos kantaa riskin toimintapääomallaan siltä osin kuin sen osaketuotot eroavat keskimääräisestä. Tätä keskimääräistä osaketuottoa laskettaessa rajoitetaan suurimpien eläkelaitosten paino-osuus 15 prosenttiin.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu sijoitusten ja eräiden muiden erien jakautuminen vakavaraisuusryhmiin vuoden lopussa.

	milj. €	%-osuus
Rahamarkkinavälineet	1 747	5,0
JVK ja velkasitoumukset	12 877	36,5
Kiinteistöt	5 817	16,5
Osakkeet	12 867	36,5
Erinäiset sijoitukset	1 940	5,5
	35 249	100,0

Sijoitusriskit

Markkinariskillä tarkoitetaan sijoituskohteiden arvon heilahtelua. Markkinariskeistä suurin on osakkeiden markkinariski. Muita markkinariskejä ovat korkoriski, valuuttariski ja kiinteistöjen arvonmuutosriski. Korkoriski voi toteutua hintariskinä tai ennenaikainen pääoman takaisinmaksu uudelleensijoitusriskinä.

Inflaatoriskillä tarkoitetaan omaisuuden reaaliarvon tai -tuoton alenemista.

Luottoriskillä tarkoitetaan tappionvaaraa, joka aiheutuu vastapuolen kyvyttömyydestä vastata sitoumuksestaan.

Likviditeettiriskillä tarkoitetaan kassavirran toteutumista erisuuruisena kuin on odotettu. Riskin muodostavat myös sijoitukset, jotka eivät ole joko lainkaan tai vain huomattavalla tappiolla rahaksi muutettavissa. Likviditeetin hallinnassa on otettava huomioon myös tehdyt sitoumukset. Pankkijärjestelmän likviditeettihäiriöt heijastuvat myös Varman likviditeettiin.

Malliriskillä tarkoitetaan riskimittauksiin liittyviä riskejä. Mittauksessa joudutaan tekemään laskentamenetelmistä sekä laskenta-aineistosta oletuksia ja yksinkertaistuksia, jotka voivat poiketa todellisuudesta. Myös sijoitusten arvonmääritykseen voi liittyä riskejä ja osittain sijoitusten arvot ovat saatavissa viipeellä.

Sijoitusriskien hallintaa sääntelevät muun muassa laskuperusteet sekä kate- ja vakavaraisuussäännöstö. Sijoitusten riskienhallintaan kuuluu hyväksyttävän riskitason määrittely eri sijoituslajeille hallituksen vahvistamissa puitteissa sekä riskien jatkuva mittaaminen valituilla menetelmillä (erilaiset riskienhallinnassa käytetyt mittarit, markkinainformaatio ja -analyysit, atk-sovellukset), hyväksyttävään tasoon vertailu ja raportointi. Riskienhallintaan kuuluu myös sijoitusportfolion sopeuttaminen oikean riski- ja tuottosuhteen ylläpitämiseksi. Vastuuvelan luonne ja sen tuottovaatimus otetaan huomioon sijoitusten aikajänteen ja rahaksi muutettavuuden suunnittelussa.

Hallituksen vahvistamassa sijoitussuunnitelmassa määritellään mm.

- sijoituksille asetettavat yleiset turvaavuustavoitteet,
- sijoitustoiminnan suuntaamisen yleiset periaatteet,
- sijoitusten tuotto-, hajautus- ja likviditeettitavoitteet,
- johdannaissopimusten käyttämisestä koskevat perusteet sekä
- valuuttaliikkeen järjestämisen periaatteet.

Hallitus arvioi vähintään kerran vuodessa yhtiön toimintaympäristön tilan ja kehitysnäkymät, yhtiön sijoituksiin sisältyvät riskit arvonmuutoksen, odotetun tuoton, turvaavuuden ja valuuttaliikkeen suhteen, sekä yhtiön riskinkantokyvyn lyhyellä ja pitkällä aikavälillä mukaan lukien arvio vakavaraisuusaseman kehityksestä.

Hallituksen vahvistamassa sijoitussuunnitelmassa määritelty sijoitussalkun perusallokaatio määrittää perustason sijoitussalkun kokonaisriskille. Sijoitussalkku voi poiketa perusallokaatiosta sijoitussuunnitelmassa erikseen määriteltyjen allokatiorajojen puitteissa.

Sijoitusten tuotto-odotus pyritään maksimoimaan valitulla kokonaisriskitasolla, jolloin sijoitukset ovat mahdollisimman tuottavia siinä määrin kuin yhtiön riskinkantokyky sallii. Eri omaisuusluokille ja -lajeille on asetettu aktiiviriskitavoitteet, joiden puitteissa sijoitussalkulle pyritään aktiivisella sijoitustoiminnalla saavuttamaan markkinaindeksiä suurempi tuotto. Sijoitussalkun toteutuneita markkinariskejä, aktiiviriskejä sekä aktiivisen sijoitustoiminnan tuottoja seurataan ja raportoidaan säännöllisesti sijoitustoiminnon sisällä.

Varman sijoituskannan rakenne omaisuusluokittain sekä eri omaisuusluokkien tuotot vuodelta 2012 on esitetty liitetiedoissa.

Noteeratut osakesijoitukset jakautuivat alueellisesti seuraavasti:

	Riski- jakauma 31.12.12		Riski- jakauma 31.12.11	
	milj. €	%	milj. €	%
Amerikkalaiset osakkeet	1 265	14,8	1 096	15,9
Eurooppalaiset osakkeet	1 881	22,0	1 095	15,9
Muiden alueiden osakkeet	1 157	13,5	866	12,6
Suomalaiset osakkeet	4 264	49,8	3 827	55,6
Noteeratut osakkeet	8 567	100,0	6 883	100,0

Suorat kiinteistösijoitukset jakautuivat käyttötarkoituksittain seuraavasti:

	Riski- jakauma 31.12.12		Riski- jakauma 31.12.11	
	milj. €	%	milj. €	%
Asunto	685	17,3	553	13,9
Liiketila	976	24,6	1 021	25,7
Muu toimitila	442	11,2	417	10,5
Teollisuus ja varasto	528	13,3	591	14,9
Toimisto	1 330	33,6	1 393	35,0
Suorat kiinteistösijoitukset	3 961	100,0	3 975	100,0

Toimitilakannan vajaakäyttöaste oli 6,2 (5,4) prosenttia.

Joukkovelkakirjalainat jakautuivat luottoluokittain seuraavasti:

	Riski- jakauma 31.12.12		Riski- jakauma 31.12.11	
	milj. €	%	milj. €	%
AAA	3 860	41,1	5 849	66,5
AA	784	8,3	163	1,9
A	2 209	23,5	832	9,5
BBB tai huonompi	1 272	13,5	1 186	13,5
Ei luokiteltu	1 481	15,8	798	9,1
Muu erä	-206	-2,2	-37	-0,4
	9 400	100,0	8 790	100,0

Lainakanta vakuuksittain käy ilmi liitetietojen kohdasta Lainasaamiset.

Lisäksi otetaan huomioon sijoitusten suuntaamisen yhteiskuntavastuulliset periaatteet sekä omistajaohjauksen periaatteet, joissa muun muassa koti- ja ulkomaisten yritysten korkeatasoinen hallinnointi ja toiminnan läpinäkyvyys ovat sijoituspäätöksissä tärkeitä valintaperusteita.

Sijoitusten, pääasiassa osakkeiden, markkinariski muodostaa suurimman tulokseen ja vakavaraisuuteen kohdistuvan riskin. Varman sijoitusten kokonaisriskiä mittaava VaR (Value-At-Risk) -luku oli vuoden 2012 lopussa 1 076 (1 551) miljoonaa euroa. Kyseinen luku tarkoittaa yhtiön sijoituskannan suurinta mahdollista markkina-arvon alenemista tavanomaisissa markkinaolosuhteissa kuukauden aikana 97,5 prosentin todennäköisyydellä.

Sijoitusten kokonaisriski sovitetaan yhtiön riskinkantokykyyn siten, että yhtiön vakavaraisuusasema ei vaarannu. Maksimiriskitaso mitoitetaan siten, että noteerattuihin osakesijoituksiin sekä osaan hedge-rahastosijoituksista kohdistuvan 25 prosentin arvonlaskun jälkeen toimintapääoma on vähintään VaRin verran toimintapääoman vähimmäismäärää (=2/3 vakavaraisuusrajusta, määräaikaislain voimassa ollessa kuitenkin kaksi prosenttia vastuvelasta) korkeammalla ja kuitenkin aina vähintään vakavaraisuusrajalta. Myös eri sijoituslajeihin kohdistuvat rajoitukset vastuuelan katetta laskettaessa otetaan huomioon.

Sijoitusten erilaiset enimmäisrajat esitetään erillisinä riskirajoina sijoitussuunnitelmassa. Sijoitussalkun hajauttaminen perustuu omaisuusluokkien tuottokorrelaatiot huomioivaan allokointiin.

Sijoitusriskejä pienennetään ja eliminoidaan muun muassa

- hajauttamalla sijoituksia omaisuusluokittain ja kohteittain,
- sijoituskantaa ja -kohteita analysoimalla,
- riskikeskittymiä välttämällä,
- rajoittamalla noteeraamattomien arvopaperien määrää,
- turvaavalla vakuuspolitiikalla,
- varovaisella arvostuskäytännöllä,
- varoja ja vastuita yhteen sovittamalla,
- johdannaisten käytöllä,
- riittävällä ja oikea-aikaisella valvonta- ja seurantajärjestelmällä sekä
- vastapuoliriskejä minimoimalla.

Sijoitussuunnitelmassa määriteltyjä riskirajoja ja päätösvaltuuksia seurataan sijoitustoiminnossa sekä ennen toimeksiantoa että toimeksiantojen jälkeen. Lisäksi seurataan sijoitusmarkkinoita koskevien analyysien ohella muun muassa sijoitusten duraatiota, luokitusta ja likvidiyyttä, kiinteistöjen osalta kiinnitetään huomiota muun muassa teknisiin ja sijainnillisiin riskeihin.

Uudet sijoitusinstrumentit, jotka tuotto- ja riskiprofiililtaan poikkeavat olennaisesti yhtiön nykyiseen salkkuun kuuluvista instrumenteista, käsitellään sijoitustoimikunnassa ja ne esitellään myös hallitukselle ennen käyttöönottoa. Tuotto- ja riskiprofiililtaan tavanomaisista sijoitusinstrumenteista poikkeavien sijoitusinstrumenttien toteutunutta riskiä tarkastellaan säännöllisesti, ja sen perusteella määritellään sijoitusinstrumenteille niiden todellisen riskin mukainen vakavaraisuusluokittelu.

Alla oleva taulukko kuvaa, miten tilinpäätöksen tuotto ja vakavaraisuusluvut muuttuisivat osakekurssien ja kiinteistöjen arvojen laskiessa ja korkotason noustessa:

	Arvo	Vaikutus	Vaikutus	Vaikutus
	31.12.12	Osakekurssit	Korkotaso	Kiinteistöjen
		-30 %	+1 %-yksikkö	arvo -10 %
Toimintapääoma	7 716 milj. €	4 981 milj. €	7 321 milj. €	7 270 milj. €
% vastuvelasta	28,0 %	18,5 %	26,6 %	26,4 %
suhteessa vakavaraisuusrajaan	2,4-kert.	1,8-kert.	2,2-kert.	2,2-kert.
Sijoitusten tuotto, %	7,7 %	-2,6 %	6,5 %	6,3 %

Kate- ja vakavaraisuussäännöstössä sijoitusten hajauttamisvaatimus on keskeinen. Vakavaraisuusrajan laskennassa sekä vastuovelkaa kattavien varojen luetteloinnissa sijoitukset luokitellaan vakavaraisuusryhmiin. Säännöstö edellyttää myös euromääräisten johdannaisvaltuuksien ja sallitun enimmäistappion määrittelyn sekä johdannaissopimusten luokittelun riskiä pienentäviin ja muihin kuin riskiä pienentäviin johdannaissopimuksiin. Varman suurin yksittäinen yritysriskipositio on Sampo Oyj:ssä, markkina-arvoltaan 1 194 miljoonaa euroa.

Hallitus päättää johdannaissopimusten käyttämistä koskevat perusteet ja sijoitusten vakavaraisuusluokittelun perusteet. Toimitusjohtaja tekee sijoitustoiminnosta vastaavan johtajan esityksestä päätökset sijoitusten riskiluokittelusta ja riippumaton sijoitusriskienhallintatoiminto antaa lausunnon esityksistä. Vakavaraisuusluokittelu tarkastetaan säännöllisesti. Hallitukselle laaditaan riippumaton seurantaraportti luokitteluperusteiden noudattamisesta, johdannaissopimusten käytöstä sekä tämän vaikutuksesta vakavaraisuusrajaan.

Operatiiviset riskit

Operatiivisilla riskeillä tarkoitetaan

- joko yhtiön sisäisten prosessien tai yllättävien ulkoisten tapahtumien aiheuttaman virheellisen toiminnan tuottamaa tappionvaaraa,
- toiminnan jatkuvuuden vaarantumista tai
- yhtiöön kohdistuvan luottamuksen vähenemistä.

Operatiiviset riskit liittyvät yleensä prosesseihin ja menettelytapoihin, tietojärjestelmiin, väärinkäytösten mahdollisuuteen, omaisuuden vahingoittumiseen sekä henkilöstön osaamiseen.

Yhtiössä pyritään toimimaan siten, että valvontajärjestelmissä ei olisi puutteita, jotka tekisivät mahdolliseksi tahattomat tai tahalliset virheet tai väärinkäytökset liittyen muun muassa vakuutus- tai korvauskäsittelyyn, sijoitustoimintaan, raportointiin, maksutapahtumiin, rekisteritietoihin, tietojenkäsittelyyn, työnjakoihin, yhteistyötahojen toimintaan tai dokumentaatioon.

Operatiiviset riskit kartoitetaan säännöllisesti. Tunnistettujen riskien vaikutusten merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä arvioidaan riskikohtaisesti ja riskit kytketään strategiaan tavoitteisiin ja prosesseihin. Tunnistetuista riskeistä muodostetaan riskikartta, jossa riskit jaetaan luokkiin harkinnan perusteella sen mukaisesti, kuinka vakavasti ne toteutuessaan uhkaavat Varman menestystekijöiden ja hallituksen vahvistamien tavoitteiden saavuttamista. Riskien vaikutusten kokonaisvaltainen harkinta ja toimenpiteistä päättäminen tapahtuu Varman normaalin suunnittelu- ja päätöksentekojärjestelmän mukaisesti. Toiminnoille, joihin kohdistuu merkittäviä riskejä, laaditaan linjajohdon harkinnan mukaisesti jatkuvuussuunnitelma.

Muut riskit

Lähivuosien taloudellista kehitystä leimaavat vallitseva eurokriisi, julkisten talouksien velkaantuminen ja maailman talouden kokonaiskysynnän kasvun hidastuminen. Suomen talouden rakenteellisena haasteena on väestön ikääntymisestä johtuva voimakas julkisten menojen kasvu, työvoiman tarjonnan heikkeneminen sekä erityisesti teollisen toiminnan hiipuminen maassamme.

Kotimaisten rakenteellisten haasteiden tiivistyminen vallitsevassa taloustilanteessa lisää työeläkejärjestelmän rahoitustasapainon heikkenemisen riskiä pitkällä ja keskipitkällä aikavälillä, erityisesti jos vuoden 2017 eläkeuudistuksella ei saavuteta taloudellisesti ja sosiaalisesti kestäväälle

eläkejärjestelmälle asetettuja tavoitteita. Meneillään oleva talouskriisi kasvattaa myös kustannuksia lisäävän sääntelyn riskiä työeläkealalla.

Riskien hallitsemiseksi Varma toimii hyvässä yhteistyössä sidosryhmiensä ja alan muiden toimijoiden kanssa ja kehittää prosessejaan siten, että sillä on valmiudet reagoida ajoissa mahdollisiin työeläkejärjestelmää koskeviin muutoksiin toiminnassaan

Varman varautuminen häiriötiloihin ja poikkeusoloihin

Eläkkeiden maksamiseen ja rahoittamiseen liittyviä keskeisiä uhkamalleja ja niihin sisältyviä erityistilanteita ovat muun muassa verkottuneen toimintatavan edellyttämän infrastruktuurin, väestön terveyden ja toimeentuloturvan tai taloudellisen toimintakyvyn vakava häiriintyminen. Eläketurvan hajautetusta hoitamisesta johtuen työeläkejärjestelmässä on paljon yhteistyötä, mihin liittyy keskinäisen riippuvuuden ja haavoittuvuuden lisääntymistä. Tietotekniikka- ja pankkipalvelujen kansainvälistyminen asettaa haasteita valmiustoiminnalle.

Valmiustoiminnalla turvataan kriittiset toiminnot poikkeusoloissa ja normaaliolojen vakavissa häiriötilanteissa. Varman tavoitteena on myös poikkeusoloissa tai niiden uhatessa täyttää lakeihin ja sopimuksiin perustuvat velvoitteensa mahdollisimman kattavasti ja pitkään. Ensisijaisesti turvataan kansalaisten toimeentuloturvaan liittyvät palvelut yhteistyössä muiden toimijoiden, pankkien, viranomaisten ja huoltovarmuusorganisaation kanssa.

Varmalla on tietotekniikan häiriötilanteisiin liittyvä toipumissuunnitelma ja hallituksen hyväksymä valmiussuunnitelma, jota täydentävät toimintojen laatimat yksityiskohtaiset suunnitelmat. Varautumista koordinoi valmiusryhmä, johon kuuluvat keskeisten toimintojen esimiehet.

Valmiusryhmä vastaa valmiussuunnitelman valmistelusta ja sen jäsenet häiriötilanteisiin ja valmiussuunnitelmaan liittyvien muiden suunnitelmien (mm. toipumissuunnitelma, turvallisuus- ja pelastussuunnitelma, suojaväistösuunnitelma) ja ohjeiden laatimisesta ja ylläpidosta, häiriötilanteiden hoidosta, varautumistoimenpiteistä, varajärjestelmien rakentamisesta, ylläpidosta ja niiden testaamisesta sekä toimialan harjoitusten kokemusten huomioon ottamisesta yhtiön toiminnassa. Valmiusryhmän jäsenet huolehtivat oman vastuualueensa osalta poikkeusolojen toiminnan suunnittelusta, varajärjestelmien rakentamisesta ja niiden testaamisesta, ajantasaisten tietojen käyttöön saamisesta ja tietojen säilymisen varmistamisesta.

Poikkeusoloissa merkittäviä riskejä ovat muun muassa

1. eläkkeiden maksaminen vaarantuu;
2. eläkkeiden rahoitus ja likviditeetin hallinta vaikeutuu;
3. poikkeusolojen prosessien käyttöön otto ei tapahdu riittävän nopeasti;
4. pankkien järjestelmät, sijoitusten kaupankäyntijärjestelmät tai muu yhteiskunnan infrastruktuuri eivät toimi;
5. työeläkealan järjestelmät, tietoliikenneyhteydet tai koordinaatio alan sisällä eivät toimi;
6. omalla vastuulla olevien sovellusten tai verkon toimimattomuus, palvelutuotannon pysähtyminen;
7. vastapuoliriskit ja sopimusten pätemättömyys poikkeusoloissa; sekä
8. kriisin alkuhetken tietojen käyttöön saamiseen liittyvät riskit.

Varma osallistuu toimintaharjoituksiin yhdessä muiden eläkelaitosten, vakuutusyhtiöiden, pankkien ja finanssialan toimijoiden kanssa.

Sisäinen tarkastus

Sisäinen tarkastus toimii sisäisen tarkastuksen ammattistandardeissa määriteltyjen periaatteiden mukaisesti. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- ja konsultointitoimintaa, jonka tarkoitus on tukea organisaation tavoitteiden saavuttamista tuottamalla riskienhallinnan ja muun sisäisen valvonnan tilaa koskevia arvioita ja kehitysehdotuksia. Sisäisen tarkastuksen organisaatioasema, tehtäväalueet, vastuu ja toimivalta on määritelty hallituksen hyväksymässä toimintaohjeessa. Tarkastuskohteet määritellään vuosittain laadittavassa tarkastussuunnitelmassa, joka johtoryhmän ja tarkastusvaliokunnan käsittelyn jälkeen hyväksytään hallituksessa. Tarkastushavainnot raportoidaan yhtiön johdolle, tarkastusvaliokunnalle ja hallitukselle. Sisäinen tarkastus on organisoitu toimitusjohtajan alaisuuteen.

Viranomaisvalvonta

Lakien ja asetusten ohella Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet sääntelevät Varman toimintaa. Finanssivalvonnalle toimitetaan säännöllisesti sekä pyydettyä viranomaisen haluamia tietoja ja selvityksiä. Valvontaviranomainen suorittaa tehtävänsä mukaisia tarkastuksia muun muassa hallintoon, vakavaraisuuteen, sijoitustoimintaan ja operatiivisiin riskeihin liittyen.

Hallituksen esitys tilikauden voiton käsittelystä

Jakokelpoisten varojen määrä liitetietojen mukaan	85 470 751,66	euroa
Hallitus esittää, että tilikauden voitosta	4 337 890,66	euroa
varmuusrahastoon (vapaa rahasto) siirretään	3 700 000,00	euroa
takuupääomalle maksetaan korkoa	552 206,08	euroa
hallituksen käyttövaroihin siirretään	60 000,00	euroa
voitto- ja tappioutilille jätetään	25 684,58	euroa

Helsingissä, 14. helmikuuta 2013

Sakari Tamminen

Kari Jordan

Mikael Aro

Lasse Laatuinen

Kai Telanne

Mikko Mäenpää

Johanna Ikäheimo

Karsten Slotte

Veli-Matti Töyrylä

Riku Aalto

Ari Kaperi

Kari Stadigh

Matti Vuoria, toimitusjohtaja

Tilintarkastuskertomus

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varman kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.2012 – 31.12.2012. Tilinpäätös sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet vakuutusyhtiölakia tai työeläkeyhtiöistä annettua lakia.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisältyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys voitonjakokelpoisten varojen käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Helsingissä 28. helmikuuta 2013

Raija-Leena Hankonen
KHT

Petri Kettunen
KHT

Varman sähköinen vuosikertomus löytyy kokonaisuudessaan: vuosikertomus.varma.fi

Keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma

Puhelin: 010 2440

Faksi: 010 244 4752

Postiosoite: PL 1, 00098 VARMA

Käyntiosoite ja kotipaikka: Salmisaarenranta 11, Helsinki

VARMA